

Narodna banka mesečno 25 Din, za
izposojstvo 40 Din.

Uredništvo

Ljubljana, Kranjska ulica 5. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

Maribor: Aleksandrova cesta 13. Telefon št. 440.

Celje: Kocanova ul. 2. Telefon št. 190.

Rokopisi se ne vračajo. - Oglaš po tarifi.

JUTRO

Upravitelji: Ljubljana, Prešernova ul. 54.

Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.

Maribor: Aleksandrova, Prešernova

ulica 4. Telefon št. 3402.

Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta

št. 13. Telefon št. 455.

Podružnica Celje: Kocanova ulica št. 2.

Telefon št. 190.

Računi pri post. št. nevođa: Ljubljana

št. 11.542; Praga št. 78.180; Wina

št. 105.241.

Ljubljana, 2. marca.

Ponedeljek 4. marca utegne postati že znameniti datum v povojni zgodovini. Ta dan se vseh v Belo hišo v Washingtonu prezident Herbert Hoover.

Predsednik Zedinjenih držav ima privilegiran položaj med republikanskimi državniimi poglavarji. Njegov vpliv na vodstvo javnih poslov je večji nego pri ostalih predsednikih republik in prekaša celo vpliv velike večine monarhov. Predsednik republike je obenem tako rekoč tudi predsednik vlade. Svoje sodelovanje v vodstvu poslov si izbira sam po lastnem okusu. V praksi si deli z njim oblast kongres in iz nedavne zgodovine je znano, kako more ameriški senat preprečiti marsikateri načrt prezidenta republike. Pokojni predsednik Wilson n. pr. je imel s senatom žalostne izkušnje. Ta mu je s svojim odporom uničil vse lepe osnove, ki naj bi jih ostvarila zmaga pravne stvari v svetovni vojni. Zedinjene države niso priznale pariškega miru in niso vstopile v Društvo narodov. Čigar duhovni oče je bil baš Wilson. Tudi Harding in Coolidge sta parkrat zadela na težave v kongresu. Coolidge se je to pripetilo celo zadnje dni vladanja, ko je senat proti njegovi volji sklenil pospešiti gradbo petnajstih novih oklopnih križark.

V splošnem pa se je položaj tako v senatu kot v reprezentančni zbornici za republikansko stranko izdatno izboljšal. Novi prezident se lahko zanaša, da bo mogel brez hujše ovire s te strani izvajati svoj program. Tem večja je torej njegova realna moč, tem umevnejša napeta pozornost, s katero ves svet pričakuje prvih znakov, v katero smer se bo pod novim predsednikom orientirala politika Zedinjenih držav. Hoover je izvožen za štiri leta, izvoljen pa je tudi za nadaljnja štiri leta. Izmed dosedanjih 30 prezidentov Zedinjenih držav jih je 10 bilo po dvakrat voljenih. Med njimi so največja imena: Washington, Jefferson, Monroe, Grant, Cleveland, Roosevelt, Wilson in Coolidge, pod čigar vladjo je blagostanje in bogastvo republike doseglo nezasiščen razvoj in so se Zedinjene države afirmirale kot prva gospodarska in s tem v sedanjih dobah politična sila vseh kontinentov. Če ta era procvita potraja, je več kot verjetno, da bo Hoover tudi dvakrat predsednik. Tako bi se otvorila s 4. marcem osemletna epoha v zgodovini Zedinjenih držav. Program, ki ga je razvijal Hoover v volilni kampanji, se da v bistvu obeležiti kot: vztrajanje pri politiki Calvina Coolidgea in podaljšanje dobe blagostanja. Tako oznanjen program pa je dovolj prožen in širok, da ima Hoover dokaj proste roke pri njegovem izvrševanju in si more voliti nove metode. Ali naj se dejstvo, da je izbral večinoma popolnoma nove sodelavce pri upravljanju države, tolmači tako, da je Hoover voljan korakati po novih potih k staremu cilju: afirmaciji procvita in sile velike ameriške republike?

Hoover more odločilno poseči v težave izmučenega povojnega človeštva, ki zahtevajo nujne rešitve. Ako hoče spraviti v sklad interese napredka svoje velike domovine s splošnimi interesi vseh narodov, se odpira njegovemu duhu, njegovi veliki iniciativnosti ogromno polje dela. Koliko usodnih vprašanj čaka doslej zmanj rešitve: znižanje ogromnega bremena izdatkov za oboroževanje, likvidacija nasledkov svetovne vojne v obliki reparacijskih vprašanj na eni in ureditve medzaveznikiških dolgov na drugi strani, ohranitev človeštva pred novimi vojnimi itd. Brez aktivnega sodelovanja Zedinjenih držav, mnogo aktivnejšega nego doslej, se nobena izmed teh kalamitet ne da odpraviti. Zato se na znameniti dan 4. marca vse očči obračajo v Washington, v novega prebidenta Herberta Hooverja.

Prihod delegatov DN v Ženevo

Ženeva, 2. marca. d. Včeraj je prišel sem kot prvi član sveta DN Titulescu. Danes polpoldne pa je prišel Italijanski delegat Scialoja. Ključni predsednik zasedanja sveta, Chamberlaina pričakujejo v nedeljo dopoldne. Brianda pa v nedeljo zvečer. Z Zaloskim, Kumanudijem, Procopom Karaponom in Buronom se bo zasedanja udeležilo osem znanljiv ministrov. Posebno pozornost je vzbudil v Ženevi prihod Američana Elija Rothera, ki ima nalogo, da ventiliira vprašanje pristopa Zedinjenih držav k haškemu razsodišču.

Dr. Schacht zavlauje reparacijska nogaianja

Pariz, 2. marca. s. Del francoskega časopisa objavlja danes napade na nemško delegacijo v komisiji reparacijskih strokovnjakov. Zlasti napadajo dr. Schachta, čof da namenoma zavlauje odločitve o višini in številu letnih plačil Nemčije. »Eho de Paris« meni, da se bo dr. Schacht izjavil na plenarni seji v torek. Zdi se, da bo predlagal 1.2 milijard. Francozi in angleški delegati na nikakor ne bodo hoteli o tem razpravljati, ker ponudba izpod dveh milijard ne pride niti v poštev kot podlaga za pogajanja.

Vesti o ljubljanski univerzi so neresnične!

Prosvetno ministrstvo odločno demantira vse vesti o nameravanem demontiranju ljubljanske univerze

Beograd, 2. marca. p. Glede na vesti o ukinitvi odnosno redukciji posameznih fakultet ljubljanske univerze, ki so jih objavili nekateri zagrebški in beograjski listi, je vaš dopisnik danes posetil pomočnika prosvetnega ministra g. Polovino ter se pri njem informiral, koliko je resnice na teh vesteh. Pomočnik prosvetnega ministra je vse te vesti kategorično demantiral ter pooblastil vašega dopisnika, da objavi, da so vesti o kakršnikoli redukciji posameznih fakultet ljubljanske univerze docela netočne in brez vsake podlage.

Listom, ki so objavili vesti o ukinitvi fakultet v Ljubljani in v Subotici, je danes prosvetno ministrstvo poslalo naslednji uradni popravek: »V vašem listu je izšla vest o redukciji fakultet v Ljubljani in Subotici, ki je docela neresnična. Vprašanje novega zakona o univerzah sploh ni na dnevnem redu. Zato tudi odpadejo kot popolnoma izmišljene.

ne vse podrobnosti, ki jih je objavil vaš list v zvezi s tem zakonom. Vest o določbah novega univerzitetnega zakona ne poteka iz uradnih virov in je popolnoma neosnovana.

Vaš dopisnik se je pri tej priliki tudi informiral, kako sploh stoji zadeva novega zakona o univerzah. Pomočnik prosvetnega ministra je izjavil, da ta zakon doslej sploh še ni bil na dnevnem redu. Prosvetno ministrstvo se bavi sedaj zgolj z zakonom o osnovnih in srednjih šolah.

Že včeraj, ko smo ponatistili senzacionalno vest zagrebškega »Morgenblatta«, smo poudarili, da nosi vest vse znake neverjetnosti in neverodostojnosti. S tem večjim zadoščenjem beležimo sedaj avtoritativno izjavo z najboljši kompetentnega mesta, ki bo gotovo pomirila vznemirjenje, povzročeno v naši javnosti po zagrebški vesti.

Bolgarija nam predlaga trgovinsko pogodbo

Službeni nredlog bolgarske vlade - Načelna pripravljenost na obeh straneh - Ugoden potek pirotske konference

Beograd, 2. marca. p. Bolgarski poslanik je danes posetil pomočnika zunanjega ministra ter mu izročil predlog bolgarske vlade za sklenitev trgovinske pogodbe. Zunanje ministrstvo je o tem predlogu obvestilo ministrstvo trgovine in bo že v prihodnjih dneh sestavljena komisija, ki bo proučila bolgarski predlog ter sestavila protipredloge naše vlade, nakar bodo pričela skupna trgovinska pogajanja. Na obeh straneh izražajo pripravljenost za sklenitev take pogodbe, ki bi brez dvoma v veliki meri olajšala medsebojne gospodarske odnose.

Beograd, 2. marca. p. Jugoslovensko-bolgarska mešana komisija je danes dopoldne in popoldne nadaljevala pravno o problemu dvostanikov ter o njihovem kretanju na meji pri obdelovanju polja. Razprava je potekla v največjem soglasju in so bili vsi sklepi sprejeti soglasno.

Za razumno in nepristransko gospodarstvo v oblastnih samoupravah

Važna navodila finančnega ministra oblastnim komisarjem - Revizija osebnih izdatkov - Strogo izvajanje oblastnih proračunov

Beograd, 2. marca. p. Finančni minister je izdal na predlog oddelka za samoupravne proračune naredbo, kako naj postopajo oblastni komisariji pri razvrščanju proračunskih izdatkov. Uvodoma naveda, da morajo oblastni komisariji postopati skrajno stidljivo in gledati na to, da se davkoplačevalcem ne bodo nalagala nova oblastna bremena. Nato odreja minister:

1. Oblastni komisariji morajo izvršiti strogo revizijo vseh osebnih izdatkov ter jih znižati na potrebno ero. V službi smejo obdržati samo neobhodno potrebno, posileno in vestno uradništvo. Pri tem morajo izvršiti korekturo odnosno reparacijo vseh porabi povzročenih krivic.

2. Pri uporabi ostalih proračunskih izdatkov mora voditi oblastne komisarije prihranek razumne štednje, pri čemer morajo posvečati posebno pozornost omi samoupravni delavnosti, ki ima za cilj ureditev cest, pospeševanje poljedelstva, in narodnega zdravja, kar je predpogoj za povečanje narodnega blagostanja.

3. Pri odločevanju, kie in kako naj se izvrše posamezna dela v cilju onih nalog, ki so navedene v urešnih točki, morajo oblastni komisariji izločiti vsak volji z nepotrebne strani ter postopati pri svojih akcijah izključno po potrebi in interesu podrejenih imi oblasti.

4. Pri določevanju novih virov oblastnih dohodkov morajo oblastni komisariji upoštevati interese državne finančne politike, pri čemer naj jih vodi načelo zaščite produlcije in prometa dobrin pred pretiranimi dokladi in drugimi bremenji.

5. Obstoječe oblastne doklade in devščine se v nobenem primeru ne smejo povečati, niti uvajati nove brez predhodnega odobrenja finančnega ministrstva.

6. Pri izvajanju proračuna se morajo oblastni komisariji strogo držati posameznih proračunskih postavk in skrbeti za to, da se porabi denar točno za določene namene. Za vsrmane je potrebno predhodno odobrenje finančnega ministrstva.

7. Oblastno knjigovodstvo in blagajniška administracija morata biti v najstrožjem redu, tako da bodo kontrolni organi vsak čas lahko ugotovili stanje blagajne in gotovine.

8. Oblastni komisariji naj preverijo nepotrebno povpraševanje po navodilih o stvarih, ki so povsem jasne na podlagi obstoječih zakonskih predpisov, naredb in izdanih navodil.

9. Na podlagi sprememb, izvršenih po spremembi in dopolnitvi zakona o oblastnih in sreskih samoupravah, naj referentni ugotove dosežene prihranke na osebnih izdatkih vsled ukinitve oblastnih odborov in oblastnih skupščin v smislu čl. 9. uredb o delokrogu oblastnih komisarijev. Dosežene prihranke naj oblastni komisariji razporedijo za izboljšanje cest, pospeševanje poljedelstva itd. Vsako nasprotno postopanje se bo smatralo za zlorabo in bo imelo poleg zakonske odgovornosti za posledico tudi odstavitev oblastnega komisarja.

Minister Kumanudi pasiral Dunaj

Beograd, 2. marca. p. Glasom poročila našega poslanstva na Dunaju, je zastopnik zunanega ministra dr. Kumanudi sinov č prišel na Dunaj in po kratkem odmoru takoj nadaljeval potovanje v Davos odnoeno v Ženevo. Zaradi velikanskega samu do vlaka, ki je na madžarski meji običaj v anogu, je moral dr. Kumanudi opustiti svoj nameravani poset pri avstrijskem kancelarju dr. Seipju.

Pričetek poslovanja vrhovnega zakonodajnega sveta

Beograd, 2. marca. d. Kako se doznava la ministrstva pravde, bo vrhovni zakonodajni svet skličen za 14. marca. Kot prve bo obravnaval bržkone zakon o vrhovni državni upravi, zakon o državnih tožiteljih, zakon o odgovitvi volitev v gospodarske zbornice in zakon o ureditvi pravoslavne cerkve. Vrhovni zakonodajni svet se bo sestel v poslopu predsedstva vlade, in sicer v dvorani, kjer so se prej vršile seje ministrskega sveta. Prostori so že primerno preurejeni. Predsednik vrhovnega sveta bo pismeno pozval vse člane, naj se udeležijo prve otvoritvene seje.

Grozni zločini morilca Vučitrne

V Pragi izpušteni morilec je na povratku v Albanijo v Djakovici umoril tri osebe, dve pa nevarno ranil

Beograd, 2. marca. d. Ob 1. popoldne je notranje ministrstvo izdalo naslednjo objavo o dogodku, ki ga je povzročil Zija Vučitrna:

»Danes, dne 2. marca zjutraj se je v vlaku na progi Skopje-Kos, Mitrovice vračal v Albanijo Zija Vučitrna, morilec Alkibiada Bebića. Vučitrna je bil izpuščen od sodišča v Pragi na svobodo, in se je vračal iz Čekoslovaške v Albanijo z albanskim potnim listom preko Djakovice. Tu je ubil z

reloverjem inspektorja notranjega ministrstva Petra Zavišića, ki je potoval v istem vlaku do inspekcijskih postih po Južni Srbiji. Zatem je ubil še dve civilni osebi in sicer mladeniča Stankira Radovanovića in odpuščenega vojaka Emira Bajramovića. Težje je ranil vojaka Mirka Ilića, lažje pa Šekijlo Petovića in Rajka Gokovića. Zadnji je trgovec v Obilićevem. Zija Vučitrna je bil prijet ter odveden v zapore v Skopju.

Francosko-belgijski vojni pakt - potvorba

Odločen demanti prizadetih držav - Besedilo objavljene pogodbe je smešno in polno nasprotij - Preiskave o izvoru potvorbe so v teku

Pariz, 2. marca. s. Vojno ministrstvo objavlja naslednjo noto: List Utrechtsch Dagblad je v svoji številki od 28. februarja 1929. objavil besedilo dozdevnega protokola o francosko-belgijski generalstabi konferenci, ki se je baje vršila od 7. do 12. septembra 1927. v Bruslju. Objavljeno besedilo ima podpise šefa francoskega generalnega štaba Teheneya šefa belgijskega generalnega štaba Galleda in belgijskega vojnega ministra De Broquevillea. Komunikacija vojnega ministrstva pravi, da je to besedilo navadna potvorba ter sestavljeno iz smešnih in nasprotujočih si neverjetnosti. Vojni minister formalno demantira to besedilo v vseh podrobnostih. General Teheney je bil samo enkrat v svojem življenju v Belgiji, kjer je imel predavanje in to v času ko še ni bil šef generalnega štaba.

marveč pred mesecem junijem 1925. Tudi zunanji minister Briand je izjavil nemškemu poslaniku, da so vse navedbe mizemskega lista glede tajne belgijsko-francoske pogodbe popolnoma izmišljene.

Bruselj, 2. marca. (lo) Tukajšnji oficijelni krogi menijo, da bo vir, iz katerega izhajajo listine, ki naj bi bile tekst francosko-belgijske pogodbe in podrobnosti belgijsko-francoske vojaškega dozovora v kratkem odkrit. Državno pravdnitvo je v zadevi v listu »Utrechtsch Dagblad« objavljeno dokumentov odredilo preiskavo.

Berlin, 2. marca. s. Tukajšnji belgijski poslanik je danes pri zunanjem uradu po nalogu svoje vlade brez pridržka in kategorično demantiral dokumente, ki jih je objavil »Utrechtsch Dagblad«.

Odmev obdolžitve Pilsudskega v sejm

Številne interpelacije zahtevajo preiskavo o poneverbah, ki jih je omenjal maršal - Pilsudski dolži svoje predhodnike zločinov, formalne tožbe zoper nje pa ne dvigne - Sejm bo uvel strogo preiskavo

Varšava, 2. marca. d. Posledica znanega vehementnega izpada maršala Pilsudskega proti poljskemu sejmu so številne in enako se glasne interpelacije, ki so jih včeraj vložile na predsedstvo sejma vse stranke. Interpolanti pozivajo vlado, da dopolnima o poneverbah in nepravilnem trošenju državnega denarja, ki jih je po izjavi Pilsudskega zakrivil prejšnji vojni minister. Takol v začetku seje je izjavil poslanec levega bloka Zulawski, da parlament ni moreče pregledati računskih zaključkov in se mora pač glede njih pravilnosti zaneesti na kontrolni urad. Glavna kontrolni urad pa v zadnjih letih ni omenjal v svojih poročilih nikakih tatvin in poneverb. Zato mora parlament zahtevati poljski od maršala Pilsudskega, ki tako težko obremeni svoje predhodnike na ministrskem

stolcu, formalne tožbe zoper nje pa ne podvzame. Sejm poziva predsednika, da naj ukrene takol vse potrebno, da se pokličejo na odgovornost osebe, ki so v tem oziru kaj zakrivile. To izjavo so vse stranke vzele z odobravanjem na znanje, nakar je predsednik Daszinski izjavil, da bo v sporazumu z glavnim kontrolnim uradom skrbel za to, da bodo krivci, ako gre res za poneverbe in tatvine, takol aretirani.

K izpadu Pilsudskega se poroča dodatno, da ga je senat pozdravil s največjim spoštovanjem in ga primerjal s Koscińskim, nakar se je maršal zahvalil za pozdrav in iznesel znanje strahovite obtožbe proti parlamentu, o katerih smo že poročali.

Lord Rothermere za sporazum med Anglijo in Ameriko

Znani zaščitnik Madžarov ooozarja Angleže na napeto razmerje do Amerike - Anglija je onemogočila ženevsko pomorsko razorožitveno konferenco

Newyork, 2. marca. (lo) Lord Rothermere, ki potuje po Zedinjenih državah, je izjavil listu »Daily Mail« dalše poročilo o ameriško-angleških političnih odnosih. Rothermere opozarja svoje rojake, da so se angleški odnosi do Amerike zadnje čase zelo poosttrili in svari Angleže pred resnimi posledicami takega napetega razmerja. Lord se čudi angleškemu znanemu ministrstvu, da ni storilo vsega za ohranitev prijatelstva z Zedinjenimi državami, ki je ena glavnih točk angleške zunanje politike. Prvi udarec prijateljskim odnosom med Anglijo in Zedinjenimi državami je bil polom ženevske pomorske razorožitvene konference. Namesto da bi Anglija organizirala novo pomorsko razorožitveno konferenco, je sklenila s Francijo tajni vojni pakt, ki sloni večin del na istih temeljih, kakršni so bili morodajni za

pogajanja z Zedinjenimi državami v Ženevi. Angleško zunanje ministrstvo ni morlo bolje zastrupiti oziroma Madžarje in Ameriko, kakor ga je s tem činom. Največji dokaz protiameriške angleške politike je bila izjava zunanega ministra Chamberlaina, s katero je zanikal trditve angleškega poslanika Howarda, da pritravlja Anglija družno pomorsko razorožitveno konferenco. Da se razčisti ameriško-angleški odnos, bi bilo potrebno po mnenju Rothermerea, da izjavi angleška vlada, da pred njenim eventualnim odstopom, je pripravljena razpravljati z Zedinjenimi državami ne samo o obsegu ameriške in angleške vojne mornarice, ampak tudi o mednarodnem pomorskem pravu o vseh njegovih fazah, vključno z poglavitje o blokadi in tihotapstvu.

Čsl. senator Brabec o manjšinah

Praga, 2. marca. s. Predsednik Čekoslovaške like za Društvo narodov, senator dr. Brabec je danes v razgovoru o predstojih posvetovanjih Društva narodov o manjšinskem problemu izjavil, da so mirne pogodbe le nekaterim državam našlo varstvo narodnostnih manjšin. Čudno pa je, da se zavzema za to zaščito najbolj ravno ona država, ki je najbolj grešila proti manjšinam namreč Madžarska. Iz tega izvirajo tudi nasprotstva med njo in nasledstvenimi državami, Anglija in Francija sta gledali na to, da iz manjšinskega problema ne bi nastala nevarnost za Evropo. Smernica čekoslovaške delegacije bi morala biti naslednje: Varstvo manjšin ne more iti tako daleč, da bi ogrozilo enotnost države. Pozor za vsako varstvo manjšin je njih lojalnost in podreitev državnim interesom. DaHe moralo biti vse države brez izjeme obvezane do varstva manjšin.

Ponoven izbruh vojaške revolte v Španiji

Hendaye, 2. marca. s. Govorice, da so grofa Romanones, Bugalliel in Sanchez de Toca zaprosili pri kralju za avdicione, da mu obzorožijo nujno potrebno odstranitev Prima de Rivera, se potrjujejo. Kralj pa le to prošnjo odklonil. Dogodki v Seoviji so bili resnejšega značaja, nego so to poročala prva uradna poročila. Med meštansko gardo in častniškimi gojerci, ki so bili vsi oboroženi, bi bilo skoro prišlo do boja. Doznavajo se, da je bilo 50 odstot. prošenj iz inozemstva za notne vizume v svrhu poseln razstav v Seovili in Barceloni umaknjenih.

Vatikan snuje mednarodno katoliško banko

Rim, 2. marca. (be.) »Giornale d'Italia« piše, da namerava Vatikan ustanoviti mednarodno katoliško banko, ki naj bi opravljal vse finančne transakcije katoliških cerkev.

Zagrebska anketa o delovnem času

Nasprotja med delojemalci in delodajalci — Osemurni ali deseturni delovni čas

Zagreb, 2. marca. a. Danes se je vršila velika anketa o ureditvi delovnega časa in odpiranju in zapiranju obratov. Konferenca je bila ob pol 4. popoldne. Na anketi je bilo 120 delegatov in ji je dopolnilne prisostvoval tudi minister socialne politike dr. Mate Drinković. Anketa je otvoril novi predsednik zagrebske trgovske zbornice Milivoj Črnadek, ki je prečital najprej pozdravno brzojavko kralju, nato pa pozdravil ministra Drinkovića in vse delegate. Za njim je govoril tajnik Delavske zbornice v Beogradu dr. Živko Topalović, ki je izrazil željo, naj bi anketa dovedla do prave rešitve nastalih vprašanj v zadovoljstvo delodajalcev in namoščenec.

Minister socialne politike dr. Drinković se je zahvalil za pozdrave in v daljšem govoru obrazložil, kako je došlo do sklicanja ankete. Opozoril je na kraljev manifest ter apeliral na prietnost, naj podpirajo delo za velike cilje tega manifesta z vsemi svojimi silami. Tajnik zagrebske zbornice za TOI dr. Čuvaj je nato prečital predloge svoje zbornice k izpremembi uredbe o odpiranju in zapiranju in podal obširen referat o tem problemu.

Debata se je pričela ob 11. popoldne in se nadaljevala tudi popoldne. Prvi je govoril v imenu delodajalcev predsednik beogradske zbornice Stojanović, ki je poudarjal, da je potrebno revidirati dosedanje uredbe, češ da je protigospodarskega značaja. Zato zahtevajo vse delodajalske zbornice soglasno, naj se sporna vprašanja uredi s novo uredbo. Predlagal je zahteve delodajalskih zbornic, po katerih naj se določi osemurni delovni pri delih v rovi, v grafični obrti, v li-varnah kovin, v delavnicah in brusilnicah stekla ter ogledal, v li-varnah svetilnih predmetov in v delavnicah, ki delajo s svincom in legurami, dočim naj se za ostale obrtne obrate določi efektivno deseturno delo, vendar pa na tak način, da bodo mogli biti obrati odprti po 12 ur na dan.

Nato je govoril tajnik Trgovske zbornice v Novem Sadu dr. Mirković, ki je zahteval, naj se delovni čas ne maksimira. V imenu namoščenec je govoril dr. Topalović iz Beograda, ki je polemiziral s predsednikom Stojanovićem, češ da so njegovi predlogi protisocialni. Zahteval je obligatno uvedbo osemurnega delavnika. Govorili so še razni zastopniki stanovskih organizacij, tako zastopniki hotelirjev, gostilničarjev in delegati raznih zbornic.

Koristi in nadloge novega mrza

Vse vode so zopet upadle, zato pa so se na železnicah pojavile nove ovire

Beograd, 2. marca. p. Ker je zopet nastopil mrz, je ponehala tudi naraščanje rok, ki je v zadnjih južnih dneh zavzemalo že tak obseg, da je povzročalo resne skrbi. Po današnjih poročilih generalne direkcije za vode so začele vse reke zopet padati. Tudi Dunav je dosegel prejšnji minimalni vodostaj. Iz gornjega toka pa še vedno prinaša ogromne množine ledu, ki se je začel kopičiti in ga bo treba ob nastopu južnega vremena znova razbiti z minami. Tako je zaenkrat minula vsaka nevarnost poplavl. Ker se je v zadnjih toplih dneh stopilo že ogromno snega, sodijo v merodajnih krogih, da se bo nadaljnje tavanje snega vršilo normalno, tako da bodo mogle reke sprosti odvajati vodo in bo s tem nevarnost poplavl dokaj zmanjšana.

Suša, 2. marca. n. Od večeraj divja nad Primorjem in Gorskim kotlom silna burja ki vse podira. Zlasti v minulih noči je bila strašna. Vsi parniki so se zatekli z morja v luke. Pretrgane so telefonske in brzojavne zveze. Prekinjen je tudi lokalni telefonski promet na Sušaku in na Reki. V Dravi je bila porušila železniško postajo. Promet s Dalmacijo je popolnoma ustavljen. Parnik »Salona« je skušal odpluti, pa se je moral tako vrniti na Sušak.

Beograd, 2. marca. c. Ministrstvo prometa je izdalo o stanju prometa danes naslednjo objavo:

Direkcija Zagreb: Položaj nezpremenjen. Komistijski vlak za pregled proge je

občital pri 83. km v snegu ter se je vrnil v Gračac. Na progi Ogulin-Sušak pihala močan veter, ki je povzročil snežne zamete med Lokvami in Fužinami v dolžini 50 metrov. Promet za sedaj še ni mogel. Na ostalih progah je promet reden. Temperatura se giblje med 5 in 14 stopinjami pod ničlo.

Direkcija Ljubljana: Na vseh progah je promet v redu.

Direkcija Sarajevo: Na progi Sarajevo-Dubrovnik veje na Ivan planini burja s snegom. Tovorni vlak št. 70 se je moral vrniti v Raševico. Na ostalih progah je promet v redu.

Direkcija Beograd: Na progi Paraćin-Zaječar je bil med izvorom in Boljevcem promet ustavljen zaradi silnih snežnih zametov. Progi Gradsko-Bitoli je Oostivar-Ohrid sta zasneženi ter je promet ustavljen. Istotako je promet ustavljen na progi Veles-Kočane. Na progi Skoplje-Kosovska Mitrovica je bil vlak št. 5512 zameden od snega. Poslali so pomožni vlak, da izvleče zameden vlak ter očisti delavci progo.

Poplave v grški Makedoniji

Atene, 2. marca. a. Simptomski ekspanz, ki je odšel smolci, je med Lariso in Solonom zaradi poplav, ki postajajo vedno večje, občital na progi. Na Ohmru je sneg pričel naglo kopneti. Iz vse grške Makedonije javljajo o velikih škodah zaradi poplav.

v konflikte z Rusijo in da bo nekoč od tega Litva pobrala dobiček. Ti računski so sedaj propadli in Litva ne vidi več možnosti, da bi se kot tretji v igri veselila ob poljski nesreči. Vrh tega se čuti Litva izolirano, saj je v vsej akciji preostalih Poljske močno zrasel in se ji je vrh tega posrečilo doseči faktično nekako hegemonijo v zboru ruskih zapadnih sosedov ter pustiti svojega malega nasprotnika ob strani. Litva ni podpisala pakta, je ostala brez pomena ob strani in je sedaj zelo slabe volje.

Da so zadovoljni v Rumuniji, je zelo razumljivo in se je dovolj naglašalo. Tudi, če Rusija ni odstopila od svojega principijelnega stališča glede Besarabije, se je vendarle položaj za Rumunijo prav močno izboljšal, ker si ji ni bati komplikacij ob Dnjestrju. S tem je avtomatično zrasla njena akcija svoboda in sila na drugih straneh in Budimpešta se pri tem ne bo čutila ojačano.

Zadnje vesti pravijo, da je tudi Turčija podpisala pakt Litvinova. Sprito dobrih odnošajev, ki vladajo že dolgo med Angoro in Moskvo, bi bila stvar povsem verjetna in ne more spremeniti situacije v nobenem pogledu. Ravno zaradi tega, ker je bilo razmerje na tem sektorju sovjetske meje povsem drugačno kakor na evropskih mejah, tudi ni moglo priti do tesnejšega kontakta med vsemi navedenimi sosedji Rusije. Turčija je z novim paktom proti vojni gotovo razmeroma najmanj pridobila.

Prof. Pirquet je izvršil samomor

Dunaj, 2. marca. g. Vzrok smrti profesorja Pirqueta in njegove soproge je sedaj sodno določen. Odkuila trupel je doznala, da se je zakonska dvojica zastrupila s cijankalijem. Tudi iz testamenta in iz pisem je razvidno, da sta izvršila samomor in da o zadušeni s olinom ne more biti govora.

»Times« o važnosti manjšinske razprave pred DN

London, 2. marca. (be.) Londonske »Times« pripisujejo veliko važnost debati o manjšinskem vprašanju na zasedanju sveta Društva narodov in zahtevajo, naj se da razpravi o tem vprašanju največjo publiciteto.

Dolgotrajna madžarsko-rumunska optantska pogajanja

Bukarešta, 2. marca. g. Vodja rumunske delegacije za optantska pogajanja Ranga Rascanu je danes dosegel semkaj ter je bil sprejet od ministrstva predsednika Maniu. Ranga Rascanu je poročal o poteku pogajanj v San Remo. V krogih rumunskega ministra menijo, da bodo pogajanja, ki se bodo 15. marca zopet pričela na Dunaju, dovedla do končnejavne likvidacije optantskega vprašanja.

Herbert Hoover

Mož, ki bo jutri na temelju novembarskega glasovanja ameriških državljanov zasedel mogočno mesto predsednika Zedinjenih držav, je v vsakem oziru predstavnik dovršenega sodobnega Američana. Star ponos Amerike je v tem, da je pot do najvišjega mesta v državi odprta vsakomur, ki ga diči neumorna delavnost in dokazana sposobnost ter nad vsak dvom vzvišena osebna poštenost. Zlasti pa velja to za Človeka, ki je izšel iz skromnih razmer in dokazal s svojim delom in življenjem, da ima vse lastnosti, ki usposablja ameriškega državljanu za doseg mesta predsednika ameriške države umije. Amerika hoče v svojem najvišjem predstavniku videti nekako personifikacijo svoje lastne sile in principov, ki so jo stvorili, da se tako potrdi temeljno pravilo ameriškega javnega življenja: Sposobnost in poštenost je edini kriterij za oceno vrednosti Američana.

Novi predsednik Herbert Hoover ustreza v vsakem oziru idealu Človeka, ki si ga želi ameriški državljan na čelu države. Kot sin več ko skromne rokodelske rodbine je segel Hoover s svojim uspehom, doseženim z neverjetno pridnostjo in neprestanim delom, celo daleč preko okvira Človeka, ki ga anglosaški svet naziva s terminom »self-made man«. Njegov življenjski uspeh je v vseh panogah, ki se jih je Hoover doslej lotil, visoko nad normalno drugih Američanov, ki so se iz najskromnejših razmer povzpeli do najuglednejšega družabnega položaja.

Herbert Hoover se je rodil 10. avgusta 1874. v državi Iowa kot sin očeta -kovača in matere -kvekerske povodnice. V svojem četrtem letu je izgubil očeta, tri leta na to pa mu je smrt pobrala še mater, tako da je ostal sedemletni deček na božjem svetu kot polna sirota. Pal je v breme sorodnikom, ki so ga vzdrževali do njegovega trinajstega leta, odšel pa si je deček sam krčiti težavno pot v svojem boju za obstanek. Lotil se je vsakega dela in varčeval neverjetno, da bi uresničil ideal: postati visokošollec. Delal je podnevi kot težak v neki garaži, kasneje v pisarni nekega posredovalca za nakup in prodajo zemljišč, zvečer pa obiskoval večerne tečaje, pripravljajoč se za visokošolski študij. L. 1891. se mu je izpolnila davna želja: vstopil je na montanistično visoko šolo, ki jo je dovršil z odličnim uspehom, dasi je v letih študija služil zopet v neki pralnici in kot pomočnik v zemljemerski pisarni.

Kot diplomirani rudarski inženjer je prišel za delo kot preprost rudar, delavec in predelavec, ter se tako seznanil s svojo stroko v samih nje začetkih. Kot delavec je kopal v raznih rudnikih v Kaliforniji, Nenad in Mehiki. Pri vstopu nato kot inženjer v službo enega največjih ameriških rudarskih podjetij. Njegove praktične izkušnje so mu kmalu pomagale do višje stopnje. Kot nameščenec družbe je začel delo v raznih ležiščih rude v Avstraliji in na Kitajskem, kjer je vneljal in organiziral pridobivanje rude, dobil pa je tudi naročila za razne vodne in železniške stavbe. Kmalu je postal deležnik velike inženjerske družbe, ki je odkrivala in izkoriščala nove rudnike v Avstraliji, Mehiki, Alaski in na Urulu. Tako je silno obogatel in je v doseženem blagostanju poročil svojo izvoljenko in tovarišico iz vseučiliških let.

Njegovo javno delovanje se začelja razmeroma zelo pozno: z njegovim 40. letom. Ob začetku svetovne vojne leta 1914 je prišel v Evropo in prevzel kot prvo javno funkcijo, repatriacijo 45.000 Američanov, ki jih je svetovna vojna vrzla iz njih položajev v voljočih državah. Z vrnomo izvršitvijo težke zadatke je obrnil nase pozornost vlade, ki mu je najprej poverila pomožno akcijo za belgijsko civilno ljudstvo, ob vstopu Amerike v svetovni konflikt pa je Hoover prevzel mesto ameriškega živilskega direktorja. Po vojni ga vidimo kot prvega, ki je priskočil na pomoč poraženim in sestradanim Nemcem. V duhu svojega kvekerskega praktičnega idealizma je dirigiral ogromne živilske zaloge, ki so postale ob demobilizaciji vojske nepotrebne, v Nemčijo, na zadovoljstvo Nemcev in ameriških farmerjev, ki so dosegli najuglednejše cene svetovni blagu.

L. 1920. sta ponudili Hooverju kandidaturu za predsedniško mesto tako demokratska, kakor republikanska stranka, toda obe ponudbi je odbil, češ da se je predolgo mudil v inozemstvu ter se je domačim razmeram precej oddaljen. Rade volje pa je vstopil pod predsednikom Hardingom kot državni tajnik v departement za trgovino, kjer je ostal do svoje izvolitve 6. nov. 1928.

Novega predsednika ocenjuje Amerika predvsem kot Človeka prakse, ki se je izkazal že na različnih poročilih. V njem ni nič ideologa in teoretika, ker temelje njegove misli na izkustvih, pridobljenih v življenjski borbi in delu. Dasi je bil izvzeten kot republikanski kandidat, vendar je ravno radi svoje živilske prakse vse prele nego strankarske doktrinarce. Iz istega razloga ho njegovo delovanje pristo marsikakega ukoreninjenega predodjaka in poznavalca razmer trdilo, da njegova predodjeka doba ne bo brez presečenosti. Že njegov nastop pada v dobo, ko stoji svet pred nereditvijo velevažnega problema nemških reparacij, tako da ho Hoover lahko takol posevel vani ter pokazal, kaj ima svet pričakovati od moža, ki je doslej mojstrsko stregel praktičnim idealom in uresničeval ideale v praksi.

Sabih Korkut umrl

Sarajevo, 2. marca. d. Travnikiški muhi Sabih Korkut je umrl po daljši teški bolezni v državni bolnici. Pred vojno je pokojni Korkut igral veliko vlogo med muslimanskimi življenjem v Bosni in je bil po vojni eden izmed obnoviteljev JMO. Bil je med ostani, ki jih je dr. Spaho s svojimi pristavi kmalu intenzivno in te organizacije. Pokojnik je bil tudi član Jugoslovenskega novinarskega združenja ter je bil ustanovitelj sarajevske »Pravde«. Predsedoval je M. jugoslovenskega kongresa v Sarajevu l. 1920, ko je bila osnovana skupna organizacija vseh jugoslovenskih novinarjev.

Kandidati Julijske Krajine za italijansko korporativno zbornico

Trst, 2. marca. Kandidati Julijske Krajine, ki jih je potrdil fašistični veliki svet za volitve 24. t. m., so nastopni gospodje: Reka: Bacich Itti, odvtnik in podpredsednik deželnega gospodarskega sveta. Pula: Bilucaglia Luigi, bivši poslanec in Maracchi (Mrak) Giovanni, bivši poslanec in deželni fašistični tajnik. Zadar: Dudan Alessandro, bivši poslanec.

Gorica: Caccese Francesco, deželni fašistični tajnik.

Trst: Banelli Giovanni, bivši poslanec, Domeneghini Lino, svemirni tajnik fašističnih sindikatov, Giunta Francesco, bivši poslanec in Suvich Fulvio, bivši poslanec.

Vsi postavljeni kandidati bodo izvoljeni in bodo zastopali nove vzhodne province v korporativni zbornici.

Upokojeni učitelji

Beograd, 2. marca. p. Z odlokom prosvetnega ministristva so upokojeni sledeči učitelji odnosno učiteljice Franc Srebrnič na Vihu pri Ljubljani, Antonija Bohinc-Mikota v Ljubljani, Ana Tomšič-Krašovec v St. Vidu pri Ljubljani, Ana Trstenjak-Leben v Sv. Miklavžu, Marija Zidar v Lembergu, Josip Hajne pri Sv. Križu pri Ljuto, merni in Marija Levčević v Zagorju ob Savi.

Novo mestno zastopstvo v Karlovcu

Karlovac, 2. marca. c. Za mestnega župana je imenovan lekarnar in hšni posestnik Oustav Modrušan, ki je bil sivočasno poslanec hrvatsko-srbske koalcije. Razen tega je imenovanih v novo občinsko upravo 8 starih mestnih zastopnikov in 21 novih, tako da ima mestno zastopstvo kakor prej 30 članov.

Poslanik Lazarević odpotuje v Varšavo

Praga, 2. marca. h. Jugoslovenski poslanik Branko Lazarević odpotuje 6. t. m. iz Prage na svoje novo mesto v Varšavo.

Reorganizacija pravoslavne cerkve v Italiji

Beograd, 2. marca. c. Na podlagi ratifikacije nettunskih konvencij bo ministristvo vor izvedlo reorganizacijo pravoslavne cerkve v novih pokrajinah Italije, kjer se bo ustanovilo duhovno sodišče ter se izvede volitve episkopov in župnikov.

Posledica separatističnih izjav bavorskega ministrskega predsednika

Monskovo, 2. marca. d. Poslanec bavarske ljudske stranke potrjujejo vesti o odpoklicu bavarskega poslanika Progerja iz Berlina. Poslanik je žrtve nekega intervjuja ki ga je bavarski ministrski predsednik dr. Held dovolil poročevalcu »Chicago Daily News«. Dr. Held se je v razgovoru z ameriškim novinarjem silno ostro izrazil proti hegemoniji Berlina, češ da so Bavarci siti izabljanja in oholosti Prusov. Novinar je izjave dr. Helda predložil na vpogled berlinskemu poslaniku Progerju, ki je izjavil, da so izjave popolnoma v skladu s mišljenjem bavarskega ministrskega predsednika. Ko je ta intervju izšel, ga je bavarska vlada ročno demantirala in natovorila vso krivdo berlinskemu poslaniku.

Ekscesi kokainu vdanega grofa

Budimpešta, 2. marca. d. Kakor poročajo iz Sopronja, je dospel tja izgonjskim potom grof Ivan Erdödy, ki je pred nekaj meseci v kokainovni omanjenosti izlval v nekem dunajskem baru hude izgrede. Streljal je na levo in desno, dokler ga niso ukrotili in internirali v nekem sanatoriju, da ga odvadilo alkohola in kokaina. Na potu na Mađarsko pa je v Vasvaru grof sam izpil šest steklenic šampanja ter zaplital ni plačal. K sreči so mu priskočili na pomoč prijatelji ter plačali dolg. Na neki mađarski postaji je grof izpil steklenico ruma in oblezel nezavesten. Prenešli so ga v šopronjsko bolnico, da se nekolično popravi. Ko bo okreval, ga bodo oblasti poslale v Zagreb, kamor je baje pristojno.

Potres v Italiji

Rim, 2. marca. g. V Aulii v provincji Massa so danes občutili močan potresni sunk, ki je med prebivalstvom povzročil veliko paniko. Dosedaj še ni poročil o materialni škodi.

Komunisti razdeljali uredništvo emigrantskega glasila

Berlin, 2. marca. g. Danes popoldne je vdrlo pet komunistov v redakcijo tukaj izhajajočega lista »Rulje«. Pretepli so glavnega urednika s pendreki ter so nato demilirali pohoštvo redakcije. Poltice je prišla prepozno, da bi prišla napredale.

Hmeljski trg

Zatoc, 2. marca. h. (Tedensko poročilo.) V preteklem tednu je bilo zelo živahno novpravevanje po hmelju. Dnevni promet je bil med 40 do 100 metriskih stotov. Kupci so večinoma demilirali. Danes je bil promet 60 metriskih stotov. Cene 1300 do 1500 Kf. Tendence je zelo dvorsta. Po dečeli je živahno povpraševanje, toda hmelječi vsertajo pet svojih skladov ter pričakujejo dvigovanje cen. Javni markacijski urad v Zatocu je do večeraj markiral 100.000 metriskih stotov h hampnu 1928.

Krasna manifestacija francosko-jugoslovenske vzajemnosti v Nancyju

Nancy, 24. februarja.

Ni nam mogoče stopati pred svet, pred velike narode s silo, s števikom, s bleščavo, da bi nas oni spoznali, ampak moramo iskati skromnejših pripomočkov: s lepo prirejenimi predavanji o literaturi, umetnosti in lepoti naše zemlje, s dobro organiziranimi koncerti, tako se lahko uveljavljamo. Zato smo lahko veseli tudi našega uspeha v Nancyju.

Društvo jugoslovenskih študentov v Nancyju, skupno s »Ligue de l'Enseignement« in »Jugoslovensko kolonijo v Franciji«, je priredilo preteklo nedeljo, 24. februarja, proslavo Sv. Save pod pokroviteljstvom našega pariškega poslanika. Proslava dvorana tukajšnjega konservatorija z nad 1500 sedeži je bila že dan prej »razprodana«. Proslavo so se udeležili visoki gostje francoskih političnih, prosvetnih in gospodar. krogov, med njimi prefekt stroja Meurthe in Moselle, župan mesta Nancyja, rektor univerze, poveljnik mesta in razne druge prominentne osebnosti, kakor tudi naši zastopniki v Parizu, dalje delegati jugoslovenskih študentov in novinarjev iz Pariza. Poslanika Spalajkovića je zastopal njegov sekretar g. Milutin Mirković.

Manifestacija se je pričela s našo državo no himno, ki jo je sviral vojaška godba. Prvi je govoril rektor g. Brunta, ki je v imenu »Ligue de l'Enseignement« pozdravil zastopnike naše vlade in v lepem govoru povdarjal iskreno francosko-jugoslovensko prijateljstvo. Podal je besedo predsednik jugoslovenskih študentov v Nancyju ki se je zahvalil za mnogobrojni obisk in kratkih, jedrnatih besedah očital življenjsko prosvetitelja sv. Save. V imenu našega poslanika je pozdravil prisotne in se zahvalil za izražene simpatije g. Milutin Mirković, nakar se je pričelo predavanje o temi: »Ju-goslovenska literatura in umetnost«. Pre-davatelj g. Svetislav Petrović, profesor beo-gradske pedagogike bole, je v nad smo ur-trajajočem govoru, spremljanem s skopiriranimi slikami, podal dobič izrčen pregled jugoslovenske literature in umetnosti. Pre-malo pažnje je posvetil samo slovenskemu delu.

S tem je bil prvi del programa kmotom V drugem delu so nastopili naši umetniki živci v Parizu, ki so se rade volje odvali našemu povabilu. — G. Miro Pugalj, bivši član ljubljanske opere, je zapel par slo-venških pesmi, ki so publiki zelo ugajale. Gdč. Lola Milekova je izvajala orientalske in ruski ples v primernih okusnih kostu-mih, G. Raban je s elegantno odigrani Sme-tanov »Valček« na klavirju in nekaj dru-gih komadov. Poznana umetnica beogra-dske opere gdč. Jelka Stamatovičeva je za-dovoljila poslušalce s srbskimi narodnimi pesmimi. Pestrji spored je zaključila mogo-čno izvajana »Marsellaise«. Bolj intimna je bila proslava svečer na banketu v hotelu »Angleterre«.

V visoki dvorani, obdani s stanični okna-mi, osvetljeni s lestenci, so se združile vse tukajšnje ugledne osebnosti, počenči od rektorja in raznih političnih in vojaških funkci-onarjev do članov Jugoslov. dijaškega društva. Po končanem serviranju okusnih jedil, ki smo jih zalivali s pristnim fran-coskim šampancem, so se pričele, ob ta-kih slovesnostih že običajne zdravice, ki pa vendar niso bile zgolj priložitnostne govo-rance. Bilo je v njih polno toplote in lakot-nosti. V plesni dvorani so se nato zavrteli pari v modernih plesih, vmes pa je prišlo na vrsto tudi kolo. V premorih je vzbujal splošno pozornost s svojim petjem, čistim močnim basom, absolutno tukajšnjega kon-servatorija, med nancyjsko koncertno pub-liko že dobro poznani in zelo priljubljeni naš rojak Gasparin, stud. tehn. Zopet smo slišali lepo donečo slovensko pesem. Le-škoda, da ni nastopil na samem koncertu, kjer bi pred mnogobrojno publiko pokazal svoje odlične kvalitete. Zasluzil je pohvalo visokih gostov in kritikov. Vse je bilo uravnano v odlični slog, tako, da nas je šele pozna ura opomnila k razhodu.

S ponosom se veselimo te lepo uspele manifestacije francosko-jugoslovenske prijatelj-stva. Leo Korosek.

Plazovi v železnikih

Železniki, 2. marca. Po silnem mrazu je tudi pri nas vs. Ma-tija prav počeno prišel za uspeša strašno zimno in to tresel tako, da je odmevalo iz-zmelo po vseh železnikih. V nedeljo po-popoldne je pričelo ormeti s streh, nabujalo se je bilo, ko so se pričeli s hitra nabati plazovi na ceste.

Daleč naokrog gotovo ni tako nevarni pott, kakor pri nas pozimi. Cesta pelje tilj pod strmim hribom, imenovanim »Zlavlka«. S tem imenom so neki predniki ta del ce-ste dobro označili. Če hočeš, da te pozimi ne zasule plaz, ali spomladi ne zadene ka-men na glavo, moraš nevarnost zljati v hrib in hitro teči mimo nevarnim mest. Od Sokolskega doma do Gasperna se imenu-je pod »Zlavlko«. — No, takega o se ne, kakor je v teli dneh divjala ta neizgovorna in nevarna »Zlavlka«. Mislimi smo, da bo ves hrib prineslo dol. Niso še delavci preki-dali onega, že se je vsulo na drugi strani. Samo na enem mestu je priletelo in dan 14 plazov. Ves promet je bil tod skoz za-pir in vozniki so jo morali udariti na dru-go stran pod »Lazom« in čez most v Pal-madi.

Tudi na Racomniku so se od ponedeljka na terek tako usipali plazovi za hrisami, da so nekatere ženske že zdihovale: »O ti moj Ježek, a bo res še sodni dan!« Kljub strašnim nevarnostim je pravo čudo, da ni bilo nobene človeške žrtve. Zdi se, da so le-to morda niti. Promet je zopet vpostavo-ten. Pošta zveza redno posluje, avti od se počivajo.

Cestni odbor bi nevarnost oltavov prav lahko zmanjšal s precej manjšim stroški, kakor jih ima z vednim prekidavanjem. Sredi pod »Zlavlko«, pod drčo, nal bi na-pravil vrh roba nad Soro dv. ali tri stebra, nanje pa provizorizirani most, ki bi sekal precej visoko v drčo in nal bi bil malo zlebast, na bi plaz po nlem zdrknil naravo-vo v Soro in vednih nevarnosti bi bio vsaj tu konec. Tu so se že rodile nesreče in čudno, da se nihče ne rane. Drugod bi se to že davno preprečilo. Občnina bi morala zahtevati od cestnega odbora, da se ta nevarnost odpravi.

Naši kraji in ljudje

Obstoj in pomen ljubljanske univerze

Odgovor rektorja dr. Milana Vidmarja na zagrebške vesti o demontiranju ljubljanske univerze

Ljubljana, 2. marca.

Davi smo objavili informacijo zagrebškega »Morgenblatta« o usodi ljubljanskega vseučilišča. Naprosili smo g. rektorja dr. Milana Vidmarja, da nam pove svoje mnenje o tej zagrebški vesti.

Ali, gospod rektor, imate kako uradno vest o demontiranju ljubljanske univerze?

— Ne, nobene. Povedal Vam pa bom v splošnem.

Ko sem to prečital, nisem niti za hip razmišljal o tem, kar se o tem načrtu pripoveduje, ampak zasmililo se mi je naš dobri človek, ki se s takimi vestmi ukvarja. Kdorkoli je le malo pogledal v univerzitetni sistem, je to poročilo mirno položil v kavarno na mizo in srebalo kavo naprej.

Poglejte! Recimo montanistika: če bi res kdo nameraval organizirati danes v kakem mestu naše države nanovo montanistični institut ter ukiniti našega v Ljubljani, potem bi bil facit za državo takle: v Ljubljani se črtajo kvečjem tri profesore ter nekaj denarja za materialne kredite montanistike. Postavimo sumo: 250.000 dinarjev. In sedaj organizacija na novem kraju.

Montanist potrebuje za svojo rudarsko stroko kaka dva specialista, mogoče tri, za svojo izobrazbo pa neobhodno raznovrstne tehnične discipline: elektrotehniko, kemijo, fiziko, strojeslovje, tehnično mehaniko, mineralogijo, geologijo in petrografijo. Laboratoriji vseh teh disciplin so na ljubljanski tehnični fakulteti dobri organizirani. Tem laboratorijem država ni dajala dotacije v taki meri, da bi si bili nabavili aparate, instrumente in zbirke, kakor jih danes imajo. Težje materiala se je zbralo mnogo med našim narodom, a profesorji so v času inflacije z nezadostnimi dotacijami nakupili domovini takih bogastev, kakor jih danes za drag denar ne bi več dobili. Raritete niti ne omenjam.

Mimogrede. Zanimam se, kdo hodi naše institute ogledovat. Kolikor vem, ga ni človeka, ki bi bil prišel, pa bi ga obšla taka uničevalna misel kakor jo je na svoje lice natisnil zagrebški »Morgenblatt«. Bili so že v naših institutih zelo resni gospodje. In pisalo se je že o naših institutih v inozemstvu, pa publicirala naša univerza tudi precej in inozemska založništva to izdajajo. Mislim, da »Morgenblattov« dopisnik niti z resnim študentom še govoril ni.

Vrnimo se k organizaciji montanistike izven Ljubljane. Gospod, 30 (trideset) milijonov dinarjev, pa sem malo dejal, si mora država rezervirati za začetek tega novega ustroja (laboratoriji z vso opremo) in pretekla bodo leta, preden bo dajal institut izobraženih montanistov. Če se na papirju trije ljubljanski profesorji preselijo, potem je to do organizacije instituta za dolgo časa samo vožnja gor in dol.

Kakor vidite iz mojega pojasnila o sovislosti tehničnega študija, je montanistika v Ljubljani za državo tako rekoč zastoj, nekaj dodatek tehnični fakulteti, na katero je absolutno navezana.

Kako pa, gospod rektor, glede drugih fakultet, ki jih »Morgenblatt« omenja?

— Prav enostavno. Vzemimo medicino: Skoraj brez državnega denarja se je sezidalo poslopje na zemljišču deželne bolnice. Začela se je medicinska fakulteta na prosekuri, ki jo je vodil tihi in delavni naš dr. Janez Plečnik. Pojte si ogledat in mislim, da me ne boste o problemu ukinitve ali premestitve več vpraševali. Le to naj Vam povem, da na tej fakulteti dajajo dobe toliko sekcijnega materiala, kakor nikjer drugod v državi. Znano mi je, da so hodili celo medicinci drugih naših univerz delat v naš anatomski institut, ker drugod niso dobili materiala.

Juridična fakulteta. V našem poslopju obiščite gospoda profesorja Kreka, ki je predstojnik juridične knjižnice. Rad Vam jo bo pokazal in videli boste dovolj. Publikacije fakultete so številne: ima svoj zbornik in izšla so že dela njenih profesorjev v inozemstvu, člani te fakultete so sodelovali in sodelujejo pri redakciji naših zakonov. Juridična fakulteta je zrastle iz naših razmer in njene pomoči bo država še dolgo vrsto let temeljito potrebovala.

Da o filozofiji ne govorim, saj je filozofska fakulteta tradicionalna hrbtnica vsake univerze. Poglejte si na primer njen slovenski seminar.

»Morgenblatt« se sklicuje na maloštevilnost Slovencev. Ne glede na to, da štivilo naroda ni še dajalo v zgodovini bistvenega razloga za upoštevanje ali neupoštevanje, naj Vam postrčim tudi s številkami: vzemimo sosedo: Madžarska ima čez 8 milijonov prebivalcev in ima po najnovejši statistiki 7483 slušateljev; Rumunska 16.736.000 prebivalcev, 14.424 slušateljev; Avstrija 6.536.000 prebivalcev, 17.000 slušateljev; hratska Češka 13 milijonov 611.000 prebivalcev, 26.000 slušateljev. Naš procent si lahko izračunate.

In posebej mi Slovenci. Če se primerjamo v zrcalu teh števk, še nisimo dosegli percentualno nikogar.

Pa še nekaj: K nam hodijo študirat tudi dijaki iz sosednih držav in mislim, da je prestiž naše države v veliki meri odvisen od vrednosti njenih kulturnih institucij, a ta vrednost se meri, kakor povsod, po dotoku dijaštva iz inozemstva. Ljubljana je na mejniku stare skoz in skoz civilizirane Evrope. Prepričan sem, da je slovenski rod evropske civilizacije tako prepojen, da bi si sam držal z narodnimi rispevki svojo univerzo, če bi se je kdorkoli hotel dotikati. Recimo, da izdajo Slovenci na leto milijard dinarjev za alkohol. Samo vsak stoti liter bo naš človek žrtvoval, pa bo univerza briljantno izhajala.

Sklenil bom, če Vam je prav. V Vašem listu sem bral danes poročilo o

razširjenju zakona o zaščiti države. Po členu 4. in 5. tega zakona bi skoro vprašal, ali ni nekdo tudi za take vesti, ki so brez vsakega smisla, odgovoren. Saj danes, ko vendar pričakujemo, da se bodo vse strasti, ki so plamtele na škodo naše države dolgi deset let, končno vendarle poglegle, ne morem takih balonov kvalificirati drugače kakor za podneto za plemenski preprič. Pa bom milejši. Stvar je opravičljiva: sancta simplicitas...

Sedaj pa še to: bil sem osebno v Beogradu, govoril z merodajnimi fakultetami, rečem Vam, imam popolno zupanje vanje. Gospod minister prosite mi je dal zagotovila, ki jih je gospod finančni minister ljubeznivo s številkami podčrtal. Ta zagotovila so nam vsem na univerzi dovolj. Priporočim naj Vam, da se je sedanjemu finančnemu ministru, gospodu dr. Svrljugu, še kot dijak rano ob rami s slovenskimi študenti še na nemškem Dunaju udeleževal akcij za slovensko univerzo.

Sibirska idila iz ljubljanske okolice

Tale dva zvesta prijatelja sta letos neverjetno lepo in pogumno kljubovala snegu in mrazu. Siehneri dan je vitki doberman voljno vstopil v vprego in — hi! — potegnil svojega ljubkega prijateljskega v belo prirodo. Po dve uri dnevno so drsele sami naokrog in utrdila sta se konjček kakor tudi mali kočliček. Nikoli jima po vsakodnevnem izletu ni manjkalo — apetita

Predel na progi pod Vipoto med Celjem in Laškim

kjer so začetkom tedna ob nastopu luža plazovi neprestano ovirali promet. Belo začrtana linija kaže višino prvega, najvišjega plazja, ki je razen proge zasul tudi polovico struge Savinje. Pri čiščenju proge so se ves čas plazov na tem opasnem predelu udeleževali še celjske progovne sekcije inž. Osvald, dalje inž. Thaler in nadzorniki proge Stanič, Dvoršak in Lukežič. Delali so z močstvom brez odmora in varovali progo z največjo požrtvovalnostjo zapored več noči.

Z radio-aparatom pri pisatelju Mešku

V planinski vasi Seč, ob vznožju romantične Urške gore nad Slovenjgradcem samotari naš pisatelj gosp. Franc Keaver Meško. Mala cerkva, farovž in nekaj hiš, v ozadju strma, visoke stene sivga Plešivca, tam na izhodu vrhovi zelenega Pohorja — to je današnje bivališče našega Meška. Tam daleč na severozahodu vidiš tudi del tužnega Korotana. Od tam je zaneala usoda gosp. Meška v to planinsko vaslo, kjer pase svoje ovčice, a slovenski literaturi ustvarja nova dela.

Da se mu vsaj deloma olajša to samotno življenje, se je na inicijativno gosp. inž. Vinka Vrhnjaka iz Pameč pokrenila akcija za nabavo radio - aparata, ki je povsod našla primeren odziv. V minulnem tednu se je zbrala skromna družba, ki se je s poklonilom napotila k našemu planinskemu samotarju. Aparat, ki ga je dobavila mariborska tvrdica Radio - Starček, je montiral prokurist Ivo Kvac iz Slovenjgradca. Veselo je bilo zvečer v Meškovi sobici, ko smo prisluškovali v božji samotni daljnemu svetovnemu vrvenju — ves ginja je bil naš koroški borilec — saj sedaj ne bo več sam, ampak imel bo prijatelja, ki ga bo ob »tihih večerih« spremljal v daljnji svet in tu v samotni krepil njegovo srce in dušo.

Pri odelosti vzbuja redna zdravilna uporaba naravne »Franc-Josefove« grenčice jako delovanje črevesa in dela telesa. Mnogi profesorji zapisujejo »Franc-Josefovo« vodo tudi pri zamaščenju srca kot zelo dragoceno sredstvo, in sicer zjutraj, opoldne in zvečer tretjino čaše. Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

Biolog dr. Zarnik o darwinizmu

V petek je predaval v kazinski dvorani v Ljubljani pod okriljem ZKD profesor zagrebške medicinske fakultete g. dr. Boris Zarnik o darwinizmu. Zbralo se je lepo število prijateljev prirodnih ved, da čujejo, kaj oravi naš odlični biolog o vprašanih, ki spadajo med najzanimivejša v življenjslovju in ki jih pristihi tako vneto brani, kakor jih nasorotniki vneto pobijajo.

Predavatelji se v teku petdesetletnega predavanja rešili svojo popularizatorsko na logo z nemi lastno jasnostjo in temeljitostjo. Predvsem je opozoril na razlike med darwinizmom in Lamarckizmom: nasproti odmenam, da nastajajo transformacije vrst na osnovi dedovanja pridobljenih lastnosti, ki se ravna po raznih vnanjih okoliščinah, je avtor branil Darwinove teorije o boju za življenje in o prirodnih izbiri kot činiteljih, ki odločno vplivajo na transformacijo vrstnih znakov. Predavateljeva izvajanja so slonela predvsem na tezi, da so nespornostmi o Darwinovih teorijah zakrivili enostranski, preveč teoretični epizodi, ki so se posluževali v obrambo dedne teorije pri zeleni milijonkonstruiranih dokazov. Ker vrhu tega niso niti razumeli bistva vseh Darwinovih naukov, je pozicija dedne teorije postala na koncu 19. stoletja zelo težka: že se je zdelo, da bo darwinizem premagan. Eksperimentalna biologija pa je v zadnjih tridesetih letih doznala vse polno dejstev, ki govorijo v prilog Darwinovim naukom o vzrokih dedne teorije. Predvsem je razčistila kompleks vprašanih, ki je v zvezi z dedovanjem lastnosti individualne in lastnosti vrst: takele danes natančno razločujejo variacije od mutacij (predvsem po zaslugi Holandca Vresa). Baš mutacije so pokazale, kako pravilno je Darwin opazil vzroke dedne teorije v vsej organski prirodi.

Predavatelj je podkrepil svoja od začetka do konca, zanimiva izvajanja s slikami in je naposled končal naš izlet na pestro področje moderne biologije s sklepom, da

Hiše, ki so razpokale v mrazu

Litija, 2. marca. Na poti proti Završniku, kamor zahajajo Litijani v vseh letnih časih h Koleskovekemu Pranciščinu in se ne vračajo nikoli niti lačni niti žejni od hiše, stoji malomno naselje: Sitarjevec. O »razrukanju« Dobravčevih hiš sem že slišal, kako jo je zonegal letošnji mraz. Meniš izročilca, da so govorice malo preveč »dubele«. Ko pa stojiš pred dimnikarjevo hišo (z. Dobravec je namreč litijski »notranji« minister), si v presenečenju ne moreš dovolj ogledati poslopja, ki ga je mraz kar preoral...

Tam, kjer se stika streha z zidom, teče okrog in okrog hiše močna razpoklina, kakor indijski skalp. V resnici dobiš tak vtis, kakor da je hotel nekdo odrezati streho in jo kar celo prenesti. A s to brazdo mraz še ni kar opravič. Na južni strani je došla hiša tako večko razpoklo, da dobrodušnemu gospodu Pranciščinu želiš »Dobro jutro« kar s ceste in mu kar s ceste stisneš krepko roko skozi — zidno razpoko.

Hiša pa ima še več drugih razpoklin in ni zato nič čudnega, če je uvidevati tudi oblastvo, da je bivanje v sitarjevski hiši nevarno. Sreski poglavar je tja kakor poslan komisijo, ki je pregledala vse poskodbne. O. Dobravec pa si je išče kvartir, dokler mu ne povežejo razpok in ne zašijejo raztrgane hiše.

Poleg te, močno razdejane hiše je še druga, kjer stanuje neka rudarska družina, ki jo je tudi potresel mraz. Mogoče bi se tudi tem zimskim švom čudil, če ne bi bil pred videl že Dobravčeve. Zato jo odkurim na smučeh dalje k vznožju Sitarjevca, hriba, ki zapira Litijo na južni strani, da ne more solnce skozi več mesecev v letu do nje. Tam vidiš, kaj napravi ta naš voda, če jo potem preprira mraz. Več hiš je dobilo nezaželeno ventilacijo. In kakšne razpoke! Prej bi mislil, da je strašil tu kak močan potres, in se ti zdi skoraj neverjetno, da so to le posledice letošnjega hudega koledarja.

Starši očka me prijazno pozdravljajo, ko me opazuje, kako raztezujem nože foto - aparatu, ker hočem napraviti posnetek za spomin na letošnje zimo.

»Le dajte jo, za spomin, da bodo še kas-

ZA PRANJE NOGAVIC

sodobna znanost trdno odklanja vse, kar bi bilo izven prirodnega dogajanja, klanja loč se velikemu Darwinu, ki je obogatil človeško spoznanje sveta in življenja z genialnimi izsledki. Trud g. dr. Zarnika so poslušalci nagradili s hvaležnim aplavzom.

nele videli, kje si je mraz povsod iskal pot v hiše! — In sva nato navezala pogovor o nepristnostih, ki mu jih je napravila zima. Več razpok ima njegova hiša. Eno steno so se popočinoma odločila od podstrešja in se je nagnila precej daleč nazven. Vsa hiša je zdaj podprta s kolci, pa še komaj zadržujejo, da se ne razleže.

»Pozrejte, gospod! — mi de mož ves potrt. Če pridem domov, je moj kloboč prei v sobi, kakor laz v veži. Kar tu-le ga zalutim v sobo.« — In me popelje na drugo stran hiše k vhodu, kjer zija taka luknja, da bi šla skozi njo mačka.

»Kaj pravite, kako bo vendar s to zimsko? Sati je kazalo, da bo naredil sv. Mačič, konec mrazu, pa se je vse zopet obrnilo in zdaj vreme samo ne ve, naj bo li lepo ali grdo. Le poažite, kako se tepelo vetrovi!«

Ko se poslavljam od prijaznega očka, me opomni: »Le stopite še k sosedu! Imajo tudi odorta polenka! ... O, pri obh mojih sosedih bodo rahli na pomlad zidaria. Vendar ne toliko časa kakor pri nas ...«

Grbin, kjer se dviga zadnje čase nova naselbina na vzhodni strani Litije, tudi ni menda ušel neorizdat izpod operacijskega noža letošnjega mraza.

O. seveda, tudi pri nas je razsajal mraz. Povedo smele grbinske dekleta, »Tamle pri Piru na Klancu je eksplodirala« hiša, pa ravno na oni steni, kjer ima domača Urška svojo spalnico ...»

Pirčevi so razpoko izdelali izorva le za silo. Zdal pa Urška noče nikakor več prenečavati v svoji spalnici, ker jo je drugo noč, odkar je postala njihova hiša »šperovec«, — strašilo. V spanju je čutilo dekle povsem različno, kako jo je neznana roka potegnila za nogo. Dekle je zakričalo prestrašeno in se je izselilo iz svoje sobe, dokler ne dobi njihova hiša — plombe.

Mraz pa je puščal tudi po drugih naseljih svoja znamenja. V Zagorici je pri Šimenčku zrahljal zid, ki je tožil hlev in klet, tako močno, da se je stena nagnila in je podkopala mlado telčico, ki so jo morali potem izvleči izpod ruševin. In tako dalje. Ljudje so zaradi poškodb na hišah seveda precej prizadeti. Med vsemi sem našel le enega možčka, ki se je delal, kakor da mu je razpoka, ki mu jo je izgrabila zima, v zidu, dobrodošla.

»Moi, stara je tako sitna, da me ne pušči s faifo v sobi. Vedno sem moral v vežo, če sem hotel potegniti kak d'm. Zdal sem jo na pozornost. Če si zaželim tobaka, kar odčim zamašek, ki smo ga zatlačili v razpoko, pa sedim imenitno v sobi in skozi luknjo puham d'm.« — nč.

Ali si gradite lastno stavbo?

Preskrbite si, predno oddate zgradbo stavbeniku, načrte in proračune od nas, na podlagi česar razpišete dela in jih oddate najcenejšemu ponudniku. Da se bo stavba res solidno gradila, nadzorujemo mi strokovnjaksko vsa dela Vaše stavbe.

Informacije dobite v Tehnični pisarni »TEHNA«, družba s o. z., Ljubljana, Mestni trg 25/I. Telefon 25-80.

„Rdeči vihar“

Triumf filmske umetnosti

Navdušenje publike!

Film ljubezni, strasti, lepote, trpljenja, sladkosti in gorja!

JOHN BARRIMORE — CAMILLA HORN

najidealnejši ljubavni par ameriškega filma.

Hitite in ogledajte si ta spored, ki Vas bo navdušil!

Predstave ob 3, pol 5, 8, pol 8 in 9

ELITNI KINO MATICA

telefon 2124

Domače vesti

Naša akcija za bedno deco

Tekom včerajšnjega dneva so nam poslali denarne prispevke:

gd. Elvira Dolinar, učiteljica v Vel. Dolini, prispevek od prejetih razlik	67.50
Neimenovana zadruga v Ljubljani	300.—
»Pika«	100.—
Neimenovana gospa	100.—
skupaj	567.50

poprej nabrano 37.010.—
Skupni dosedanj denarni pri-spevki 37.577.50

Tudi v blagu smo prejeti včeraj zopet več lepih prispevkov za našo humanitarno akcijo. Tovarna pletenin Henrik Franz v Ljubljani nam je poslala pletenin v vrednosti nad 2000 Din. »Naša gospa« večji zavitek živih, neimenovana gospa iz Kranja perilo in obleko, ga. Pavlina Lavričeva, odvetnikova soproga v Slovenjgradcu ženski plašč, veletrgovina A. E. Skaberne na Mestnem trgu v Ljubljani na raznega blaga za tole dekliške obleke v vrednosti nad 2500 Din.

Ako upoštevamo tudi vrednost doslej darovanega blaga, je dosegla naša dobrodelna zbirka za bedno deco okrog 60.000 Din. kar znači za naše razmere gotovo zelo lepo vsoto.

Učenke tehniške srednje šole v Ljubljani so prevzele brezplačno izdelovanje obleke in srajčk za revno deco in so pod vodstvom svojih učiteljic izgotovile veliko število oblek, ki smo jih te dni razposlali na deželo in razdelili v Ljubljani.

Prav tako je tudi gospa Berginčeva v Študentovski ulici št. 13 napravila brezplačno več oblek za deco.

Prisrčna hvala vsem!

Direkcija »Jutra«.

* Kongres češkoslovaško - jugoslovenskih iliz v Splitu. V letošnjem poletju se bo v Splitu vršil kongres delegatov češkoslovaško jugoslovenskih iliz. Kongres se bo predvsem bavil z vprašanjem administrativne združitve iliz. Razpravljali bo nadalje o vprašanju jezikovnega poška, o izdaji almanaha in češkoslovaške biblioteko. Obravnavalo se bo tudi vprašanje izmenjave profesorjev in dijakov, o prireditvi koncertov in razstav ter o gospodarskih vprašanjih. Ki so tičebo obeh držav.

* Na visoki komercialni šoli v Zagrebu sta 27. februarja položila diplomski izpit gg. Franček Schneider iz Cezanjevcev pri Ljutomeru in Josip Zinauer iz Maribora, oha aglina člana in bivša predsednika J. A. D. Triglav v Zagrebu. Iskreno čestitamo!

* Nov odvetnik. Odvetniški izpit je položil z dobrim uspehom g. dr. Ivo Potokar iz Radomlja pri Kamniku. Iskreno čestitamo!

* Sprejem v naše državljanstvo. V državljanstvo naše kraljevine so sprejeli: Robert Seif, gozdarski upravitelj v Oplotnici; Ivan Parapat, posestnik v Skoku; Fran Mauer, strojni ključavničar v Konjicah, in Josip Božič, posestnik v Dolnji Lendavi.

* Smrtna kosa. V Celju je umrl vrvar g. Alojzij Planina, star 65 let. Pogreb bo danes ob 15. na celjskem okoliščnem pokopališču. V Kranjski gori je preminula ga. Ivana Budinec in bo pokopana jutri ob 9. — V Ljubljani pa je umrla gospa Josipina Setine Pokopana bo jutri ob 16. na pokopališču pri Sv. Križu. Pokopnim blag spomin rodbinam iskreno sožalje!

* Občni zbor Zveze duševnih delavcev v Sloveniji je izvolil sledeči odbor: predsednik profesor M. Slavič, prvi podpredsednik dr. pravdnik dr. I. Jančič, drugi podpredsednik sodni svetnik A. Lajovic, ostali odborniki: inž. L. Novak, dr. M. Pivov, dr. A. Gorican, M. Gregorka, dr. I. Pintar, prof. A. Prebil in poštini nadzornik M. Matjašič.

* Geografsko društvo na ljubljanski univerzi. Redni letni občni zbor Geografskega društva na univerzi v Ljubljani se bo vršil v petek, 8. t. m. ob 18. v Geografskem inštitutu na univerzi s običajnim dnevnim redom. Odbor vabi nanj vse člane in prijatelje društva.

* Naši v Ameriki. Naš rojak Mirko Vebec, o katerem smo nedavno poročali, da potuje peš iz Argentine v južni Ameriki do New Yorka, je početkom februarja arečno prisel v Mehiko, kjer je obiskal tamkajšnje slovenske naselbine. Glede nadaljnjega potovanja pa je naletel na ovire, ker ga naselniški urad Zedinjenih držav ne pusti preko meje, češ da je politično sumljiva oseba. — V Steeltonu se je slovenskih staršev Marijeta Matkovič na železniškem tiru pod stoječim tovornim vlakom nameravala priti preko proke. V tem trenutku pa je potegnil vlak in nesrečni deklici so kolesa odrezala desno nogo. —

Sanatorij „Slavia“

Dr. Vladimira Brezovnika
in Dr. Radovana Klisića

BEOGRAD — Deligradska ulica 12.
(Na Slaviji) Telef. 32-31.

Z vsemi modernimi pripomočki urejeni kirurški — ginekološki inštitut.

Sprejema bolnike za vse operacije, ležanje in nego. Zdravniki — specialisti za vse bolezni ordinirajo preko celnega dne. Rentgen in fizikalna terapija. (Kozerc, Soluse i. t. d.) Kemično — bakteriološki laboratorij. — Tramvaji št. 1, 2, 10 in avtobusi do sanatorija.

V Canon City v državi Colorado je po dolgotrajni bolezni umrl rojak Janez Levstik, rodom iz Ponikve na Dolenjskem. Zapuščica ženo in 7 neposkrbljenih otrok. V Clevelandu je preminula Neža Otički, bivša uslužbenka tamkajšnjega lista »Ameriška Domovina« v starosti 64 let. Rodom je bila iz Sv. Križa na Dolenjskem. Ravno tam je umrla tudi Kristina Trinko, rojena Mohorčič, v starosti 22 let. Rojena je bila v Clevelandu, kjer zapuščica soproga in malga otročička ter očeta in mater.

* O vremenu. Včeraj je bilo tudi jasno in mrzlo in jutranja vremenska poročila beležijo skoraj iz vseh važnejših krajev približno isto temperaturo, kakor prejšnjega dne. Iz Trizija poročajo, da je snega že za eno tretjino manj. V četrti je sicer snežilo kakor za stavo, v petek je pritisnil mraz in bilo ga je naenkrat 10 stopinj. Na staro podlago je padlo kakih 10 cm novega pršica, tako da bo smuka v kar najboljšem stanju. Tudi v Jesenju poročajo o izredno spremenljivem vremenu v pretečenem tednu. Prvi dnevi so bili neobičajno topli. Solnce je talilo sneg tako, da so se ljudje že bali poplavi. Kljub temu je Sava do srede le neznatno narasla. V četrti popoldne je začelo snežiti. V noči od četrtka na petek in petek ves dan je divjal silen severozapadni veter. Na sočnih krajih je zelo skopnel sneg in se je že pojavil prvi ozonjavalec pomladnih teloh. Pomembnih plazov doslej še ni bilo.

* Vinogradniki! Letošnja zima je divjala skoraj po vseh vinogradih hude pozebe. S pseudarno trsno rezlo, katero naj letos izjemoma odložimo na poznejši čas, moremo še marsikaj popraviti. O predmetu so že poročali strokovni in drugi listi. Tudi v Mariboru tihajloči mesečnik »Naše gorice« prinese v prihodnji številki splošna navodila za letošnji način trsne rezi, na kar opozarjamo že zdaj vse vinogradnike. Z rezjo pa na vsak način počakajte

Smeh! Smeh!

Na novejši film krajev smeha.

Pat in Patachon

ko potnika

zastojkarja

na velikem prekocean-skem parniku

Tihotapca kokaina. V Londonu

Na arnem vajariu. Smeh!

Soize smehal Grohot!

Predstave ob 3., pol 8., 6., pol 8. in 9.

Kino Ideal

* Klub ljubiteljev pitčarjev v Ljubljani namerava prirediti v aprilu 1929 pomladansko vzrejno tekmo pitčarjev v Ljubljani in v Mariboru, ako se prihlasi zadostno število psov. Pogoj za priustitve so razvidni iz knjižice »Določila o tekamah pitčarjev«, ki se dobiva za Din 10.— pri gosp. A. Schusterju, trgovcu v Ljubljani. Mestni trg. Lastniki pitčarjev se nujno vabijo, da prijavijo klubse pse, ki imajo pravico do tekmovanja, vsaj do 20. marca 1929. Podrobnosti glede kraja in časa tekm se objavijo pozneje.

* Pozor lovci! Zaradi reorganizacije uprave društvenega glasila »Lovca« je od 1. t. m. dalje društvena pisarna v Ljubljani, Komenskega ulica 2., odprta samo od 15.—18 ure. V nujnih primerih se je obrniti na predsedstvo, Tavčarjeva ulica 12, telefon 2288. — SLD.

* Na državnem posestvu Belle v Baranji je razpisana natečaj za službo prvega tehničnega adjunkta pri tovarni sladkorja v Branjinem vrhu. Reflektanti morajo dokazati, da imajo diplomu inženjerja kemije in večletno manipulacijsko prakso v rafineriji sladkorne tovarne. Ponudbe s pogojni plače naj se pošljejo glavni direktorji državnega posestva Belle, pošta Knežovo v Baranji.

* Razpisuje se služba pogodbenega poštarja pri pošti Topolšica I-L. Jančevina: 1200 Din. letni prejemki: redna plača 10.800 Din, doklada (500st. redne plače) 5.400 Din, za telefon 240 Din, za odpravljanje in prevzemanje pošte traven uradnih ur 338 Din ter nagrada za prenašanje pošte 5424 Din, za selsko dostavo 1248 Din. Prošnje s prilogami naj se vložijo na direktorji pošte in telegrafa v Ljubljani do 15. marca 1929. Mod prilogami mora biti tudi potrdilo krajevnega oblasti (županstva), da ima prošilec zagotovljene prostore za pošto, kakor določa čl. 16 pravilnika o pogodbenih državnih poštah.

* Ženski sveto. Ker se je iz tehničnih razlogov februarška številka »Ženskega sveta« zakasnila, prosil uprava cenjene naročnice, da vzamejo to na znanje in nekoliko potrpe.

* Razpisane zdravniške službe. Razpisani sta službeni mesti okrožnega zdravniškega in zdravstveno okrožje Ribnica ter okrožnega zdravniškega za zdravstveno okrožje Mokronog s temeljno plačo 9000 Din in s pravico do petletne, ki zapadejo po službenih letih. Krajevna doklada, ki ni všteta v pokojnino, znaša za zdravstveno okrožje Mokronog 3000 Din letno. Nadalje je razpisana služba sekundarja in javni bolnici v Ptujcu s prejemki 1. kategorije s pripadajočo stanarino in draginski doklado ter mesto upravitelja oblačnega veleposestva Ponovič pri Ljudi. Po-

zoi je dovršena poljedelska visoka šola (inženjer-agronom) in najmanj triletna praksa na kakšnem veleposestvu.

* »Domači prijatelj«. Izšla je tretja številka bogato ilustrirane družinske revije »Domači prijatelj« s sledečo vsebino: Ivan Lah: Borba za vrnika; Sigrid Undsetova: Kako sem prvokrat srečala ubožstvo (prev. Pavel Karlin); Ksaver Meško: V noči; Miran Jarc: Iz mladih pesmi; Ivo Peruzzi: Pozdrav; Mile Klopčič: Poročena; Frederic Mauzens: Živa blagajna (prev. dr. Anton Debeljak); Miran Jarc: Alojz Gradnik; prof. Saša Santel: Rajko Subic itd. Mladinska priloga »Naš obzor« pa prinaša Ivana Vuka: Pokvarjen otrok; Jacquesa Cezembrea: V pasti; Roalda Amundsen: Kako sem postal raziskovalec; Nekaj o letalstvu; Radio: Radiofonija na polutniku ter za kratek čas. Razpisano je tudi za 10.000 Din nagrad. Obe reviji sta vsled pester in zanimive vsebine ter vsled svoje odlične opreme med čitatelji zelo priljubljeni. Naročnina za celo leto za oboja lista 60 Din je prav malenkostna. Naroča se pri upravi v Ljubljani na Miklošičevi cesti 13.

* Osješka »Die Frau« prenehala izhajati. S 1. marcem je v Osjeku prenehal izhajati najstarejši nemški dnevnik v Slavoniji »Die Frau«. Dosedanji urednik lista Selinger je ustanovil svoj lastni list »Der Abend«. Prva številka novega lista je izšla v petek.

* Avtomobilska vožnja Škofja Loka — Železniki zopet odprta. Avtomobilska vožnja med Škofjo Loko in Železniki je bila zaradi letošnje izredno hude zime delj časa prekinjena. Z današnjim dnevom je ta zveza zopet upostavljena in izpopolnjena tako, da bo avtomobil vozil odsed dvakrat na dan iz Železnikov bo odhajal ob šestih zjutraj in ob pol šestih zvečer, iz Škofje Loke pa ob pol ene popoldne in ob osmih zvečer.

Ribje olje, sveže, norveško, v drozjeriji A. KANC sinova, Ljubljana, Zidovska ul. 1 15290-9

* Mrzle kopeli. Kakor nedavno v Zagrebu, tako so se predvčerajšnjim tudi v Križevcih kopala dva visokošolca: tehnik Makso Karas in medicinec Cvetko Škaloc. Karas je znan plavalec in je doslej rešil pri kopanju nad dvajset oseb, ki so bile v nevarnosti, da utonijo. Razen tega je potegnil iz vode pet utopljencev.

* Dve mladi ženi v plamenih. V Sv. Križu pri Trstu sta se v hiši Maksimilijana Tenceta pogovarjali gospodinja in neka sorodnica njenega moža. Gospodinja Marija, rojena Svara, stara 22 let, je stopila k ognjišču, da zakuri, ker se je ogenj že skoro pogasil. Drva pa niso hotela goriti. Pomagala si je s petrolejem, ki ga je parkrat polila na drva. Stofila je to mogoče že večkrat, ne da bi se kaj pripetilo, ali dne 27. pr. m. je bilo vse drugače. Počilo je in plamen je švignil kvišku pa zajel nesrečno gospodinjico Marijo. Sorodnica jo je hotela rešiti iz ognja, toda plamen se je oprtel tudi nje in tako sta obe goreli. Kričali sta skozi okno na pomoč. Prihiteli so ljudje in storili, kar je bilo mogoče. Pozneje so obe odpelali v Tržaško bolnico, kjer je Marija takoj umrla. Sorodnica bo težko rešena.

ITO — zobna oasta najboljša!

* Tkanina »ETERNUM« glavna zaloga za

* Amerikansko Waterman polnilno pero je najboljši. Dobi se pri tvrdki Iv. Bonac Ljubljana.

* Neobhodno potreben za vsakega sadlarja je ARBORIN, ki ga izdeluje »Chemotechnas«, Ljubljana.

* Pazite, čitatelji! Ne dajte, da Vam uide oglaš odličnega sredstva za pranje, a to je Schichtov »RADIONE«. Hvaležni nam boste, če sami potkusite.

* Obleke kemično čist, barva, pšista in ilka tovarna Jos. Reich.

* Smolo za cepiljenje v prvovrstni kvaliteti izdeluje »Chemotechnas«, Ljubljana. Mestni trg 10 (na dvorišču tvrčke A. in E. Skaberne).

* Pri epidemiji hripe naj se škrbi za to, da se želodec in črevo z uporabo naravne genčice »Franz Josefa« večkrat temeljito izprazni.

* Darujte »Podpornemu društvu slepih« v Ljubljani, Wolfova ulica 12.

SENZACIJA ZA LJUBLJANO

V restavraciji Ljubljanski dvor gostuje prvovrstna internacionalna damska kapela s petjem.

Trpežno perilo

za moške, da je elegantne črnice s mo aznice, negativno itd. črnice naizene in negativni izbi pri tvrdi A. Presker, Sv. Petra cesta 14.

Višnjegorski sejem, ki bi se moral vršiti 25. m. m., se bo vršil jutri 4. t. m., na katerega se kupci in prodajalci vlnudno vabijo.

Mestno županstvo Višnjagora.

Slezijski in angle ki premog zopet v zalogi!

Družba »LIRIJA« telef 2820

Pri slabokrvnosti

po prestani težki bolezni uživajte samo

Chinoferrin

Dobi se v vsaki lekarni.

Iz Ljubljane

* Pogreb g. R. Sarka. Z ozirom na našo predvčerajšnjo notico o nenadni smrti g. R. Sarka, podravnatelja Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo, nanznanjamo, da so je truplo blagopokojnega prepeljalo v Ljubljano in bo pogreb danes v nedeljo, 3. t. m. ob pol 3. uri iz glavnega kolodvora na pokopališče k Sv. Križu.

* Iz ljubljanske gledališke pisarne. Drama uprizori danes ob 15. zabavno komedijo z vojaško godbo in kuplet Dances bomo tiči, ob 2. pa istega avtorja smešopolno veseligr Utopljenca. Opera uprizori danes ob 15. zabavno pereto Boccaccio, ob pol 20. pa Verdijsvo opero Rigoletto. Vse predstave so po znižanih cenah. Vstopnice za vse predstave se dobe dopoldne pri dnevnih blagajni v operi, popoldne in zvečer pa pol ure pred predstavo.

* Prihodnja noviteta v ljubljanski drami bo Büchnerjeva Dantonova smrt, ki bo obsegala 21 slik, katere se odigravajo s kinematografsko naglico pred občinstvom. Glvne vloge so v rokah gg. Sarkiče, gg. Medvedove, gg. Mire in gg. Levčarja, Rogoza, Skrbinska, Cesarja, Kralja, Gregorina, Jana. Prevod dela je oskrbel g. C. Debevec; režijo pa vodi višji režiser g. prof. O. Šest. Inscenacijo je preskrbel ugledni mojster prof. Vavpotič.

* Ljubljanski opera. Pri nocojšnji predstavi Rigoletta gostuje g. Križaj.

* Jaroslav Kocijan, slavni češki violinski virtuozi, je med drugim koncertiral dne 9. decembra minulega leta na Dunaju in časopis Radio-Welt piše o njem sledeče: Iz cele vrste koncertov, ki so se minuli teden odigrali na Dunaju, moramo predvsem s posebnim poudarkom omeniti violinisti večer Jaroslava Kocijana, moštra-violinista, ki vzbuja zaradi svoje občudovanja vredne tehnike in čustvenosti največje občudovanje. Kocijan je pravi umetnik po božji milosti, ki moistroko obvlada svoj instrument. Ta znameniti umetnik koncertira v Ljubljani v ponedeljek, 4. t. m. ob 20. v unloski dvorani. Spored koncerta je naslednji: Čaikovski: Koncert za violino in klavir v d-duru. Bach: Fuga. Larghetto. Allegro assai. Suk: 4 kompozicije za violino in klavir. Novak: 4 serenade za klavir. Sarassate: Fantazija iz opere Carmen. Vse točke razen Novakovih 4 klavirskih skladb igra na violini umetnik Jaroslav Kocijan na klavirju ga spremlja češki pianist Oldirh Kredba, ki uživa velik sloves koncertnega pianista in samostojno izjava 4 Novakove klavirske serenade. Predprodaja vstopnic v Matični knjižarni.

* Opozarjamo na današnjo predstavo »Svetnik«, ki jo uprizori tokrat petič Sentiakobski gledališki oder drveni ob 20. Prodaja vstopnic v Sentiakobski knjižnici od 10. do 12. in zvečer pri blagajni.

* Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«. Danes, v nedeljo dopoldne ob 10. v društvu moški zbor, v ponedeljek zvečer točno ob pol osmih (zaradi koncerta!) mešan zbor. Ne zamudite! Tajnik.

* Vaja mešančih zborov (p. z. Ol. Matiče, Lj. Zvona, Slavca) v sredo zvečer ob osmih v pevski dvorani Glasb. Matice. P.

* Današnji program ZKD. Danes ob 11. bo ZKD predvajala film o kraljih in ljudih na otokih Fidži. Film je poln zanimivosti, prirodnih krasot in prikazuje tudi bogato floro in fauno zemeljskega raja v Južnem morju. Prireditelj je posebno primerna za mladino, zanimiva pa za vsakogar, ki ima razumevanje za lep in resen znanstven film. Cene kakor običajno najnižje.

* Akademiki. Vpis v Feritadni Savez pedalaš od 3. t. m. Izrabite ugodnosti! Podrobnosti v avli.

* Zveza slovenskih voljakov Ljubljana. —Mošte obvešča svoje člane in prijatelje, da bo danes v nedeljo ob pol 10. uri dopoldne v kavarni pri g. Mahničju v Vodmatu redni letni občni zbor s običajnim dnevnim redom. Odbor.

* Občni zbor Delniške stavbinske družbe »Unio« v Ljubljani se bo vršil v četrti 21. t. m. ob 16. v srebrni dvorani Grand hotela Unioa v Ljubljani.

* Organizacija absolventov gradbenorokodelske šole v Ljubljani bo imela dne 19. t. m. ob pol 10. prvi občni zbor v prostorih Tehniške srednje šole, pritrilje, desno. Vabljeni so vsi absolventi, člani nečlani omenjene organizacije, da se zbora udeležijo. Za člane obvezna točnost.

* Rokoko-popoldne pripravlja Atena v veliki dvorani Unioa. Vršilo se bo 10. t. m. za člane in prijatelje društva s namenom, vzbuditi in pozitiviti v naših družabnih krogih smisel za komorno glasbo in petje ter nalahno in polagoma usmeriti, poglubit in umiriti po jazz-u, radu in kinu zbežano, površno mladino.

* Občni zbor Splošnega ženskega društva se vrši danes ob 4. popoldne v društvenih prostorih na Rimski cesti 9 s običajnim dnevnim redom.

* Adlerwerke, vorm. Heinrich Kroyer, A. Q. Frankfurt a. M., ena najstarejših nemških tovarn avtomobilov, znana po svojih kvaliteten 6 in 8 cilindriških vozovih, se je odločila izdelovati ceniljo 4 cilindrskega tipa. Ti vozovi, ki se ne razlikujejo na zunanjo od 6 cilindrskega tipa, bodo stali franko Ljubljana, ocarinjeni, s kompletno opremo 70.000 Din za odprte in 80.000 Din za zaprte 4 do 5 sedežne av-

Tako očisti VIM
Vaše lonce!

Kuhinske predmete mizo in štedilnik,
Rabite VIM bo čisto in snažno.

tomobile. Prvi vozovi nove tipe dospejo začetkom marca v Ljubljano ter bodo promptno dobavljeni pri glavnem zastopstvu avtomobilov »ADLER«, Ljubljana, Ahacjeva cesta 10.

* Materinski večer v zavodu za zaščito dece 6 t. m. točno ob 8. zvečer. Vstop prost. Predavala bo ravnateljica ga. Zemljanova o pravilni prehrani v mladinski dobi z diskusijo.

* Obrtno gibanje v Ljubljani. V mesecu februarju je prijavilo mestnemu magistratu 49 trgovcev in obrtnikov izvrševanje svoje obrti. Dočim izvoščeki polagoma izginjavajo iz ljubljanskih ulic, se množe koncesije za avtotaksije. V februarju je mestni magistrat podelil štirim strankam koncesije za avtotaksije. Nove avtotaksije vpeljejo Franciška Kuhar iz Cerkvene ulice, Viktor Schlosser, Celovska cesta, Jurij Moser, Zeljarska ulica in Ivan Senk. Kapitelska ulica 3. Mestna občina je dobila koncesijo za periodično prevažanje oseb z avtobusi na progi Vič - Ljubljana - Ježice - Črnuče. Prvi italijanski državljani je dobil od mestnega magistrata dovoljenje za trgovsko agencuro in sicer Ernest Alphantery na Masarykovi cesti št. 17. V februarju je odzvalilo 134 trgovcev, oziroma obrtnikov izvrševanje svoje obrti. Nad 90 trgovcev oziroma branilcev in kramarjev je zaprlo svoje trgovine. Gosp. Anton Danilo Cerar je odglašil svojo obrt za izposojevanje gledaliških kostumov.

* Podružnica Sadlarjeva in vrtnarskega društva bo v sredo 3. t. m. ob 8. zvečer priredila na sentiakobski šoli prost razgovor o pomladnih delih na vrtu. Razgovor bo vodil urednik »Sadlarja in vrtnarja« gosp. M. Humeč. Vabimo vse, ki bi se radi poučili o tem ali onem vprašanju glede obdelovanja domačega vrta.

* Drobna policijska kronika. Od petka na soboto so bili policiji prijavljeni naslednji dogodoki: 1 tatvina obleke, 1 primer nedostojnega vedenja, 1 poskus spolne zlorabe, 1 vnetje sal, 4 prestopi predpisov o zapiranju trgovin, 2 prestopa avtomobilskih predpisov in 4 prestopi cestnega policijskega reda. Aretirani sta bili dve osebi in sicer obe zaradi pijanosti in razgrajanja.

* Ogenj v dimniku. Predsnočnim okrog 20. je bušil iz enega dimnika hiše št. 12 v Ltnhartovi ulici velik plamen. Stanovalci, ki so to opazili, so vsi prestrašeni obvestili takoj gasilce, menč da je nastal na podstrešju požar. Kmalu pa se je izkazalo, da so se v dimniku vnele samo saje in je ogenj kmalu pojenjal tako, da tudi obveščeni gasilcem ni bilo treba stopiti v akcijo.

* Zasledovani gošnji. Deželno sodišče je izdalo za nekim Cirilom M., 43 letnim trgovskim potnikom drilico zaradi ponovne večjega zneska. M. je rojen v Trstu, pristojen pa v Celje. Mož je velike postave, ima sive oči je močno kratkoviden ter hma na čelu malo brazgotino.

* Kaže se že kopna zemlja. Pod vplivom južnega vetra in že dokaj toplega solnca, ki je ogrevalo zemljo, so se na obronkih gozdov začele kazati prekopnine. Pokazala se je poležana rjava trava. Vmes pa je priklilo solnce v življenje že nekaj cvetk. Na dan so priklile trobentice in s Rožnika je nekdo prinesel včeraj tudi že sopek divjih vijolic. Kakor vse kaže, bo prav kmalu skopnel tudi še preostali sneg in se bo narava odela v nekaj tednih v zelenje in cvetje.

* Nasilen mesarski pomočnik. Pred Triplatovo gostilno na Ambrozevem trgu je opazil te dni stražnik voz brez vsakega nadzorstva. Stražnik je zvedel, da sedi voznič v gostilni, zato je po zval ven h konju in ga hotel logitmirati. Kmalu se je na vratih pojavil krepak mesarski pomočnik Jože, ki pa je namesto, da bi odgovarjal stražniku, skočil na voz in zavpil nad stražnikom. »naj se gre solit« Njegove manire stražniku seveda niso bile povšeči, zato je nastopil ostreje, a Jožetu tudi to ni imponiralo. Zadrž se je ponovno nad stražnikom in udaril po konju da bi zdr-

Od triumfa k triumfu! — Neprekosljivi osvovitelj žena in nenad-kritični filmski umetnik

HARRY LIETKE v Kálmánovi opereti

»Cirkuska princeza«

Hilda Rosch, Hanns Junkermann, Verebes, Kampers, Picha. — Pri večernih predstavah se poje pesem »Dve bajni očki« iz opere »Cirkuska princeza«.

Danes ob 11., 3., 1/2, 6., 1/2, 9. Kino »DVOR«. Tel. 2730.

jal s mesta. To je preprosti neki pesnik, ki je opazil Jožetovo namero, skočil pred njega in se prijel za udo. Jožeta je tedaj pograbila jeza, skočil je na tla in oplazil pasnika večkrat s bčim čez hrbet. Takol nato se je sopes pogladil na voz ter zapodil konja v bog. Stražnik pa se ni dal ugnati in je vendarle svedel za njegovo imo, tako da bo drži Jože dobi na policiji in še na sodišču prav gotovo tako lekcijo, da mu bo za vselej prešlo veselje nasprotovanja stražnikom.

— V vlakcu okrašen. V potniškem vlakcu št. 625 je bila pred dnevi ukradena na progi od Zidana mosta do Ljubljane mizarskemu mojstru Ivanu Bonči iz Višmarjevega potniškega kočara, ki je bila povezana s vrtyo, ker je bila pokvarjena ključavnica. V kočari se je nahajalo okrog 20 kg medenih okovov za ključavnice raznih oblik, ki so bile kupljene pri trditvi Schneider - Verovšek v Ljubljani. Poisk okovov se je nahajala tudi obrabljena lanelasta odeja svetlorjave barve s temnimi črtami. Tat je odkodoval Bončo za okrog 3600 Din.

— Opozorjamo na razprodajo celokupne zaloge klubov in čepic zaradi opustitve trgovine pod lastno ceno. Poslužite se ugodne prilike. Blaž Jesenko, Ljubljana, Stari trg 11.

— Donatnica s manjšo vsoto se je našla na obrežju ob Ljubljani. Lastnik jo dobi na Jurčičevem trgu št. 2. III.

— Mesto svetja za krsto g. R. Sarka je izročil na upravi g. Lavoslav Schwentner 200 Din za »Družbo sv. Cirila in Metod«.

— Za dijaško podporno društvo »Domovina« (Dijaško kuhinjo) so darovali prijatelji pokojnega g. R. Sarka, ki se sestajajo v klubu v »Zvezdi«, 2000 Din mesto vsota na njegovo krsto.

— Prva ljubljanska perna izdelovalnica slaščic, medic. keksov itd. Teodor Novotny je pričela posloovati v svojih novih prostorih na Masarykovi cesti (Priškovci), ki so najmoderneje urejeni.

Iz Maribora

— Za rudarskega inženjerja je diplomiral večer na tehnični fakulteti ljubljanske univerze g. Božo Godec, sin učitelja g. Antona Godec v Limbušu. Čestitamo!

— Zanimivo imenovanje v obč. službi. Divji veterinarski nadzornik mariborskega mesta občin Hugo Hinterlehner je v smislu sklepa seje obč. sveta z dne 7. februarja imenovan za mestnega veterinarskega nadsvetnika in je obenem tudi prevoden v novo službeno pragmatiko v svetlojstno letno dobo začasno upokojitve v pokojnino. Z reaktiviranjem in istočasnim napredovanjem g. Hinterlehnerja je končala afera, ki je sivočasno vzbudila veliko pozornost in se je vlekla skoro polnih 8 let ter veljala mariborsko občino lep denar. O. Hinterlehner je dobil sedaj za svoje trošenje vsaj del zadoščanja, k čemu mu iskreno čestitamo.

— Zanimivo predavanje v Ljudski mlitverzi. V ponedeljek 4. t. m. bo predaval bivši prosvetni šol dr. Ljudevit Poljanec, naš znani prirodoslovec, o veleavni geološki temi: Celine (kontinenti) se dvigajo in pogrežajo.

— Iz mariborske gledališke pisarne. Danes ob 15. vprizore veselo in zabavno opereto iz voljskega življenja »Jesenski manevri« ob 20. pa ljubko opereto »Na cesarico poveli«. Za predstavi veljajo snizane cene. — Ljubljanska opera gostuje v Mariboru prihodnji ponedeljek, 11. t. m. in vprizori poleg oper Oedipus rex in iz komične opere še Puccinijev izvirno komično snodlansko opero Gianni Schicchi. Ono, ki imajo rezervirana mesta naprosimo, da dvignejo vstopnice najdlje do srede 6. t. m.

— Smrtna kosa. V četrtki ponoči je na Planici umrla učiteljica ročnih del gospa Alojzija Skrbinska. Pokopali so jo večer v soboto v Framu. — Umrla je v mariborski bolnici ga. Karla Zavladal, svakinja upravna mariborskega podružnice »Jutra« g. Slavka Reja. Pogreb pokopnice se bo vršil danes 3. t. m. je mrtništvo mestnega na Magdalensko pokopališče.

— Zdravstveno stanje v Mariboru se je znatno izboljšalo. Hripa, ki se je sredi minulega meseca močno razširila med meščani, rapidno polnjuje. Prednji teden je bilo mestnemu fizikatu prijavljenih 171 primerov, zadnji teden pa je na hripi obbolelo le 72 oseb. Vsi prijavljeni primeri so lažje značaja. Od drugih nalezljivih bolezni je bil prijavljen samo en primer obolenja na šeni.

— 15.000 Din nagrada bo prejel izsleditelj zločincev, ki so oropali stanovanje g. Rajka Ločnika. Nagrado je razpisal oskodovalenec sam.

— Velikopoteznost mariborskega avtobusnega podjetja. Francoski kemiki in avtomobilski strokovnjaki so nedavno prišli na idejo, da bi se dal tudi svetilni plin uporabiti kot gonilno sredstvo za avtomobilsko motorje. Že prvi taki poskusi so uspehi in danes nekatera avtobusna podjetja v Franciji uporabljajo že komprimiran plin za pogon avtomobilov. Za proizvajanje tega plina je treba svedeti posebnih priprav in plinarni. Ker je cena bencina trkrat večja, nega cena plina, bi obratovanje avtobusov s plinom stalo mnogo manj in bi povzročilo tudi boljše bodočnost plinarnam. Novo sredstvo daje torej dvojno korist: dviga produktivno plinarni in zmanjšuje režijske stroške avtomobilskih podjetij. Z ovrnim izumom se namerava okoristiti tudi mariborska mestna občina pri svojem avtobusnem podjetju. Skušala bo uvesti novo gonilno sredstvo. Avtobusno podjetje bo kmalu pričelo s poskusi, toda se s komprimiranim plinom, ker za dobavo tega plina plinarna nima še naprav. Potrebni so posebni valjarji, v katere vtiskavajo svetilni plin.

— Okoliščine — odvračilni. V Mariborski moški kazalnici je nad sto kazencev muslimanov iz južnih krajev naše države, ki so bili senkad prestavljeni leta 1921 in 1926 zaradi prenapolnjenosti srbskih kazalnic. Obsojeni so bili skoraj vsi na 15 do 20letno robilo, združeno s težkimi (nad 5 kg) ali lahki okoli, ki so se jim smeli odvzeti samo med težko boleznijo. Nekateri od teh robilašev so bili

poslavljeni okovani že v prvi leti bivanja v Mariboru. Izkazalo se je, da so v prvih letih v državi, večer je nadošli tudi za nje dan odrešenja, ker so se vsem izridetom za stalno odvzeti okovi na temelju zakona s dne 16. februarja, s katerim so stekli v veljavo nekateri deli novih kazenskih zakonov in s razglasitvijo »Službenih Novin«. Posamezniki med njimi so bili vkovani že po šest do sedem let. Sedaj so srbski robilaši izenačeni s težkimi letniki po bivšem avstrijskem kazenskem zakonu, in so izpustili okove že leta 1877. Nožna okov za krajši čas ostane samo še kot disciplinarna kazen v kazalnici.

— Pralnica - svetilnišnica Rakusa, Slovenska ulica 15, zvraven ljubljanske Kreditne banke, se pripravlja.

— Il kuharski tečaj za fine meščanske kuhinje se bo začel 6. marca na savodu »Vesna« v Mariboru. Prijava sprejema ravnateljstvo.

Iz Celja

— Zadnji dan za obnovo srečk. Lastni-ke srečk državne razredne loterije, ki so kupili srečke v naši podružnici, opozorjamo, da obnove svoje srečke za III. frabnje, ki bo v torek 8. t. m. lahko samo še danes dopoldne in jutri do 17. ure popoldne v naši podružnici, Kocenova ulica 2.

— Danes teden bo gostoval v celjskem mestnem gledališču mariborsko narodno gledališče s dvema operetama, in sicer popoldne ob 16. s »Jesenskim manevrom«, s večer ob 20. pa s »Bajudero«. Nabavite si pravocasnno vstopnice! Zlasti veliko je še na razpolago ložnih sedežev.

— Naša podpora akcija za bedno dečo. Večer smo prešli od g. Draga Naprednika, zastopnika pivovarne Union v Celju, znesek 80 Din kot prispevek k naši zbirki za ubogo in gladujočo mladino. Nadalje prispevke sprejema podružnica »Jutra« v Celju, Kocenova ulica 2. Večer smo nabavili brezposelnemu delavcu Jakobu K. iz Gaberja pri Celju za njegovo družino, obstoječo iz 3 otrok, raznih potrebnih stvari za 180 Din.

Na avcu in živčno bolnim priporočamo

našo

Koleina prosto praženo kavo

Sveže čisto maslo in pristne kranjske

klobase stalno v zalogi.

ANTON FAZARINC, CELJE

— Dodaten k naši notici o treh delavcih, ki so neki dan pred Božičem popivali s nekim kmetom v raznih celjskih gostilnah in je kmetu v pijanosti eden izmed njih izmaknil denar, sporočamo, da je bilo pred dnevi postopanje tujakinskega okrožnega sodišča proti delavcem Francu Mirniku iz Trnovca in Josipu Jezerniku iz Teharja zaradi pomanjkanja dokazov ustavljeno.

— Tatvina kolesa. Mesar Jernej Poprask iz Ljubljane pri Celju se je pripeljal v petek s kolesom v Celje. Stopil je za nekaj minut v gostilno Žumer na Glavnem trgu, kolo pa je tačas prislono ob steno v veži. Ko je pri odhodu hotel vzeti kolo, je presenečen opazil, da mu ga je tačas neznan prijatelj kolesarskega športa izmaknil. Kolo je dirkalno, staro, toda prenovljeno, rdeče plešano, brez blatnikov in zavora, vredno 1500 Din.

Iz Tržica

— Drugo nedeljo prireditelji pevski zbor tujakinskega bralnega društva svoj rodnosti letni koncert v toledinski meščanske žele pod vodstvom ravnatelja Lajovca. Na sporedu so tri koncertna dela s »nemirne« njem klavirja poleg drugih točk slovenskih skladateljev. Na to prireditelje že danes opozorjamo vse petje ljubce občinstvo, da ne zamudi lepe prilike.

— Vest, da je mestno zastopstvo soglasno sklenilo sprejeti v breme mestnega proračuna obveze za zopetno vzpostavitev davčnega urada, je naša vespoved splošno odobravanje. V prihodnjih dneh odide v Beograd deputacija mestnih zastopnikov, da osebno razloži svoje razloge za vzpostavitev. Deputacija bo vodil mestni župan g. Ivan Lončar. V okrajno blagajno sta bila izvoljena gg. Globočnik Franc in Jakob Vehovec.

— Obrtno gibanje. Tovarna plotenja F. Protnar poveljuje svoj obrat na ta način, da postavi v dosegljivo mizarsko delavnico A. Pretmarja celo skupino novih plotenih strojev. Mizarsko podjetje A. Pretmarja pa si postavi za namen sedanjega novega mizarskega delavnice. Mizar g. Jerman Tomaž je preuredil svojo ročno delavnico na strojno in jo namestil v avtenuro postnoga posloplja. Kleparstvo Bocak Karol si je uredilo poleg svojega obrata še ključavničarstvo s posebnim poslovdjo, ključavničarstvo A. Markič pa kleparstvo prav tako. Vsi obrati se modernizirajo v pravcu strojnega izvrševanja pretežno večine del, kar znači lep napredek. Vdova po mizarju Zupanu Vinku, ki je pred kratkim umrla, bo vodila svoje mizarsko podjetje dalje. Vdov

va po dimnikarja Abačiču pa si je našel prav tako poslovdjo in imamo sedaj v Tržici soper dva dimnikarja kakor vedno popreje. Nova elektrarna vespovedništva Borna se bliža svoji dograditvi. Po mnenju strokovnjakov bo to najmodernejša kalovirna elektrarna, kar ji je v naši ožji domovini. Koloz Lukane bo pronesel svojo delavnico v lastno hišo, kjer si ureja strojni obrat.

Iz Litije

— Hripa je pri nas sicer nekoliko ponehala, razseja pa še vedno. Zanimivo je, da največ popada čenska. Litijaka lokarna g. Bitlija ima vedno dovolj opravka, tudi ponoči čisto sopoje lekarniški svonec.

— Izlet hrvaških turistov na Sv. Goro. Danes pohite hrvaški turisti na Sv. Goro pri Litiji. Odhod po pribodu obah jutranjih vlakov a p. staja Sava pri Litiji. Na let vabimo tudi slovenske turiste, šmuci seboj! — SPD, LITJA.

— Zgubljena stava. V neki Litijki govrini se je sklenila stava, da bo eden izmed navzočih sodeloval v toku 25 minut 10 velikih krofov in spiti ta čas 1 liter vina. Zanimivi gurmanški stavi je sledilo s napetostjo vso omizje, pa je jedel zgubil stavo, ker sta mu ostala po preteku določene časa še dva krofa, dočim je vino spravil pod kapo. Za postni čas vsakakor lepa količina!

Iz Zagorja

— Zagorčani Zima odhajajo, a se seboj zapuščajo grozne posledice: pomanjkanje, bolezen, glad. Ta žalostna slika velja za vso našo domovino, a tam žalostnejša in resnejša je v industrijskem kraju, kjer se živi dle rok v utru. Dolo v tej strahni sliki mi je zahtevalo nadlovoškega napora, toda moje so vtrajali. Obupni klci mestnega prebivalstva po premoči so delah naše moše odprane, neobčutno se mraz. Končno so podlegli tudi oni. Po mrtvih hišah leže mrtve, ki so vtrajali do poslednjih sil za splošni blagor. Njihove žene in otroci trepetajo v tankih oblekah ob mrtvem ognjišču, pri praznem loncu! V premoči hišah se kuha le enkrat na dan, a še to brez sabel. Deca prihaja v kolo brez safrika, brez kruha. Bratja, sestre, naš narod trpi! V nevarnosti je njegovo zdravje in življenje! Pomoč! Na posv volikoga župana se je osnoval pomočni odbor, ki ga tvorijo: občinski svet, ubožni odsek, Kolo jugoslovnskih sester, Vinčevićeva konferenca, Rdeči križ in zastopniki drugih korporacij. Ta odbor bo zbral darove v naravnih in denarnih ter jih razdeljeval najpotrebnejšim. D-lite s trpčnimi brati bratovsko, obloko, tivka, obuvajo, denarne prispevke, vsak po svojem položaju! Ne odlašajte nabirave s nevoljo, temveč podpirajte jih v njihovem človekoljubnem delu! — Pomočni odbor.

Iz Trbovelj

— Umrla so: Jelen Ema, hči zasebnika, pol leta; Kreže Franciška, zasebnica, 60 let; Zupan Alojzija, žena elektrika, 33 let; Baranšič Pavel, delavec, 53 let; Hribar Marija, žena rudarja, 71 let; Mami Olga, hči rudarja, 4 mesece; Dmrošek Rozalija, strežnica, 64 let; Hribar Jurij, sin vdove, 20 mesecev; Aloj Matovč, blavec, 41 let.

— Na poziv ljubljanskega pododbora R. K. je predložil trboveljski krajevni odbor R. K. seznam najbednejših in podporne najbolj potrebnih družin okrožna bolnišnice v svrhu nakazila podpore.

— Volitev v krajevni odbor bratovske skladnice bo danes, dne 3. marca. Volilo se bo 115 delegatov in 115 namestnikov.

— Na obnem zboru pevškega društva »Zvon« je bil izvoljen naslednji odbor: predsednik inž. Alfred Rogl, podpredsednik inž. Pavel Verbič, pevovodja učitelj Oskar Moč, blaginjski trgovski sodnik Franc Perma, tajnik priv. uradnik Milan Meško, arhivar učitelj Efraim Pavlič, tajnikov namestnik učiteljica Danica Urbanšič, arhivarjev namestnik brivec Ivan Pavlič, odbojniki: učitelj Jože Tori, uprav. Drag. Grlic, Anica Jesih. Preglednika računov sta kancler Franc Lavrini in Bizjak Franc. Redne vaje bodo vsak torek in vsak četrtek ob pol 8. večer.

Iz Novega mesta

— Občni zbor kovinarske zadrue. Proteklo dni se je vršil občni zbor kovinarske zadrue za novomeški okraj. Tajnik g. Lampe je podal poročilo blaginjskega stanja in delovanja zadrue v preteklem letu. Dohodkov je bilo s deležem kolektivno zadrug (3203 Din), 6907 Din, stroškov za nabavo inventarjev in knjig pa 4525 Din. Zadruga je imela v tekočem letu dve redni seji in 3 sestance odbora ter je rešila 63 dopisov. Poleg posredovanj med mojstri in učenci je imela opraviti tudi s pritožbami glede izvrševanja podkovstva po nepravilnih mojstrih. Rešila jih je večinoma povoljno. Med letom je pristopilo 8 članov, odglasilo pa je obrt in odpotovalo 11 članov, tako da šteje zadruga sedaj 84 članov. Pomočniki preizkušnje je prestalo 9 učenec. Skoro vsi s dobrim uspehom. Po poročilu preglednikov računov gg. Mirtiča in Feriča je bila podana odobrova soglasno zaupnica. Pri točki o izločitvi kovinarjev iz zadrue za sodni okraj Žužemberk je načelnik g. Preželi povabil pomen strokovnih organizacij in obžaloval, da snu-

jeje kovinarji na sodni okraj Žužemberk kolektivno zadrugo. Zborovalci so se soglasno izrekli proti sepiitvi kovinarjev. Obrtni nadzorniki so bili v Noveem mestu je bila dovoljena za leto 1928-29. podpora v smesku 500 Din. Sprejemnina se je povišala od 30 na 300 Din. Prorečun za leto 1929. je bil določen na 3600 Din. Uradne ure za druge se bodo vršile vsako nedeljo in praznik od 9. do 10. dopoldne. Za preglednike računov sta bila izvoljena gg. Anton Knaflič, ključavničar in Franc Petrič, kovač in Brilina.

— Na sednji seji mestnega občinskega zastopstva je poročal župan g. dr. Reček o proračunu in o imenovanju svetstva. Na dnevnem redu je bilo več preložen, izmed katerih so se one za podporo zavrnile, ker ni proračunske možnosti.

— Mestno kupenstvo je obdarovalo 27 revnih družin s drvini in denarjem.

— Strazmojster v pokolu g. Belec umrl. V Kandiji je tedni strazmojster v pokolu in hišni posevnik g. Belec. Pokojnik se je kot velik original do zadnjega hodil sprehajal s svojimi kozami po tukajšnji okolici ter je ob takih prilikah zelo rad prepeval narodni pesmi kakor: »Na Gorenjskem je bleto«. Bil je navdušen član novomeškega Sokola in je imel vedno sokolsko čepico na glavi. Naroden je bil na vso mogoče revije in je bil svet podpornik raznih društev. Pokojnik zapuščala bogato in vaorno urejeno knjižnico, a katero se po številu knjig ne more primerjati nobena zasebna knjižnica na Dolenjskem.

Beograd se še zabava

V naravi Beograščana je, da se izredno rad veseli, da včasih v tem svojem veselju tudi, recimo, pomori. To velja v isti meri prav tako za razna južna došljake v naše metropolno, za Timočane, Užičane, Pročane, Skopljanke, Bitoličane, Paračince itd. Ti doselenci Beograščane celo prekašajo v veseljačenju. Osnovni so svoja društva, humana in vse časi in hvale vredna, kajpak in sedaj postaja ta društva tekmujejo med seboj, katero kmeti njih bo sriedili slišalo se jo za namizno pestrejšo igrano zabavo. V tem postudu je Beograščan, ki ni poseben prijatelj društev, potisnil nekako vstran in zato včasih rad pozabavlja: »Vraži Makedonci, kmalu vas bo ves Beograd poznal! No, pa osetila in nortta potem na veselji skupaj. Črni Makedonci in beli Beograščani in se prav lepo razmetata...!

Samo mesec dni smo se še pred nami, samo mesec dni je plošna sezona — Strah in groza — ali je mogoče, da smo se tako rekoč na pragu pomladi? Ljubitelji zabav in plesov predledujejo pratiko, prestevali dneve, ki im bodo to almo še nudili plesne užitke. In žalostno postajajo klave pri konstatacijah, da je število teh »blazenih« dni zelo pčilo. Obdava, Beograščani in Makedonci, sta se skripi polno pomraskala za usedom, mlo posledica proti nebu na prilja nevzdržno do zaključka, da tel nevščeni okoliščini treba pokazati: radikalno kontraktacijo, da takih lunakov, kakor sta ona, ne more ugnati v kozli rog niti sam čas. Do poslednjega trenutka plesne sezone namreč naj po parketu beograjskih plesnih dvoran plete in nort in skače ne samo dčna nadebudna mladina, nego vse, kar leze na gre, na bilo magari krabsto, kruljavo in šepavo, samo da stoji na dveh glebovskih nogah! Ko sta Beograščan in Makedonci to zelo pereče in dolikato vračanje zastran veseljačenja na takle način pretehtala in rešila, sta — o tem ni nobenega dvoma — brz smuknila pod odejo in se skrivnostno namuzala sama, pri sebi, kakor da sta ukaniha največjeza listaka na svetu.

Druzo jutro pa, o ljudje bohi, da vam je mogoče pokukati v nekatere beograjske tiskarne! Črkostavci so zaposleni samo s tiskanjem plakatov, ki vabijo na ples: »Velika zabava mesarjev in klobaskarjev. Ples do zore.« »Velika zabava južnih Srbincev.« »Velika zabava Užičanov.« »Velika zabava trgovskih pomočnikov Ples do zore.« itd. itd. A ko kre človek popoldne na sprehod po slavni kmetiljo zverženih ulicah naše mile prestolnice, in mu od topečesa se snež, s steh curlajo po sukni navzdol debele kladje, te natančno ve, kie in kdaj bodo imeli vsehogo Užičani in Južni Srbijanci, kakor tudi toisti beograjski mesari in klobasničani in suhi trgovski pomočniki, in še niteza samega se loti skušnjava, da bi se udeležil te ali one zabave...

No, na stotino se mi v beograjsko plesno dvorano, da vidimo od blizu, kako se Beograd zabaval... Takole okrog desete ure zvečer so vseščili prostori že nabito polni. Večnoma sama mladi ljudje, ki im srbe podplati in ki radi malo poskačeto. Med njim tudi kakšna široka beograjska mamca ob asistenci ženina željne hčerke, stvarce sloke in neznaie, a v lubezenskih zadevah že jako izvrševane Godeci so kal-pok cikami. Svirajo imenitno, božanstveno, naravnost nedopovedljivo lepo... to se razume samo po sebi. Glave so nagmili do gosli in lok him šviza po strunah z virtuo-oznostjo, priročno pač samo ciganom. A vesela publika, prekrasni fantje in zala dekleta naše metropole? Da jih vidite, kako se ti ljudje malo zabavati. Plešajo vam po gladkem parketu bolj poskočno kakor vrabci spomladi po strehah, kadar se žmijo... V kolu poskočnem, vibravem, kakor si za je mogla izmislii samo temneramentna natura, naših tužnih bratov, udar-falo fantje s petami ob tla, a dekleta od-skakulejo, da se jim stresalo polne grud. Mladost burna, neumana — kam? Ne vprašuje se tu, prijatelji, kam, nego pleš. Vrti-skat poi, dokler ti ne odvedo noge in ti ne zamre glas v arlu...

Tako se zabava Beograd, ko je razpohel luhni veter, znanilec težko pričakovane pomladi. Kdo bi mu zameril! — K.

RADIO

aparate, sestavne dele in vsa navodila Vam nudi najugodnejše:

ELEKTROINDUSTRIJA
BERGODAC & Comp.
DRUŠTVO Z O. Z.

Ljubljana, Šelenburgova ul. 6/L.

35/7 a

VREMENSKO POROČILO

Metereološki savad v Ljubljani. 2. marca 1929.

Višina barometra 308.8 m.

Kraj	Čas	Barom.	Temper.	Rel. vlaž.	Smerni veter in brzina v m in sek.	Oblačn.	Padavine
opazovanja							
Ljubljana		776.5	-5.0	48	NE8	10	
Maribor		779.3	-7.2	82	NE3	10	
Zagreb		779.1	-6.7	73	NE14	10	
Beograd		778.8	-8.7	66	ESE6	6	
Sarajevo							
Dubrovnik							
Skoplje							
Sptk		767.0	2	43	NNE3	9	

Najvišja temperatura danes v Ljubljani -1.3, najnižja -5.6.

Solnce vzhaja ob 6.38, zahaja ob 17.48, luna vzhaja ob 0.24, zahaja ob 9.29.

Doba južnega vremena je trajala pri nas štiri dni, v ostali srednji Evropi se je zaključila že hitreje. Pokazalo se je, da je bilo mnogo pre-rano govoriti o nastopajoči pomladi. Zakaj di-namika kontinentalnih mraznih arčnih mas je še vedno mnogo močnejša nego sila tople struje, ki sili s oceanu na kontinent. Baitiška depresija, kakor se je razvila koncem prejšnjega tedna in nam nepričakovano nazjo prinela južno vreme, je mogla v svojem stremeljenju proti vzhodu grozdeti samo na Poljsko, odhod pa jo je pre-močno vzhodna struja potisnila na jug, najprej na Podonavje, odhod pa je dalje na sredozem-sko morje. V širokem toku je mrazil vzhodni snak za umikajočo se depresijo preplavil najprej srednjo Evropo, kjer je imela Nemčija še v po-nedeljek sopes temperaturo 10-20 stopinj C pod ničlo. Nad toplimi vodami Sredozemskega morja se je depresija sopes občila in se aredi tedna razvila v velik samostojen arčni vrti-mec. Toda koristi od nje smo imeli odtlej malo, sajka za ogromna sušna dražila je samo le v večjo silo potegnila na jug in zapad kontinen-talne sušne mase. Z največjo allovitostjo so drle čez kraške planote na Jadransko primorje, kjer je trajalo dosegljavo nove rekorder. Istobasno je divjal nad južno Francijo enak silovit severni-miral ter sanjal kontinentalni mraz tja čez Lyonski zaliv. Severno od Alp in prav tako v severnih predelih Balkanskega polotoka je hiral nastopil nov mežni metel, kakor se splo-dil običajno pred gorovji (čas katera mora sre-ati toki).

Mnoma poplava je zajela tudi vso severno Francijo, pa tudi še večino Velikobritanskega otočja.

V centralni Evropi in zlasti pri nas mraz si-ner ni dosegel ene stopnje kot pred nastopom

južnega vremena, ali v Rusiji se je zima ob-novila v najhujši meri. V Moskvi so imeli v po-nedeljek zjutraj 32 stopinj C, a v torek celo 34 stopinj C pod ničlo. Vrh tega se kaže v se-verni Rusiji nov dotok polarnega araka, prihajajoč preko Ledenegega morja, kjer se na Spita-bergu že dolgo ne smejejo več evropski zim, ker merijo sami 34-35 stopinj C pod ničlo.

Sredozemska depresija se je s svojim aredi-šcem odmaknila daleč proti jugu in s njo vred pas s padavinami; dotok mrazlega araka pa krala nespodobno le naprej, ker se je kontinentalni maksimum aradnega tlaka primaknil prav do Sredozemskega morja. Atlantska depresija je daleč na zapadu brez moči.

S prvim marcom se je pričela teoretično me-teorološka pomlad. Podoba pa je, da nam bo treba dejansko letos še dolgo čakati manjo. Oslavna značilnost za pravo pomlad je v tem, da se prične kontinent se toliko ogrevati pod učinkom solčne insolacije, da se depresije raje ustavljajo nad njim. Depresije se namreč rade držijo toplejšie osnove, zato se v zimski dobi gibljejo največ nad morji, kontinenta pa se ogib-ljejo. Dokler se ne odstrani snežna odeja, so nad kopnim slabi pogoji zarje. Pričakovati bi bilo tedaj, da se bodo tudi le nekaj časa za na-reje raje držale morji. V kolikor se to liče Sredozemskega morja, nam bodoče depresije na njem obetajo za mare še več dni s burjo in snegom.

Dunajška vremenska napoved za nedeljo: Ob-stoji možnost, da bodo nemodna nastopili za-padni vetrovi s južnim vremenom. Najbrže pa bo val zimskega visokega pritiska šel na se-veru mimo. Zaradi tega je verjetno, da bo mraz še nekoliko trajal dalje.

3596

Danes je izšla

»ILUSTRACIJA«

bogato ilustrirani mesečnik

Gledališče, umetnost, šport, radio, literatura, film, moda itd.

Posamezna številka 10 Din

Zahtevajte jo v vseh javnih lokalih

»ILUSTRACIJA«

se tiska kot prvi in edini list v Jugoslaviji v večbarvnem bakrotisku

Iz življenja in sveta

„Pepca Kureševa je nedolžna“

Kaj pravi njena dlan — Njen značaj — Kakšna usoda jo čaka
Pepčin prstanec — Pretrganost inteligenčne in življenske črte

Hirozofija je, kakor znano, tista okultistična stroka, ki analizira človekov značaj in njegovo usodo po črtah v njegovih rokah. Eksaktni znanstveniki ji priznavajo med vsemi okultističnimi strokami še največ realne vrednosti. Baš zato ne bo odveč, če se zanimamo naše čitatelje s člankom, ki

Nič drugega ne dovoljuje opaziti kakšen poseben vpliv hudobije, dočim je tej roki lastna velika naskrivna občutljivost.

Lopatasta oblika sredinca in prstanca potrjuje, da je

nagnjena k prostovoljni smrti.

Po drugi strani vemo, da si je skušala Kureševa v zaporu končati življenje s tem, da si je prerežala žile.

Mangin dokazuje nato s pomočjo drugih znakov, da ta ženska ni mogla ubijati, predvsem pa ne rafinirano in s

premislekom, kakor je trdila neka priča. Če bi že ubijala, bi morali zločin pripisati eksploziji nekega usodnega nagona. Glede izvršitve smrtnih kazni ni razbrati iz roke nič določnega, pač pa kaže neka črta, ki ustreza sedanjosti njenega življenja, da jo čaka nekaj težkega. To bi bil morda nje sedanjosti doživljaj s poroto in kaznijo. Pač pa kažejo vsi znaki, da bo

še dolgo živela,

da bo dočkala v prihodnosti neko veliko uteho in da bo isto tako v prihodnosti nekoč doživela neko razočaranje čustvenega značaja.

Pripominjamo, da je izšel članek že v novembru in da je bila Kureševa pomiloščena šele v zadnjem času.

Ko pade slepcu mrena raz oči

Bajka in resnica — Oslepljajoča svetloba — Redki primeri, ko se posreči slepcu dati vid — Tujec med ljudmi

Vsakdo je že bral ganljivo zgodbo o sleporojenem človeku, ki je v starejših letih s čudežno operacijo pridobil vid in se je v brezmejni sreči v očaranju nad nesluteno krasoto barv, oblik in luči onesvestil.

Ta zgodba je z znanstvenega stališča napačna in prevara. Prvič je strašno malo slučajev, da se zdravniškovi spretnosti, zlasti v poznejših letih posreči takšna operacija. Samo tedaj, če je slepota povzročila »siva mrena«, je pričakovati, da bo imela operacija uspeh. Drugič je dognano dejstvo, da slepec v prvem času, ko je spregledal,

nič ne vidi

in ničesar ne razlikuje. O vsem čutenem svetu si je nabral po dolgih izkušnjah komaj malenkostno predstavlo, ki je osredotočena večinoma v njegovem tipu. Slepec je »gledal« s prsti in česar ni otipal, tega si ne more predstavljati. Zato je njegova prva izkušnja s pojavi vidnega sveta vse prej nego določna in celo vse prej nego prijetna. Okoli njega je vse svetlo, oslepljajoče, nerazločno. Ni sposoben, da bi zaznal s svojimi očmi niti najpreprostejšega predmeta. Postavi mu nož pred oči in ne bo vedel, kaj je to. Šele če se ga dotakne, ga bo spoznal po njegovi gladkosti in teži. Zamenjaj nož z vilicami in ne bo videl razlike, kajti v njegovi prvi predstavi se ga oboje dojme kot enako svetlikajoč se predmet, ki mu ne vidi ne različne barve ne različne oblike. To nam dokazuje, da je gledanje nekaj

privzgojenega in ne prirojenega, gledanja se mora človek naučiti prav tako kakor govorjenja!

Posebno čuden vtis napravi na sleporojenca, ko prvič opazi gibanje predmetov. Ustrašil se bo, če bo mimo njega hušnila mačka in si ne bo mogel razložiti tega pojava. Kajti v njegovi tipni predstavi se ne giblje noben predmet. Seveda ne bo vedel, da je gibajoča se stvar mačka, to bo spoznal

šele tedaj, če jo otiplje. Slepec, ki je bil videl premikajočo se mačko, so preizkusili čez nekoliko dni z nagačeno kokošjo in je bil ves presenečen, ko je spoznal s tipanjem v njej res kokoš, ne pa mačke, ki je mislil, da jo je ujel. Šele čez daljši čas sta se združili v njem obe predstavi opazovane in otipane mačke v eno samo predstavo.

Tako nas ne more presenetiti, če bemo, da ne more slepec, ki je spregledal, ločiti niti navadne kroglice od navadne kocke. Njegovo vidno spoznanje je pač v prvem času silno omejeno. Isto tako mu je potrebna

daljša vaja,

preden se nauči prostornega gledanja.

V prvih časih ne bo mogel razumeti, da sta n. pr. svinčnik tik pred njegovimi očmi in tovarniški dimnik na daljnem obzorju dva različno velika predmeta, saj mu je bilo treba dovolj muke, predno je spoznal, da sta to dve sploh različni stvari.

Lahko torej rečemo, da ni spregledanje vsaj v prvih časih nobena takšna sreča, kakor pravi tista ganljiva zgodba. A če pomislimo, da se mora bivši slepec naučiti potem še pisanja in branja in da mora stopiti kot enakovreden, t. j. nepriviligiran član družbe v odurno borbo za vsakdanji kruh s soljudmi, bi o prednostih spregledanja začeli lahko sploh dvomiti.

Strašen konec mladostne objestnosti

V Walschleibnu pri Erfurtu sta sedla dva 18 letna fanta za šalo na neko vodoravno kolo tamonje sladkorne tovarne in ga pognala. Ker se je kolo zavrtelo z neznansko brzino, nista več mogla pograbit za vzvod, ki bi ga ustavil, in šele čez nekoliko ur so ju našli v tem strašnem položaju. Bila sta že popolnoma razkosana.

Ali je zdravnik dolžan sestavljati čitljive recepte?

Na Norveškem vsekakor, ker tam je to vlada zapovedala s posebnim novim zakonom. Zakon pravi izrečno, da ne sestavlja zdravnik receptov samo za lekarnarja, temveč tudi za pacijente. Tudi zdravnikov podpis mora biti čitljiv. Prestopek zasleduje zakon s strogimi kaznimi.

Zora voda proti sivim lasem!

Ne barva, temveč vrača sivim lasem prejšnjo naravno barvo. Odobrena od zdravstvenega odsoka pod št. 1793-20. kot za zdravje popolnoma neškodljiva. Uspeh siguran in trajen. Cena steklenici brez poštne Din 35.—.

ZORA VODA I. OREL, Zagreb
Duga ulica 32.

Lekarnam, drogerijam, parfumerijam, brivnicam in trgovinam mešanega blaga damo v komisijo.

»Zračni poštar« Charles Lindbergh

Charles A. Lindbergh, ki se je, kakor znano, pred kratkim zaročil z Ann Morow, hčerko ameriškega poslanika v Mehiki, je te dni otvoril s poletom iz Miamija v Panamo prvo zračno pošto med omenjenima krajema. To je bilo še pred njegovo zračno nesrečo ... Slika prikazuje letalca v trenutku, ko odlaga pošto iz letala na letališču v Panamu.

Ureditve »Vatikanskega mesta«

Papež pripravlja s potrebno preudarnostjo, ki utegne zahtevati mnogo časa, generalno ureditev »Vatikanskega mesta«. Vodili ga bodo kriteriji umetnosti, da ase ustvari okoli bazilike cel svet resne lepote, vreden zakladov, ki so shranjeni v nji, in posebnega duhovnega značaja papeškega mesta.

Karakterističen obraz mesta

V Vatikanu se zagotavlja, da hoče dati papež Pij XI. novemu mestu karakterističen obraz v popolnem soglasju z njegovimi cilji in svetu bo kazalo nekaj edinstvenega, kakor je v resnici mesto edino. Notranje poti bodo vse sistemizirane po najmodernejši metodi in otvorijo se še nove. Nova država bo opremljena z vsem, kar tvori eksistenco države.

Telefon, telegraf, radio, železnica.

Kar se tiče telefona in telegrafa, se izvrši takoj provizorična instalacija, da bo mesto v najkrajšem času zvezano z velikimi evropskimi linijami. Sukcesivno prispe do definitivne ureditve po najmodernejšem sistemu. Notranja žel.

proga bo omogočala papeškemu vlakom direktno zvezo s svetom. Del črte bo imel predor. Radiopostaja se zgradi v bližini novega železniškega kolodvora, enako tudi pošto poslopje. Telegrafski in telefonski uradi se namestijo haje v prostorih dvorišča Sv. Damaza, kjer so sedaj razne pisarne, ki se prestavijo drugam. Za vse urade se proučava dostojna nastanitev.

Dohodna vrata

V ulici delle Fontamenta se otvorijo velika vrata monumentalnega značaja za vhod k apostolskim palačam. Skozi ta vrata se bodo vršili častni vstopi na vatičanska tla.

Papežev novce

Vatikan se odloči najbrže tudi za izdajanje svojega novca, tako da pokaže na viden in popoln način svojo civilno oblast. To je logično in posledica duha in oblike pogodbe. Neka velika italijanska tržnica je že predložila Vatikanu vzorec za kovanje novcev.

Vse sporazumno

Vršijo se ogledovanja bližine vatičanskega in rimskega mesta, da se uredijo vse podrobnosti in odstranijo nevedčnosti tako, da ne bo povoda za nobeno nasprotovanje. Poročila trdijo, da potekajo vsi razgovori zadovoljivo. Komisije bodo imele še mnogo posla in do končne načrtane ureditve Vatikanskega mesta bo poteklo še precej časa.

Ne orožnik

kot človek, pač pa orožniški krog v buja respekt in strah (kroj naj bo vedno eksaktni iz finega blaga a ob enem poceni. Najbolje je, da se obrnete na tv dko

DRAGO SCHWAB, LJUBLJANA.

Stara mati, mati in otrok zmrznili

V Coulommiersu na Francoskem so našli v napol razpadli bajti trupla stare žene, nje 21 letne hčeri in njenega 5-letnega vnuka zmrznjena. Druga hči, 17 letno dekle, je še živela, a so ji bile noge zmrznjene. Vsi so ležali na isti postelji, kamor so bili legli radi mraza kakšnih šest dni prej. Eno izmed trupel so bile že podgane obgrizle.

Jack Dempsey,

bivši svetovni boksarski prvak težke teže, ki je bil nanj te dni izvršen atentat — iz reklamnih ozirov seveda

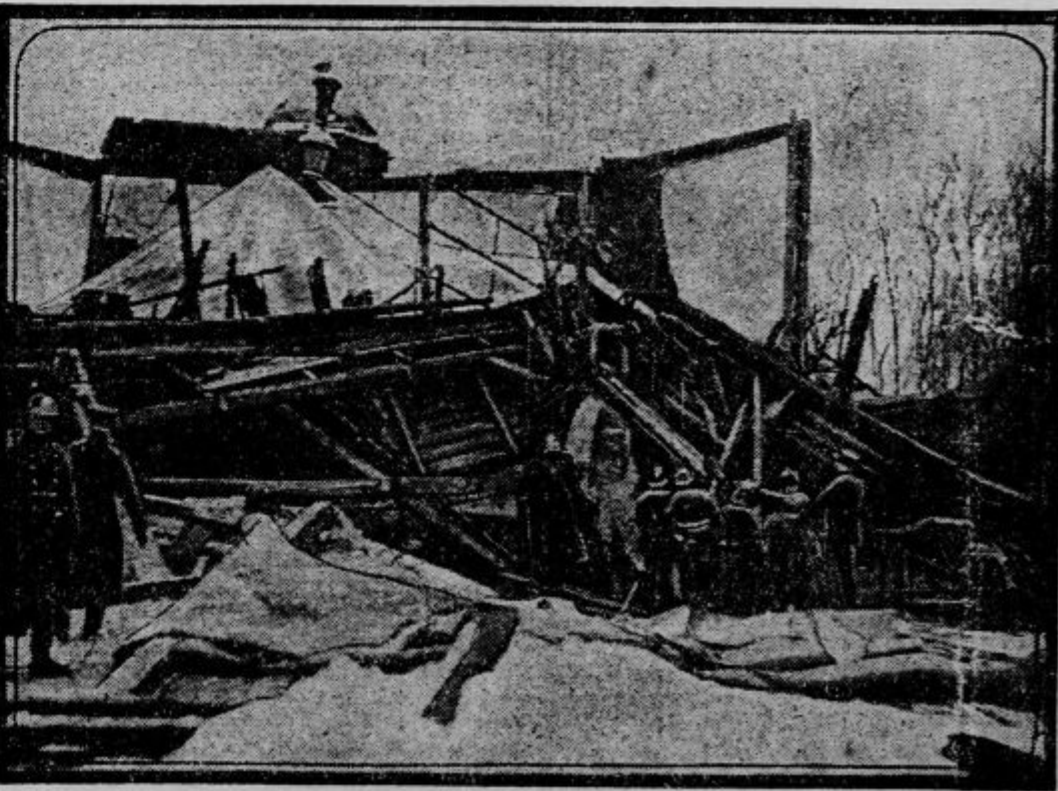
Pri vetru in neurju

ne čakajte, da postane Vaša koža hrapava in razpokana, temveč se ognite temu z

NIVEA-CREME

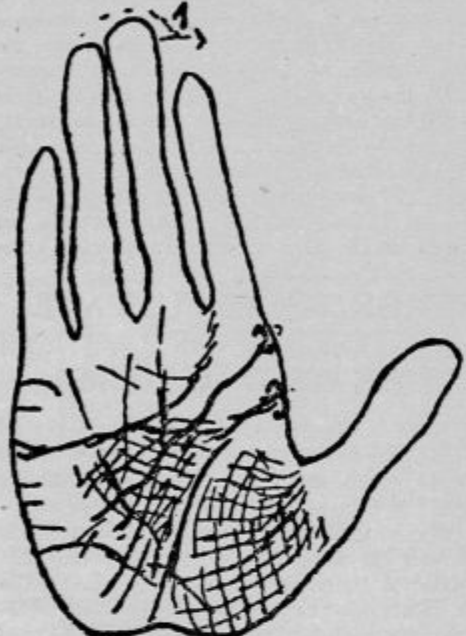
Natrite z njo vsak večer, predno greste k počitku in istotako podnevi, predno se podaste na oster zrak, temeljito lice in roke. Koži sorodni Enerit, ki ga vsebuje edino Nivea - creme, naredi vašo zunanost lepo in mlado.

2662

Porušeni Maroldov paviljon v Pragi.

V paviljonu je bila razstavljena slavita slika iz češke zgodovine »Bitka pri Lipanah«. Ko se je paviljon pod težo snega porušil, je bila tudi slika tako poškodovana, da je ne bo mogoče popraviti. Podrobnosti smo poročali o tem v »Pismu iz Češkoslovaške« na 2. strani večeratelice.

Dlan Pepce Kureševe

1. lopatasta oblika prstov
2. inteligenčna črta
3. življenska linija

Je izšel že lanskega novembra v francoski reviji »La Voile d' Isis« in ki se tiče naše, zaradi umora na smrt obsojene in pred nekoliko dnevi pomiloščene rojakinje Pepce Kureševe. Napisal ga je

hirozof Henry Mangin

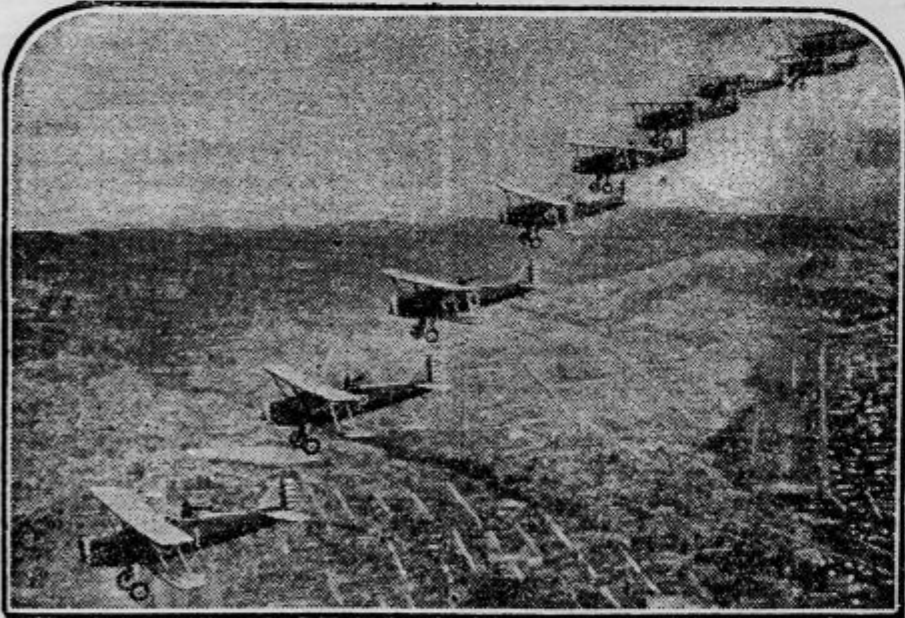
In ga ponazoril s sliko njene dlani. Mangin pravi, da predstavlja oblika te roke zelo redek in značilen psihološki slučaj, a

nobena črta ne govori o tem, da bi bila morilka.

»Samo to bi se dalo razbrati,« nadaljuje, »in sicer na temelju izredno dolgega prstanca in pretrganosti njene inteligenčne ter življenske črte, da je polna impulzivnih idej.

Planetarni tip mesečno - saturnski, ki je močno pomešan in odločno vplivan po tipu merkuro - martovskem, dokazuje v svoji celoti mešan temperament: nervozno - limfatično - sangvinichen. Ni čudno, če je napravila ta ženska slab vtis na pariške porotnike, ki niso mogli zlahka prodreti v njeno duševnost, saj temelji ta duševnost na molččnosti, neprodčnosti, koncentraciji in apatičnosti.

Jupitrov hrib dokazuje v njej globok čut za avtoriteto, a obenem tudi neki skriti in trmoglavni ponos.

Zračni manevri

Se so pred kratkim vršili v Združenih državah na pacifiški obali. Teh manevrov so se udeležili kopna armada, mornarica in letala. Slika kaže napad letalske eskadrilje na San Francisco

Naravna slika socialne bede: ljudje prezimujejo pod eno streho z živino

ŠAH

Urejuje dr. Milan Vidmar

Veški šahovski mojstri opravljajo zelo obsežno delo za šahovski svet, tako da jim je to delo res že postalo vse, da je njihov posej res že polnoveren poklic. Le navidezno so šahovske tekme vse in le navidezno je udeležba na dveh treh turnirjih vsako leto razmeroma skromna naloga velemojstra.

Turnirska partije brez analitičnih pripomb, brez pojasnil niso prebavljive za široko šahovsko publiko. V nešteti šahovskih rubrikah in v številnih strokovnih časopisih prinašajo veliki mojstri zanimive prvotne igre z obširnimi zlosami. Glasovanje partij je brez dvoma zamudno in dragoceno delo.

Raziskavanja partijskih začetkov so druga panoga šahovskega poklica. Silno zamudno je to delo in plačilo so vedno zopet le uspehi na velikih turnirjih, ki slone na presenetljivih igrarstvih v prvih potezih igre. Poklicni igralci grede dobro pripravljani na turnirje. Uredniku te rubrike manjka baš te vrste priprava najbolj.

Toda velemojstri imajo še drugačne opravke. Vsak šahist si iz srca želi igrati vsaj eno partijo v življenju z velemojstrom. Ta želja ne sme ostati neizpolnjiva. Toda kako naj dananjstori velemostrov sploh pride do vsakega šahista, ki jih je na milijone?

Kdor si stavi to vprašanje bo takoj razumel smisel takozvanih simultank. Mojstri potujejo venomer. V vsakem mestu prireja simultanke, to se pravi, igrato z 20 do 40 igralci hkrati. Njihovi partnerji sedijo po vrsti za šahovnice, mošter pa gre od mize do mize in opravi povsod svoje poteze. On mora hitro igrati, njegovi nasprotniki pa lahko razmišljajo do trenutka, ko se po obhodu vrne.

Pri simultankah je pozornost moštra razkosana na toliko delov, kolikor ima mošter nasprotnikov. Njegov čas je v istem razmerju rešenji in vendar zmagajo velemostri na ogromni večini šahovnic. Njihove kombinacije so vseeno dobre, včasih presenetljivo globoke.

Simultanke so seveda zelo utrudljive. Nalogo in težko duševno delo igralca simultanke je za laika itak nerazumljivo. Dolga leta vaje, treninga in pa seveda posebna nadarjenost so predpogoji. Malo šahistov pa misli na telesno delo velemojstra. Ši hodi od šahovnice do šahovnice več ur. Ko je igral pred leti nekdanji svetovni prvak Dr. Lasker v Ljubljani simultanko proti skoraj 40 igralcem je porabil več kot 8 ur. Da je moral biti po osmih urah hod, vedno zopet ustavljač se, tudi telesno izčrpan, je jasno. Lasker, mimogrede povedano, igra simultanke razmeroma počasi.

Izvrsten igralec simultank je sedanjí prvak Dr. Aljehtin. V decembru preteklega leta je igral v Lodzu na Poljskem simultanko, iz katere prinašamo sledečo partijo. Mišlim, da ne bi nihče prišel pri studiju te partije na idejo, da je Aljehtin igral v tako izredno neugodnih prilikah kot jih prinaša simultanka.

Beli	Črni
Dr. Aljehtin	M. Čipoll
1. d2—d4	Sg8—d6
2. Sg1—c3	e7—e6
3. c2—d4	d7—d6
4. Sb1—c3	Sb8—d7
5. Le1—d5	d7—e6

Po prvi moderni potezi črnega je igra šahla takoj na stara klasična pota.

6. d4—e2	—
7. Le5—d2	—

Zelo rafinirano. Aljehtin vidi, da črni namerava igrati takozv. Cambridge-Springvarianto in zato zamenja normalno potezo 6. e2—e3 z ono, ki navadno pride kasneje v tej varianti.

8. e2—e4	Dd8—d5
9. Sc3—e4	—
10. Lf1—d3	—

Črni dražje ne more razviti svojega lovca na c8. Če sedaj je bela pozicija daleko boljše kot črna.

11. 0—0	Le8—b7
12. Tf1—e1	0—0
13. Ta1—d1	—

Vladimir Levstik:

"Junka" Kures

Gospa Justitia ni pod frikloso kučmo nič manj stroga nego drugod; naj se nad njenimi "hoteli" še tako lepi in ironično blešči napis "Liberté, Egalité, Fraternité" — istorija je vzlic temu ista kakor povsod na svetu. Na pragu vrata, ki so se nekega dne zaprla za Pepco Kurešev, ni stala legendarna francoska vlijudnost: nihče se ni klanjal došlici in nihče ni zatrdil, da je "enchante".

Zakaj Pepca Kureševa je bila osumljena, da je prišla v odsotnosti zakoncev Burniauxevih v njuno stanovanje, odvedla triletno hčerko Carmen s seboj in jo zadavila v Boulonskem gozdu? Zakaj? Iz maščevalnosti, ker li Burniauxeva nista hotela posoditi 500 frankov? Da bi ukradla 3000 frankov, ki jih je na dan zločina zmanjkalo iz omare Burniauxevih? Vse to je bilo treba še dokazati. Ali v trenutku, ko te policist preda v roke jetničarjem, velja vsi očeki nekako že za dejstva. Temu ni pomoči povsod je tako. Ne samo pravica do vlijudnosti, še veliko, ve-

* Ob brošuri: dr. Noemi Strickerjeve: "Junka Kures est-elle une meurtrière?"

Beli je mobiliziral vse svoje figure in je s tem pripravil vse za napad.

13. —	Dd8—c7
14. Se4—g3	—

Škakač se ne izmika samo izmenjav, ki bi ojačala črno pozicijo. Namenjena mu je še zelo važna vloga v napadu na črnega kralja.

14. —	Tf8—e8
15. Sf3—g5	Sd7—f8
16. Sg3—h5!!	—

Brilliantna poteza. Če črni skakača vzame sledi mat: 16. — Sg6×h5 17. Ld3×h7 + Kg8—h8 18. Sg5×f7.

16. —	Sf8—g6
17. Ld3×g6	h7×g6
18. Sh6—f4!	—

Kraljevo krilo je navidezno zelo utrjeno. Beli pripravila udar na g6.

18. —	Le7—d6
19. Sf4×g6!!	—

Začetek konca. Neverjetno lasno vidi Aljehtin vkljub svoji zaposlenosti, da je črna pozicija po žrtvi skakača obupna.

19. —	Tf7×g6
20. Dc2×g6	—

Prav za prav beli direktno ne grozi ničesar. Silno zanimivo pa je, da črni nima obrambe proti upadu bele trdnjave e1. On mora mirno počakati na konec.

20. —	Te8—c7
21. Te1—c4!!	Dc7—d7

Seveda črni ne more vzeti urdljave: 21. — Sf6×e4 22. Dg6—h7 + Kg8—f8

22. Dh7—h8	Dd7—e8
23. Te4—b4	—
23. Dg6—d3	—

Se vedno beli ne gozi direktno ničesar. Toda na h liniji grozi sedaj katastrofa, ki ji ni obrambe.

23. —	Te1—d7
-------	--------

Obup.

24. Dc3—h3	Se vda.
------------	---------

Zaključna kombinacija belega začenja s 17 potezo. Vsaj zadnjih 7 potez je moral torej Aljehtin videti lasno pred seboj. Vrhu tega je cela kombinacija brez direktnih napadov in zato tem težja. Aljehtin je torej res v tej simultanski igri opravil nerazumljivo delo. Vzemimo to delo tridesetkrat, da upoštevamo celo simultanko in vsebinska tega večera v Lodzu bo zadovoljiva.

Kino

Resnica o Hollywoodu

Pisba ameriška filmska kritičarka Betty Oulfoxova

O hollywoodski nemoralnosti, razpustnosti in orgijah so že toliko pisali in govorili, da je to filmsko mesto ob kalifornijski obali mnogim tisočim simbol moderne Sodome in Gomore. Vse povsod je razkrojena pravljica, da žive ljudje tam divje in razbrzdano in da se le ob izjemnih prilikah pomirijo do dela.

Toda resnični Hollywood so tako zelo različni od razkrojene Hollywooda, da smatra avtorica za svojo dolžnost in pravico, da javnosti poda resnico in popise življenja in vrvenja v Hollywoodu sine ira et studio.

Kdor pozna pomembne faze izdelovanja filmov, kdor ve, kakaj je ta film dober in ali slab, komur so znane težkoče in nevarnosti filmskega "nemana", temu ne bo težko najti opravila za marsikaj, kar je v Hollywoodu slabega. Če bi hoteli opomniti le eno stran hollywoodskega življenja, bi delali zaslužnim pionirjem filmske umetnosti krivico, na drugi strani pa bi podcenjevali inteligenco čitateljev, ki dobro vedo, da pride pri izdelovanju tolikih različnih ljudi s čisto nasprotnimi si smotri, željami in poželjenji povsem naravno. Časih tudi do večjih ali manjših moralnih prestopkov.

Res je, da tudi v Hollywoodu cvete nemoralna in bolj kakor bi bilo prav. Proti večini zapovedi glode poštenja, pravosti in dostojnosti se ljudje pregreje več kot onkrat na dan. Ne manjka pijancev in uživalcev kokaina. Zakone sklepajo in prelamajo in etiko in moralo teptajo z nogami. Najboljši elementi v Hollywoodu to tudi počutno priznavajo.

Po vnanosti je Hollywood pravilno mesto na obali neprestano valujočega zolnega oceana Hollywood je magnet, ki privlači slavoohlepne in častihlepne vraga sveta, eldorado fantazistov in cilj premnogih poslovnih ljudi.

Toda če vzameš tej pravilni deželi njen čar, ti ostane od vsega Hollywooda kos pokrajine, ki jo odlikuje poltopično podnebje, idila v erandijemem paisažu, ki si je človek začel, kadar se hoče odpočitati od vsakdanjega življenja. Služi pomirujoči učinek Pacifika in občuduje gore, pla-

monete v saharjskem solincu. Vse obdaja veličasten blok še veličastnejega solinca.

Toda niti eno niti drugo ni Hollywood v pravem pomenu besede. Le poglabite se nekoliko v problem in našli boste nebroj stvari. Poslovnega zmislja in špekulacije, razumnega mišljenja ter vsakovrstnih pustolovskih načrtov ljudi vseh slojev in poklicev — razumnih in neumnih, prijetnih in grdi, omikanih in neomikanih, plemenitih in lopovskih. Tu so se znašli umetniki in rokodelci, priložnostni delavci in avanturisti — in vsi ti so v zadnjih petih letih spravili Hollywood v sloves, ki ga danes uživa.

Svetle in senčne strani

Ni pšenice brez pleva! Bilo bi krivično trdit, da je vse zgolj zlata pšenica, toda prav tako bi ne bilo pravično, ako bi kdo rekel, da je v Hollywoodu sam plevel.

Ena izmed slabih strani hollywoodskega življenja je zloraba, ki jo tamonjši mogotci uganjajo z najmožnejšimi ljudmi, predvsem z mladimi igralci, ki so prišli tiakaj v upanju, da se bodo proslavili. Nadejali so se, da jim bo kak direktor serviral slavo kakor zrelo labolbo. Toda zgodilo se je ravno obratno. In vrhu tega je še mnogo drugih problemov, ki javnost zanimajo in ki si jih velja nekoliko približe ogledati.

V Hollywoodu vlada, kakor omenjeno, nemirnost par excellence, ki pa se zanjo vendar dajo najti izvestni razlogi in opravila. So elementi, ki so že od narave pokvarjeni in ki umejo ustvariti, kjerkoli se pojavijo v skupnosti z drugimi ljudmi, atmosfero, ki odgovarja njihovi manjvrednosti. Drugi postanejo spet žrtve nenadnega uspeha in podležejo vplivu svoje okolice ali sili tragičnih dogodkov, ki zanje niso odgovorni. Kdor pozna prilike v Hollywoodu, ve, da je tam več prijateljstva kakor kjerkoli drugod in da tam prijateljska zvestoba tudi nekaj velja. Gotovo je, da poklicna ljubosumnost — da jo tako imenujemo — ni baš neznana, toda ako koga zadene nesreča, mu drugi radi volje prislokojijo dejansko na pomoč.

Leto za letom prihajajo v Kalifornijo stotine in stotine mladih deklet in mladenčev, po večini brez denarja, v upanju, da bodo našli posla pri filmu. Ker je tam zelo težko najti dela, je število brezposelnih precejšnje. Razumljivo je, da jih bogastvo in razkošje drugih zbode, ko sami nimajo sredstev niti za najskromnejše življenske potrebe, in tako se le preradi zateko na nedovoljena pota, ki jih hitreje privedo do denarja.

Igralska umetnost ni še in nikogar napravila človeka in pol, in filmska slava ni dovelj za nobeni ženski odstranila vseh njenih slabosti. Hollywood ni kraj, kjer bi se slabosti vzgajali v značaje, a tudi ni nikjer rečeno, da bi morali kremeniti značaji brezpopojno podleči izkušnjavam. V Hollywoodu sta dva razreda in novinci kaj naglo odkrijejo svoj stipe. Težnja po zabavi in razuzdanosti je lahko zadovoljiti in komur je do greha, ga bo hitro našel. Toda mimo teh so v Hollywoodu tudi ko-rički, kjer boš našel pošteno zabavo in se srečal z osebnostmi, katerih prijateljstvo je vsakomur simo v čast.

Rodbinsko življenje

Vzorno rodinsko življenje v Hollywoodu nikakor ni redkost in lahko bi vam mogoče rodilo, ki jim je poklic nekaj zlo resnega, a ki obenem visoko cenijo domačnost. Naj navedem za vzgled samo nekaj imen: Ernest Torrence, Lon Chaney, Warner Baxter, Harold Lloyd in njihove žene in deca.

Zabave Harolda Lloyda so svetovno znane. Ne piše in ne puši, svoj prosti čas pa prebije pri golfu.

Konservativni krogi angleške kolonije že ve tako, da bi se pri njih marsikaj zdelo dolgočasilo. Kadar niso zaposleni, igrajo tenis ali plavajo, zvečer pa kvartajo ali muzicirajo.

Skandinavci so prevaranti, da bi izdajali denar za zabavo. Prebivajo v preprosti hišah v Santi Monici. Anna Nilsson podpira svojo mater na Švedskem in tudi Greta Garbo ne spada med one, ki trošijo svojo plačo za udobnost in luksuzno življenje. Navadno živi v Santi Monici, zelo skromno in sama zase. Razne govorice, ki krožijo o njej, so vse prej ko romantične.

Nemška kolonija si privoščiti neko razkošje le pri jedi. Obed pri Janningu ni nikakva malenkost. V splošnem so Nemci zmerni in se malo družijo z drugorodci.

V ostalem je življenje v Hollywoodu nekoliko preveč romantično, da bi jamčilo za nemoteno, mirno rodinsko življenje. Odtod tudi toliko razporok. Izvestni krogi v Hollywoodu vzamejo zakon zelo lahko in menijo, da ne sme dolgo trajati. A tudi to je razumljivo. Mnoge izmed igralk so vzrastle v stromašnih prilikah in jih je bogastvo in razkošje zateklo prenežno. Če se potem poroče, jim nedostaje trdnosti značaja in volje, da bi premagale manjša in večja razočaranja vsakodnevnega življenja, in tako se zakon kmalu razbije. To da pri takih ljudeh pač ne moremo pričakovati jakosti in trdne volje.

Narpieno: Naslovna kratica; 2. kurivo; 3. planota v Aziji; 4. veznik; 5. ritem; 6. ro-

Radio

LJUBLJANA (577 m 4 kw), ZAGREB (309 m 0,7 kw), PRAGA 349 m 5 kw), BRNO (441 m 3 kw), VARŠAVA (1111 m 10 kw), BERLIN (484 m 4 kw), PRANVURT (428 m 4 kw), LANGENBERG (469 m 20 kw), STUTTGART (380 m 4 kw), DUNAJ (517 m 15 kw), LONDON (Davenport 1604 m 25 kw), RIM (448 m 12 kw), BUDIMPEŠTA (558 m 20 kw), STOCKHOLM (Motala 1380 m 20 kw).

Ponedeljek, 4. marca

LJUBLJANA 12.30: Reproducira glasba, 13.30: Napoved časa in reproducirana glasba, 13.30: Stanje vode in borzne vesti, 17.30: Koncert radioorkestra, 18.30: Češčina, 19.30: Francščina, 19.30: Kako se čuvamo jetike, 20.30: Večer poljske glasbe L — Izjava radiokvarteta, 22. Poročila in napoved časa, — ZAGREB: Reproducira glasba, 17.30: Popoldanski koncert, 20.30: Prosto za prenos iz Prage — PRAGA 19.30: Popoldanski koncert orkestra in solistov, 19.05: Prenos programa iz Brna, 20.30: Mednarodni koncert 1. Suk: Godalni kvartet v B-duru 2. Dvorak: Stri: biblične pesmi, 3. Stepan: Življenska sreča, 4. Dve pesmi, 5. Jirak: Godalni kvartet v C-molu, — BRNO 16.30: Popoldanski koncert, 19.05: Pomlad prihaja, 20.30: Prenos koncerta iz Prage, — VARŠAVA 17.55: Popoldanski koncert, 20.30: Prenos mednarodnega koncerta iz Prage, — LAHKA GODBA, — DUNAJ 11.30: Popoldanski koncert, 16.30: Koncert kvarteta, 20.05: Pevski in klavirski koncert, 20.30: Prenos mednarodnega koncerta iz Prage, — ORKESTRALNI KONCERT LAHKE GODBE, — BERLIN 16.30: Spominski koncert Paganinijevih skladb, 20.30: Prenos mednarodnega koncerta iz Prage, — LAHKA GODBA, — FRANKFURT 16.35: Popoldanski koncert orkestra, 20.15: Drugi simfončni koncert Wagnerjevih skladb, 21.15: "Senec" (Glasba in recitacije), — LANGENBERG 17.45: Večerni koncert modernih skladateljev, 20.30: Orkestralni koncert, — LAHKA GODBA, — STUTTGART 16.15: Popoldanski koncert orkestra in solistov, 20.15: Mozartova komična opera "Fig iz seraja", 22.30: Vokalna z godbo, — TOULOUSE 21.30: Orkestralni koncert: odlomki iz oper, 22.30: Koncert orkestra in solistov, BUDIMPEŠTA 9.15: Popoldanski koncert, 12.05: Ciganska godba, 17.40: Koncert baletne glasbe, 19.25: Ciganska godba, 22.30: Lahka godba, — LONDON 19.45: Mozartove klavirske sonate, 20.15: Lahka godba, 21.30: Koncert moderne glasbe, 21.50: Koncert lahke godbe, — RIM 17.30: Prenos violinskega in klavirskega koncerta iz filharmonije, 20.45: Dramski večer in koncert lahke godbe, — STOCKHOLM 18.30: Lahka godba, 19.45: Klavirski koncert, 21.30: Vojaška godba.

Torek, 5. marca

LJUBLJANA 12.30: Reproducira glasba, 13.30: Napoved časa in reproducirana glasba, 13.30: Stanje vode in borzne vesti, 17.30: Koncert radioorkestra, 18.30: Antologija slovenske lirike, 18.30: Ljubljana in okolica, 19.30: Nemščina, 19.30: Petrolet in kameno olje, 20.30: Koncert godbe Dravske divizije, 22.30: Poročila in napoved časa, 22.15: Izpoved po Evropi, ZAGREB: 13.15: Reproducira glasba, 17.30: Popoldanski koncert radiokvarteta, — PRAGA 16.30: Popoldanski koncert iz Bratislave, 19.05: Koncert tamburaškega zbora, 20.30: Mešan večer, 21.30: Koncert orkestra in solistov, 22.20: Lahka godba, BRNO 19.05: Večerni koncert orkestra, 20.30: Koncert godbe na pišali, 21.30: Prenos koncerta iz Prage, — VARŠAVA 16.15

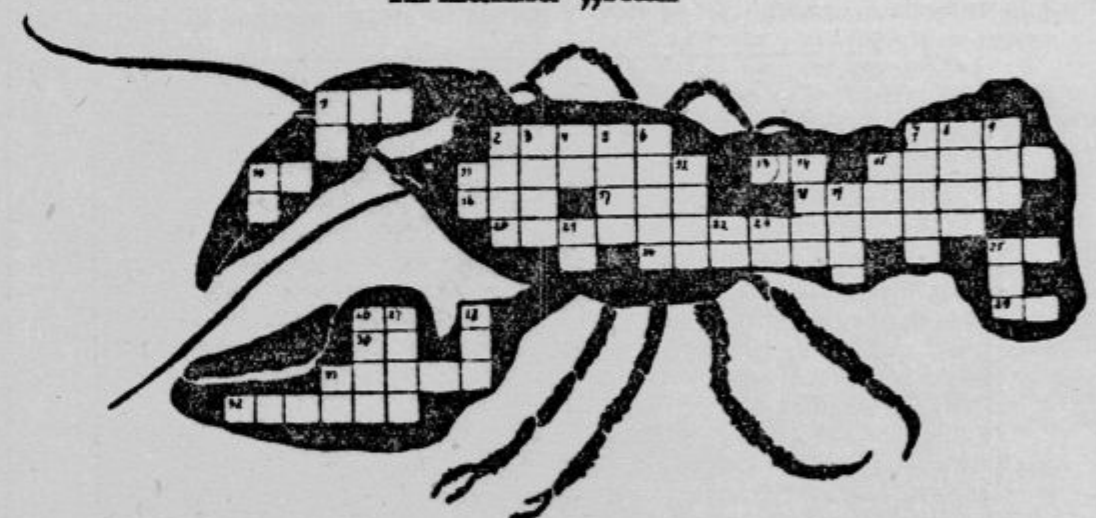
Koncert za deca: petje kanarčkov, 17.30: Večerni koncert orkestra, 19.20: Prenos opere iz gledališča v Katicah, — Prenos inozemskih postaj, — DUNAJ 11.30: Popoldanski koncert, 16.30: Popoldanski koncert orkestra, 17.40: Glasba za mladino, 20.05: Mozartova opera "Zaide", — Večerni koncert orkestra, — BERLIN 16.30: Koncert Tuhovih skladb in orkestralni koncert lahke godbe, 20.30: Fallova opereta "Pro ljubi Avguština", — FRANKFURT 16.35: Popoldanski koncert operetne glasbe, 20.30: Prenos iz opere v Kölnu: Rossinijeva opera "Seviljski brivci", — Iz dobe rokokoa (Glasba in recitacije), — LANGENBERG 17.45: Večerni koncert instrumentalne glasbe, 20.30: Prenos iz opere v Kölnu: Rossinijeva opera "Seviljski brivci", — STUTTGART 16.35: Prenos koncerta iz Frankfurt, 20.15: Koncert filharmoničnega orkestra in solistov, — Orkestralni koncert lahke godbe, BUDIMPEŠTA 9.15: Koncert vojaške godbe, 17.30: Pesmi in ciganska godba, 19.30: Prenos iz kraljeve opere: Dohnányjeva opereta "Tenora", 22.30: Koncert ciganske kapele, — LONDON 19.45: Mozartove klavirske sonate, 20.15: Lahka godba, 20.45: Orkestralni in pevski koncert, 22.40: Pevski in klavirski koncert, — RIM 17.30: Vokalni in instrumentalni koncert, 20.45: Mascagnijeva lirčna opera "Mascara", — STOCKHOLM 18.30: Glasba na kmetu, 20.15: Orkestralni in pevski koncert.

REKORDNE REZULTATE samo s TUNGSRAM Barievimi REKORD CEVMI

Sreda, 6. marca

LJUBLJANA: Popoldanski program odpre, 17.30: Koncert radio orkestra, 18.30: Pisatelj Milčinski privede pravičice, 19.30: Srbohrvaščina, 19.30: Predavanje iz rastišioslovstva, 20.30: Prenos opere, 22.30: Poročila in napoved časa, — ZAGREB 13.15: Reproducira glasba, 17.30: Popoldanski koncert, 20.30: Prenos glasbenega predstave iz gledališča v Pragi: Jeremias: "Bertie Karamazovi", — BRNO 17.45: Večerni koncert: duet iz Verdijeve opere "Aida", — 19.30: Prenos slavnostne predstave iz nar. gledališča v Pragi, — VARŠAVA 17.55: Večerni koncert: skladbe Respizhija, 20.10: Koncert komorne glasbe, 22.30: Godba za ples, — DUNAJ 11.30: Popoldanski koncert, 16.30: Popoldanski koncert orkestra, 20.30: Literarni večer, 21.30: Hofmannsthalova drama "Norec in smrt", — Orkestralni koncert lahke godbe, — BERLIN 20.30: Zabaven večer in koncert madžarske glasbe, 21.30: Primeri iz sodobne literature, — FRANKFURT 16.15: Popoldanski koncert iz Stuttgarta, 20.30: Večerni koncert: arde in duet iz Verdijeve Puccinijevih in Wagnerjevih oper, — LANGENBERG 17.45: Večerni koncert: stare suite, — Plesna glasba in različnih kraljev, — STUTTGART 16.15: Popoldanski koncert orkestra in solistov, 20.30: Prenos večernega koncerta iz Frankfurt, — TOULOUSE 21.30: Večerni koncert: skladbe Ketičeva, 22.30: Koncert moderne godbe za ples, — BUDIMPEŠTA 9.15: Popoldanski koncert tria, 12.05: Koncert ciganske kapele, 17.30: Koncert orkestra madžarske kraljeve opere, 20.10: Pevski večer članov madžarske kraljeve opere, 23.30: Koncert ciganske godbe, — LONDON 19.45: Mozartove klavirske sonate, 20.15: Lahka godba, 20.45: Prenos iz katedrale v Liverpoolu: koncert na orglo, 21.20: Drugo dejanje Puccinijevih opere "Madame Butterfly", — RIM 17.30: Vokalni in instrumentalni koncert, 20.45: Operni večer, — STOCKHOLM 18.30: Godba na harmoniko, 20.15: Simfončni koncert orkestra, 21.40: Lahka godba.

Križanka „Rak“

Vodoravno: 1. ime iz grške mitologije; 2. Perzi; 7. vzidlik; 10. Arabski predlog; 11. vrsta viharja; 18. reka v Sibiriji; 15. nedeljski zaimek; 16. ime filmske igralkice; 17. začinba; 18. uradnik; 20. francoski filozof; 24. mesto v Italiji; 25. veznik; 26. predlog; 30. glagol; 31. mesto v Mali Aziji; 32. zdravilna rastlina.

Narpieno: Naslovna kratica; 2. kurivo; 3. planota v Aziji; 4. veznik; 5. ritem; 6. ro-

man glasovitega ruskega pisatelja; 7. bujni narod; 8. južna rastlina; 9. osebni zaimek; 10. osebni zaimek (franc.); 11. kazalni zaimek; 12. mesto na Norveškem; 14. mesto v Šved; 15. zvek; 19. zmešnjava; 21. igralna karta; 22. osebni zaimek (nemški); 23. grška drka; 25. knez v Indiji; 26. božanstvo; 27. slavni francoski romanopisec; 28. morska žival; 31. zaimek.

Vladimir Levstik:

"Junka" Kures

Gospa Justitia ni pod frikloso kučmo nič manj stroga nego drugod; naj se nad njenimi "hoteli" še tako lepi in ironično blešči napis "Liberté, Egalité, Fraternité" — istorija je vzlic temu ista kakor povsod na svetu. Na pragu vrata, ki so se nekega dne zaprla za Pepco Kurešev, ni stala legendarna francoska vlijudnost: nihče se ni klanjal došlici in nihče ni zatrdil, da je "enchante".

Zakaj Pepca Kureševa je bila osumljena, da je prišla v odsotnosti zakoncev Burniauxevih v njuno stanovanje, odvedla triletno hčerko Carmen s seboj in jo zadavila v Boulonskem gozdu? Zakaj? Iz maščevalnosti, ker li Burniauxeva nista hotela posoditi 500 frankov? Da bi ukradla 3000 frankov, ki jih je na dan zločina zmanjkalo iz omare Burniauxevih? Vse to je bilo treba še dokazati. Ali v trenutku, ko te policist preda v roke jetničarjem, velja vsi očeki nekako že za dejstva. Temu ni pomoči povsod je tako. Ne samo pravica do vlijudnosti, še veliko, ve-

* Ob brošuri: dr. Noemi Strickerjeve: "Junka Kures est-elle une meurtrière?"

liko drugih človeških pravic prestane v tistem trenutku, ko družba iztegne svoj zmerom pripravljene kazalec in pokaže nate: "Ta je bil!"

Na primer pravica do imena. Kdo ve kje ob težki, srarnosti poti Pepce Kureševa se zmoti samoumerjeni sluh gospe policijskega komisarja, trudna roka sodnega zapisničarja ali ročica raznišljene daktilografke. Tako postane iz Pepce Junka — in ostane. Vse je bob v steno. Zakaj nikakega dvoma ne more biti o tem, da je Pepca protestirala. Vsak človek je navajen svojega imena. Bog pomagaj, s psevdonomom po tujem okusu je še umreti pusto. A kogor so registrirali za Junko, bo Junka na vekov veke, amen. Če bi Flora še tako obupno lajala, niti konjačeva motika ji ne vzame imena, s katerim so jo krstili.

Junka. Zdvajal preden se je pričela akcija za njeno pomilostenje, me je prevzemala ob tem imenu tiha, siva žalost. "Junka": čest si pittorezque, si apache... Tako pristno zaudarja po kriminalnih romanih, les grands romans populaires s kričeče pisanimi ovitki...

Kraljestvo mode

Znanilke pomladi

Previdna dama ne misli na svojo pomladansko obleko šele tedaj, kadar jo je treba obleči, temveč že sedaj, da jo čas ne prehití. V splošnem so vodilne modne hiše zelo previdne in svojih novosti ne izdajo tako hitro, vendar pa lahko objavimo že nekaj poročil o pomladanski modi. V splošnem so vse stvari zelo enostavne in skromne, vendar pa medseboj prav različne.

Dama torej ne bo več prisiljena, da bi zbrala eno obleko, ki ji jo dikтира eden ali več ateljev, temveč bo lahko volila po svoji volji in svojem okusu, da ji bo izbrana obleka tudi dobro pristojala.

Na tvariinah je pomladanska moda še bolj bogata kakor je bila dosedanja sezona, tako da izbiru komaj pregledamo. Na razpolago imamo zanimive fresko-blaga in a-partne panama-kanine, poleg njih pa prav mnogo tkanin, ki se svetijo in spominjajo na cibetino, samo da so tanjše in mehkejše. Prav zanimiva je volna, ki nam jo je prinesla nova moda in deluje kakor blago iz kamelinae diake in se izdeluje v najrazličnejših modnih barvah. Poleg tega je pa v blago vtikan puh novejih peres, ki napravi tvariino prav mehko in lahko. Seveda te tkanine niso poceni, vendar je pa njih trajnost in lepota izredna tako, da lahko zanje žrtvujemo več, kakor za druga blaga.

Razen volnenih tkanin, ki bodo igrale še večjo vlogo kakor dosedaj, vidimo tudi mnogo svil, zlasti kineškega krepa, — mongola in georgete, ki ima v prehodni dobi vedno več pomena.

Kot posebno novost navajamo taft, ki je zelo mično desiniran z malimi cvetličami ali pa s škotskimi vzorci.

Taki tafti so zlasti prikladni za popoldanske in večerne obleke in delujejo mladostno.

Popoten prevrat na modnem polju so pa napravile barve. Kakor je bila popoldanska obleka pozimi skoraj izključno črna, bomo spomladaj nosili le svetle odtenke ter bomo zopet sledili logiki letnih asov, da ne bomo več pozimi svetlo, poleti pa temno oblečeni. Kakor je pomlad navada, bomo tudi leto vključno enostavnosti vendar garnirali svoje obleke z različnimi šali, ovratniki, manšeti gumbi, pasovi, zaponkami itd.

Na naši skupni vidimo take garniture, ki se prav lepo podajo k svežim pomladnim barvam.

Navadno se omejuje nakit le na preprosto ruto v obliki šala. Tako ruto vidimo na pr. na naši predzadnji sliki z učinkovito ob-

leko z žemperjem iz grahovo-zelenega volnenega georgeta (velika moda prihodnje sezone). Pri njej je krilo plisirano, zgornji del pa je okrašen z našivi v podobi žarkov.

Tudi prva slika se poslužuje učinkov rute, ki se končuje v širji šal in je ovita okrog vratu. Elegančna obleka je iz volnenega krepa s podaljškom ob strani zvončastega krila, kar dela figuro sloko in je zato zlasti priporočljiva za starejše dame.

Kako uporabljamo že prej omenjene mod ne tate vidimo na drugi sliki. Mladostna obleka s prežrtanim zgornjim delom in s krilom v dve stopnje, ki ima na strani širok s pentilo zavozlan pas iz istega materiala, sprejda pa garnituro iz knona ali organdila in manšete, je izredno mična.

Cepurva nova moda predpisuje svetle barve, vendar potrebujemo tudi vsaj eno temno obleko. Za njo si izberemo temnomodro panama-blogo ali temno svilo. Na zadnji sliki vidimo obleko z žemperjem, ki se ji zgornji del kakor tudi krilo zaključuje zohčasto. Okras na rokavih in okrog izrezka je iz mlečnobeli perli.

DAME

zopetni prčetek pouka z izvrševanjem spomladanske garderobe
MODNI ATELJE
M. ŠARC, Miklošičeva cesta

Modno pismo z rivijere

Skoraj lahko trdimo, da je severna obala Sredozemskega morja ob Italiji in Franciji prišla pred leti nekako iz mode. Tako da sta Nizza in Monte Carlo mnogo izgubila na svojem ugledu. Vzrok temu je ta, da so Američani začeli zanemarjati modro obal, ker so jim bolj priljubljena morska kopali-

šča doma v Floridi, zlasti Miami in Palm Beach. Ta letovišča delajo namreč grozansko kričečo reklamo, da im nasadajo celo Američani sami. Da ima od tega pokreta veliko škodo Italijanska in francoska rivijera, kakor tudi naš Jadrin, je jasno. K sročili so se pa Američani svojih kopališč naveličali prej kakor bi mislili. Sicer počasi in skesano se zopet vračajo na naše tople obale tako, da je rivijera letos zopet natičena z največjo eleganco. Zato pa zlasti Cannes, kakor tudi Nizza in Monte Carlo lahko smatramo za središče mode na svetu.

Okrog polne gledamo v Cannesu na Croissetti pisano modno silko, ki nam dokazuje, da je kostum že v ospredju, kar nas mora prepričati, da se bo tudi pri nas zmagoslavno uveljavil. Posebno pletene novosti so silajno zastopane in nas razveseljujejo s svojimi pisanimi barvami in izrednim šikom. Najbolj ugledajo intarzijski modeli kakor tudi modeli, ki so vzorčasti čez la čez. Tendence je ta, da mora biti žemper zelo pestro desiniran, krilo in lopica pa

morata biti enobarvna, kar daje najlepše kontrast.

Na naši sliki pričobujemo dva najnovejša pletena modela, ki sta v Cannesu vzbujala splošno pozornost.

Sportne zapestnice

Da nosimo pri sportu zapestnice je prav za prav paradokso. Ker so se pa dame tudi pri sportu navadile na te okraske, pač morajo biti moderni. Vsaka dama pa tudi ve, da ni nobena stvar tako malo elegantna in tako zelo bahaška, kakor če nosi k

preprosti obleki za sport in strapac dragoceno zapestnico. Zato so pa umetnostni obrtniki našli nov tip, ki ni drag, pa je vendar lep. Iz ozkih barvnih jermenčkov so sestavljene zapestnice in okrašene z dekorativnimi zaponkami, ki prav za prav nimajo nobenega praktičnega pomena pa so vendar interesantna modna drobnarija.

Na naši sliki vidimo take zapestnice: zgoraj svetlozeleni jermenček z jeklenim obročkom, ki je okrašen s povprečnim onksom. Na sredji je rdeči jermenček s kovinastimi kavli, ki drže kovinast obroček. Spodaj so pa štiriozlati emblemi iz nikla ali srebra na jermenčkih, ki so poleg tega okrašeni še z malimi zaponkami. Prav spodaj pa vidimo oranžni in trak s ključko iz nasekanega jekla.

Zdravstvo

Zdravniška posvetovalnica

G. D. A. v S. Imena »zdravstvi« morate vendar navesti. Navadno brez vsake vrednosti. — G. M. T. v G. Prosite morda zdravniška, naj vam prednese odebilno kuro in kuro z arzenom. Oboje se da samo individualno izvesti. — G. B. R. v P. Recept za tako »vodo«, ali bolje spirit iz kopriv za lase je sledeči: 100 gramov svežih kopriv namakajte v 200 gr 96% alkohola. Potem iztisnite zelenjad in filtrirajte ocedek. K temu pridenite perurškega balzama in bergamotovega olja po 0,3 gr. mošusove tinkture 0,2 gr in 1—2 kapli pravice rožnega olja. Tekočino treba hraniti dobro zamašeno. — G. B. A. v K. Prav imate, denar je najboljši zdravilo. Tudi jeklico se zdravi nalupešneže z — denarjem. Čudna, a ne uprav presenetljiva resnica. — G. J. K. v H. Kar je kronično pri vas, ni bolezen, kade katere domnevate, da trpite na njej, ampak vaša hipoondrična ustavitve. Verjemite vendar zdravnikom, ki nimajo interesa odkrivati vam kaj in ravnajte se po njihovih navodilih. — Če huškate in slabo spite, se to zgodi, ker ste nervozni in si ne daste miru. Naš »očetovski nasvet«, katerega si želite to ta, da se dalje če se skoro ne umirite, to pot pregledati od katerega zdravnika za živčne bolezni. — G. F. B. v S. V. Brez osebne preiskave ni mogoče odgovoriti nič točnega. Ker se pojavila vsaj v poletnem času koža na bolezen ni srbečica morda živčne provenience. Bolnica naj skrbi, da se bo redno iztrebljala. Vrh tega naj jemlje po par gramov natrijevega bromida na dan. Jediti naj le po možnosti malo slane in brez izrazitejših začimb (boper cimet itd.) Umiriva se lahko poljubno s močnim vin. cvetom, v katerem je stisneno malo mentola. Potem naj prsi svolega zdravnika, da izvede ž njo če smatra to za umestno kako daljšo kuro z arzenikom. — G. I. H. v L. Vašo bolezen treba najmanj lokalno zdraviti. Stopite vendar h kakemu strokovnjaku za bolezni v ustih in usti. Če vam niso tonisil popolnoma izrezali, bo treba bržčas še vse odstraniti, kar le ostalo. — Nekoliko si morda olašate težave, če si izbirate usta z rožnato-rdečo raztopino kalijevega permanganata. — G. C. B. v B. Tudi mi vam brez osebne preiskave ne moremo drugega svetovati, kot to, da se izročite v oskrbo kakemu dobremu strokovnemu zdravniku, ali da se odločite in vstopite v žensko bolnico v Ljubljani, kar bo za vas brezdvomno še najboljša. Ne odlašajte pa, in ne zanemarite se. Časih imamo navidezne »malečkov« pozne težke posledice. — »Bolečino«, ali bi ne bilo strokati boljše da stopite h kakemu strokovnemu zdravniku. Se daste preiskati in se izročite v njegovo oskrbo? Kako naj mi pri tako mecelnih podatkih brez preiskave uganemo, kaj vam le in naj vam nasvetujemo. Karo naj se zdravite. To le vendar nemogoče! — G. M. Z. v L. Sredstev za imenovanje boleznih je dovolj vprašanje le samo kaj vi imenujete? Kaj, kaj mogoči itd. Kožne bolezni treba videti sicer ni mogoče povedati za kaj gre, vi na jih niti z eno besedo ne opišete. Kar bolniku gotovo ne bo škodovalo le 2% resorcinov spirit in zvezdeno mavilo. Z enim ali drugim mal se namaže in naj takoj nresni! morda kaj pomagati. — G. D. R. v Z. Najbrve mora zdravnik doznati odkod izhaja smrad iz ust (želodec, vrat, nos, žrelo, zobne itd.). Ogratite prdno in izpirajte si usta s sledečo tekočino: timola 6 gr, glicerina 40 gr, alkohola 30 gr, destilirane vode 200 gr. — Poleg tega borovo - mentolove drože ali kaš. — G. F. L. v P. »Demantia praecox« in »schizophrenia«, sta samo dve imeni za isto skupino gotovih bolezni. Prvi izraz se polagoma izhujlja zlasti, ker no imenu noda možnost naprednega neimovanja bolezenskega procesa. — G. B. B. v D. Pozost navedi pri nervoznih in psihopatičnih otrokih posebno takih, ki trpe na grozovitosti in nemiru. Namakajte nstov v smetljive in erenke tekočine, ki naj bi preprečile grizenje nohtov, ne izdajo mnogo in otroka

„Pri nas je prijetno,“

pravi mlada gospa Mica. „Nikdar ne razburjam svojega moža z velikim pranjem in čiščenjem, vse to gre čisto mirno, ker RADION opere perilo sam v enem dopoldnevu.“

Varuje perilo!

samo trenutno odvrne od te razvade. Isto velja o rokavicah. Okrepite živčevja, psihično vplivanje pripravljanje in nenadležni opomini, pohvala soloh primerne vzgojne sredstva pripomorelo še največ do opustitve grizenja ki se po puberteti itak navadno ublaži in v poznejših letih mnogokrat popolnoma ali vsaj skoro popolnoma prestane. Medikamentozno lahko poskusite z natrijevim bromidom (po 2 gr na dan). — G. P. T. v M. Petroleja, čistega petroleja, boljše kvalitete ni smatrali za strupenega, vsaj ne v zmernih količinah. Benzin je pa struen in povzroča težke in smrtonosne pilanosti. — G. G. L. v S. S. Sol prepoveduje zdravnik pri razraščevalnih kurah ker v masti deonirana sol zadržuje vodo v telesu, in s tem zabranjuje, da pada telesna teža. Seveda je vsaka razmaščevalna kura vsaj do gotovo meje tudi — osuševalna. — G. T. V. v Z. Te madeže spravite z rok že s citronovim sokom; vsesakor pa z 1% raztopino oksalne kisline.

Reja koz

V velikih mestih oziroma na njih periferiji, n. pr. v Pragi, sem opazil, da ima skoro vsak posestnik male domačije eno ali dve kozji, nekaj zalcev in kokoši ter si na ta način skuša lajšati izdatke za gospodinjstvo.

Ker ne rabi koza posebne oskrbe ter je zadovoljna z vsako hrano, je malemu posestniku, ki mora seveda imeti tudi veselje za domače živali, v veliko korist. Za pravilno rejo koz je potreben primeren hlevček. Na vsak način je potrebno tudi primerno oskrbovanje, ki je pa združeno z marsikatero veselo urico, ker je koza inteligentna žival. Poleg zelene krme, ki jo dobimo iz vrta, potrebuje koza do 500 kg sena letno. Zato je dobro, kjer je mogoče, vzeti v najem manjše površine travnika ali železniške nasipe (koko zažnje za gozlej, uslužbenec). Zelo nam važno tudi gnojilo za vrtnice, izredno redno mleko za otroke, poleg

tega napravi otrokom na pašni mnogo radosti. Za kozjo je namreč potrebno, da jo pasemo, da ostane zdrava ter nam daje dobro mleko. Najprimernejša pasma za malega posestnika je bela ruska koza, katere je zelo razširjena v okolici Praga.

Ciklamen

v sobi rvene. Vrtnar vzgoji krasen ciklamen, najlepše lososne barve, kateri nudi, prenešen na dom, izredno veselje in občudovanje, obenem pa je njegova barva kakor vesele žarek poletja. A vse to, žal, je za kratko dobo. V nekaj dneh že začno listi rumeneti, cveti blede in v vsa krasota je preč. Marsikdo misli, da je tega kriv vrtnar, češ, nalašč je vzgojena tako, da hitro ugasne zato, da jih poide čim več na trg. Pa temu ni tako. Ciklama, hčerka perzijskih gozdov in razvajena v tropično gorkih in vlažnih rastlinjakih, je kar naenkrat prenešana na suh, vroč zrak zakurjene sobe. Ta suh zrak izčrpa tekoni prvega dne vso vodo iz nje, katere korenine pozneje ne morejo nadomestiti, četudi je zalita. Kupljen ciklamen se ne sme postaviti v toplo sobo; nikakor ne k peči, temveč ga je postaviti v prostor, kjer je 6—8 stopinj C in sicer ob oknu. Zalit mora biti kadar je suh, s prestano vodo. Na ta način bo gotovo uspeval. Pomisliti moramo, da nam da ciklamen užitek skoro mesec dni in včasih tudi celo zimo, medtem, ko nam šopek importiranih cvetk krasno stanovanje komaj dan, dva. Ko preneha ciklamen cveteti, ga zavržimo vedno manj, čez leto ga postavimo v senco na vrt, na jesen presadimo in prihodnjo zimo nam z veseljem cvetjem zopet krasno stanovanje.

Kupujte „Zvezdanko“!

Gripa!

Otroci

počesto bolehalo na vnetju vrata. Ker večinoma ne morejo grgati, dajte jim

Panflavin
pastile

ki ne motijo želodca in katere otroci vsled dobrega okusa radi jejlije. Panflavin pastile so učinkovito obrambno sredstvo in jih priporočajo prvi strokovnjaki pri prehladu in nalezljivih boleznih.

Proti opasnosti infekcije potom ustne dupline uporabljajte okusne ANACOT - pastilje dra Wandera

Društvo narodov in narodne manjšine

Jutri se sestane v Ženevi svet Društva narodov k svojemu rednemu marčevemu zasedanju. Na dnevnem redu je poleg drugih zadev tudi manjšinsko vprašanje, s katerim se bo ta najvišji forum civiliziranega sveta ob tej priliki prvič oficijelno bavil. Z ozirom na izredno važnost, ki jo ima manjšinsko vprašanje za Jugoslovane, posebno pa še za nas Slovence, bomo svojim čitateljem gotovo ustregli, ako prinesemo ob tej priliki kratek pregled o ustroju Društva narodov in o problemu manjšin.

Postanek in organizacija Društva narodov

Društvo narodov je ena izmed največjih pridobitev svetovne vojne in zmage zapadne demokracije nad imperijalističnim pojmovanjem mednarodnih odnosov, čegar nositeljice so bile poražene srednjeevropske sile. Povod za ustanovitev te važne institucije je dal ameriški predsednik Wilson, ki je v zadnji izmed svojih znamenitih štirinajstih točk zahteval tudi ustanovitev mednarodnega organa, ki bi reševal mednarodne in meddržavne spore mirnim potom na temelju poravnave vseh sporov in na temelju sporazuma med spornimi strankami.

Sestava statuta

Zato je bilo prvo delo mirovne konference po svetovni vojni, da je takoj v početku imenovala poseben odbor za sestavo pravil in določb Društva narodov. Odbor deseterice, ki je bil poverjen s sestavo pakta, je bil sestavljen iz zastopnikov antantnih velesil, sodelovali pa so pri tem važnem, za zgodovino človeštva velepomembnem delu tudi predstavniki manjših alijanih držav, kakor Hymans za Belgijo, Venizelos za Grčijo, naš poslanik v Parizu pokojni dr. Vesnić za našo kraljevino i. dr. Po nekoliko mesecih je deseterica izdelala pakt in udarila trdne temelje novi mednarodni instituciji.

Pakt Društva narodov, kakor ga je izdelal odbor deseterice, je stopil v veljavo obenem s versaillesko mirovno pogodbo in tvori tako v versailleski sklenjeni mirovni pogodbi sestavni del mednarodnih mirovnih pogodb. Prvih 26 točk vsake izmed teh pogodb velja ravno paktu Društva narodov, tako da je vsak podpisnik mirovnih pogodb pristal obenem na Društvo narodov. Ta institucija ima tedaj pomen jamstva ne samo za sklenjeni mir, marveč tudi za mednarodno stanje, ki so ga ustvarile mirovne pogodbe.

Pet organov DN

Pakt o Društvu narodov predvideva pet glavnih mednarodnih organov, ki imajo politično, upravno in izvršno funkcijo. Skupščina, v kateri so zastopane vse države-članice Društva narodov in ki suvereno odloča o vseh problemih društvene kompetence, ter svet, sestavljen iz stalnih in nestalnih članov, imata predvsem politično funkcijo. Stalno sodišče v Haagu, dasi osnovano že pred Društvom narodov, je njegov pravniški organ z lastnim statutom. Haaško razsodišče ima 11 rednih sodnikov, ki jih volita skupščina in svet DN, kandidirajo pa jih posamezne skupine držav. Haaško razsodišče je na tak način v celoti prešlo v Društvo narodov kot njegov pravniški organ. Važno funkcijo nadziranja mednarodne delavske zakonodaje vrši Mednarodni biro dela v Ženevi, ki kot organ Društva narodov na temelju člena 408. versailleske pogodbe proučuje poročila o delavskem skrbstvu in delavski zakonodaji v posameznih državah-članicah. Peti organ društva je kakor Mednarodni biro dela pred vsem upravno in izvršno telo. To je glavni sekretariat v Ženevi, ki mu kot prvi tajnik načeljuje sir Erik Drummond, kasnejše tajnike pa bo imenoval svet v sporazumu s skupščino, medtem ko je Drummond določen za tajnika že v samem paktu o Društvu narodov.

Skupščina in svet DN

Vseh teh pet organov Društva narodov ima sedaj že popolnoma dovršeno orgnasko strukturo. Spremembe se vrše le v številu članstva Društva na-

rodov in s tem zvezanega zvišanja števila stalnih ali začasnih funkcionarjev posameznih teles. Vedno nove potrebe v razvoju mednarodnega življenja in odnošajev zahtevajo izdatno razširjenje obeh administrativnih teles, Mednarodnega biroja dela in sekretarijata. V slednjem oziru je možnost širjenja popolnoma neomejena. Skupščina sama se množi avtomatično s pristopom novih članov v Društvo narodov in bo nje število zaključeno šele, ko bodo pristopile v društvo vse države. Držav, ki so članice Društva narodov, je danes 54, od teh v Evropi 27, v Ameriki 17, v Afriki 3, v Aziji 5 in v Avstraliji 2. Britski imperij je zastopan v društvu s sedmimi članicami: Anglija, Južna Afrika, Kanada, Irska, Indija, Avstralija in Nova Zelandija. Od evropskih držav samo Rusija ni članica društva, od največjih ameriških držav pa niso v društvu Zedinjene Države, Brazilija in Mehika. Azijo zastopajo v društvu: Kitajska, Japonska, Indija, Siam in Perzija, črno pleme pa Abesinija in Liberija.

Svet DN je bil prvotno sestavljen iz predstavnikov devetih držav; alijane velesile Francija, Anglija, Italija, Japonska in Zedinjene države so dobile stalne sedeže v svetu (Amerika svojega mesta ni zasedla), o zasedbi ostalih štirih nestalnih mest pa je odločala skupščina, ki je vsako leto s dvetretjinsko večino volila štiri člane sveta. Današnje stanje sveta pa je: pet stalnih mest, ki jih zasedajo Francija, Nemčija, Anglija, Italija in Japonska, ter devet nestalnih, ki se z volitvijo v skupščini zasedajo na tri leta tako, da skupščina vsako leto izvoli tri nove člane, po odstotku treh starih nestalnih članov, ki jim

Dr. Gustav Stresemann

nemški zunanji minister in član sveta DN. Dr. Stresemann je prvi sprožil vprašanje manjšin pred Društvom narodov. (Franc. karikatura.)

je potekla funkcijska doba. Svet Društva narodov ima izrazito tendenco za razširjenjem in sta se za stalni sedež v njem potegovali že Španija in Brazilija. Gotovo pa je, da ga bo ob svojem času dobila tudi Rusija in Amerika, brž ko vstopita v Društvo narodov, kakor je to ugodnost dobila Nemčija.

Haaško razsodišče

Stalno haaško razsodišče se po svoji naravi mora omejit na izvestno število članov-sodnikov. Pakt sam predvideva njega razširjenje od 11 stalnih sodnikov in 3 namestnikov na 16 stalnih in 6 namestnikov, kolikor dopuščajo pravila razsodišča.

Woodrow Wilson

Je kot predsednik Zedinjenih držav že pred koncem vojne zahteval ustanovitev Društva narodov kot vrhovne svetovne instance za čuvanje mira.

Biro dela in sekretariat

Neomejene možnosti za razvoj in razširjenje pa imata Mednarodni biro dela in zlasti sekretariat kot upravni in izvršni telesi društva. Biro dela, ki ima važno nalogo, da izpopolni in razširi mednarodno organizacijo dela na vse države ter uredi njene odnose napram Društvu narodov, si mora in si bo moral tudi v bodoče pomnožiti osebje, v kolikor bo to zahtevalo širjenje organizacije same in vedno na novo nastajajoči problemi delavskega stanu vsega sveta. Posebno skrb posveča sedaj predvsem osemurnemu delavniku in socialnemu zavarovanju.

Sekretariat društva, ki nanj pada vse ogromno izvršno delo Društva narodov, pa se neprestano širi, kakor nastajajo novi pododbori za razna kulturna, gospodarska, finančna, sanitarna, humanitarna in druga vprašanja.

Sekcije in komisije

V okviru Društva narodov, so se namreč potrebam življenja primerno osnovali razni pododbori, tehnične komisije, stalni ali začasni posvetovalni odbori za promet in tranzit, za razoroženje, za odpravo suženjstva, pobiranje trgovine z dekleti, za borbo proti trgovini z mami in drugimi problemi sodobnega življenja.

Delo v Društvu narodov ni razdeljeno po ozemlju ali pa narodnostih, marveč po problemih, ki jih je treba rešiti. Zato sekretariat nima kakega slovanškega, nemškega ali angleškega pododborja, marveč gospodarsko-finančni, sanitarno-higijenski, socialni, humanitarni itd. odesk. Za vso to ogromno delo je treba cele vojske uradnikov, ki je zanje pretesen ženevski »Hotel National«, zato si društvo gradi novo obširno palačo, da preskrbi vsem sodelavcem potrebne uradne prostore. Svica je priznala sedežu Društva narodov pravico eksteritorialnosti, vsi uradniki društva pa uživajo po vsem svetu iste ugodnosti, ki jih imajo diplomatski zastopniki v mednarodnem svetu.

Stroške tega orjaškega dela nosijo države-članice. Sekretariat sestavi za vsako leto proračun, ki ga odobri skupščina, nakar se razdeli določene kvote med članice, pri čemur se kvote ne določajo po razsežnosti dotične države ali po številu prebivalstva, marveč po blagostanju posameznih članic z ozirom na njih državni budget.

Problem narodnih manjšin

V posameznih evropskih državah živi danes nad trideset večjih ali manjših narodnostnih skupin, ki so politično in državno pravno odrezane od večjega dela svojega naroda ter podrejene državnim oblastem, ki jo nad njih izvaja drugorodna večina. Položaj in pomen teh narodnostnih manjšinam je v raznih državah zelo različen, zato so tudi težnje teh manjšin različne. Nekatere manjšine uživajo v tujerodnih državah vse državljanske pravice ter jim je popolnoma zagotovljen njihov narodni, kulturni in gospodarski obstoj, druge pa zopet pogrešajo najprimitivnejših pravic ter ravna tujerodna država z njimi kot z nezaželenimi gosti, ki naj se čim prej vtope v večinskem narodu ali pa zapuste tla svoje prarodne naseljitve.

Države, ki imajo na svojem ozemlju drugorodne narodne manjšine, razpadajo v dve skupini. Prva je skupina onih velikih držav, ki v mirovni pogodbi niso prevzele nikake obveze napram narodnostnim manjšinam glede njih zaščite in glede njih pravic, drugo skupino pa tvorijo one po večini manjše države, ki jim mirovne pogodbe nalagajo skrupulozno varstvo celo takih manjšin, ki ne tvorijo nikjer kompaktnega naseljenja. Poljska je na ta način morala prevzeti obveznosti napram židovskim manjšinam, baltske države pa napram tanki plasti nemškega življa.

Dr. Edvard Beneš

Je kot zastopnik CSR in vse Male antante eden najagilnejših članov DN.

cija narodnih manjšin silno otežkočena in manjšinska liga, ki ji načeluje naš tržaški rojak dr. Wilfan, bo imela le tedaj uspeh, ako se vse manjšine poprimajo principa lojalnosti napram državam, v katerih žive. Potem bodo manjšine lahko računale na razumevanje večinskih narodov in bodo tudi države, ki doslej niso obvezane upoštevati svoje manjšine, morale popustiti v svoji intranzigentnosti. To velja predvsem glede nemških in madžarskih manjšin v Poljski in v državah Male antante, ki uživajo polno zaščito in je njihovo nezadovoljstvo naperjeno izključno proti sedanjemu mednarodnemu stanju.

Lanski spor, ki je nastal na zasedanju sveta Društva narodov med poljskim in nemškim zunanjim ministrom zaradi prevratnega delovanja nemške manjšine v poljski Sleziji, je dal povod, do bo letošnje marčevno zasedanje sveta Društva narodov razpravljalo manjšinsko vprašanje kot glavno točko dnevnega reda. Manjšinsko vprašanje je postalo s tem predmet mednarodne diskusije in propagandno delo manjšinske lige je postalo nad vse aktualno, tembolj ker je kanadski senator Dandurand stavil tudi formalni predlog za ureditev postopka, po katerem se bodo obravnavale peticije manjšin. Holandski delegat Belaarts-Blockman je v to svrhu predlagal ustanovitev stalne manjšinske komisije pri svetu Društva narodov. Komisija naj bi imela v evidenci za enkrat samo manjšinske zadeve v tistih državah, ki so itak obvezane k zaščiti manjšin, drugih držav pa bi se ta komisija ne dotikala. Države Male antante in tudi mnoge druge so se izjavile zoper ta predlog, češ da bi ga sprejele le tedaj, ako bi se vse države zavezale, izvajati manjšinsko zaščito in se v tem pogledu podvreči nadzoru Društva narodov.

Na eni strani otežkočajo rešitev manjšinskega vprašanja države, ki nimajo obveze za zaščito manjšin in tudi za bodoče ne kažejo nagnjenja, priti v tem pogledu pod nadzorstvo Društva narodov, na drugi strani pa kompromitirajo manjšinsko vprašanje Nemčija, Madžarska in deloma tudi Bolgarija, ki ga smatrajo samo za dobrodošlo politično sredstvo. Tako je ustanovitev manjšinskega sveta pri svetu Društva narodov iluzorna, ker bi bilo nelogično in nemoralno, ako bi svet Društva narodov skrbel le za nekatere manjšine, za druge pa, ki so zaščite tembolj potrebne, pa se ne bi mogel in smel zavzeti.

Nemški zunanji minister Stresemann je iz političnih razlogov načel vprašanje manjšin in ga razvil pred Društvom narodov, zato bodo države, ki jim je problem nevšečen, skušale paralizirati njegov nastop s političnimi sredstvi. Čujejo se že glasovi, da bo Stresemann nastopil v Ženevi vse krotkeje nego je nameraval, kajti reparacije so hud pritisk. Zato je najverjetneje, da bo v manjšinskem vprašanju, kljub njegovi važnosti in aktualnosti, ostalo za neko dobo vse pri starem. Vendar pa ni dvoma, da bo na položaj manjšin vplivalo ugodno že samo dejstvo, da se je z njihovo usodo začelo baviti tudi Društvo narodov kot najvišja instanca civiliziranega sveta.

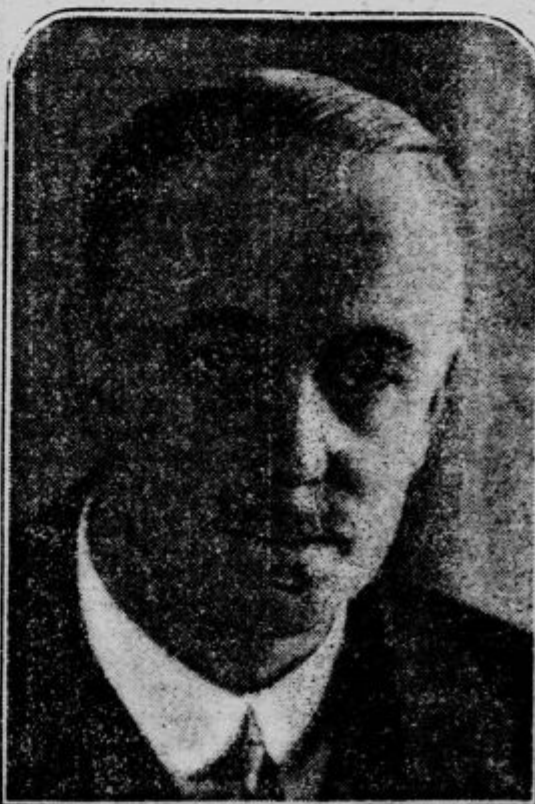

Albert Thomas

ravnatelj Mednarodnega biroja dela. (Francoska karikatura.)

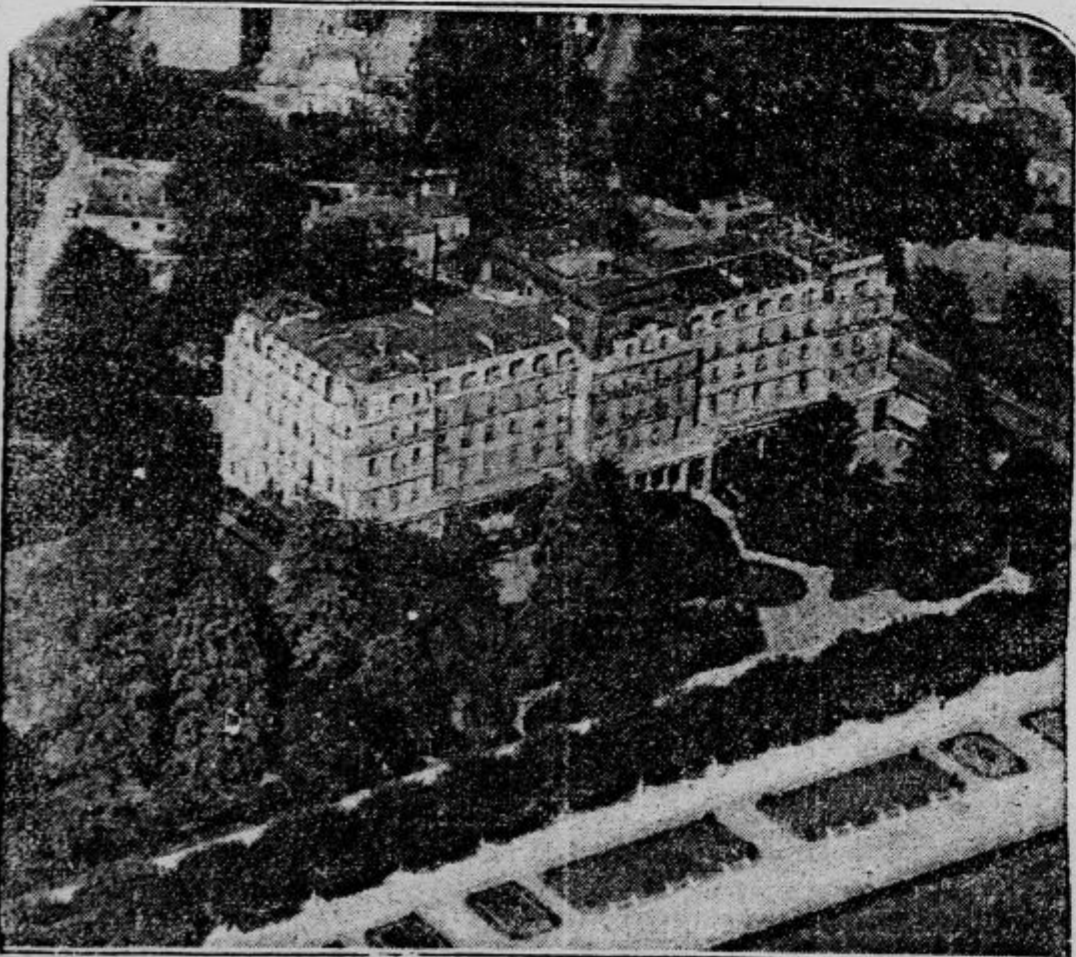
teč dokazati opravičenost svojih zahtev po reviziji versailleske, oziroma triantonske mirovne pogodbe. Vse težave, ki jih Nemčija in Madžarska prizadevata svojim sosedom s tožbami glede manjšinskega vprašanja, imajo samo politično ost proti sedanjemu stanju ter v veliki meri kompromitirajo zahteve drugih narodnih manjšin, ki niso političnega značaja, temveč imajo edini namen zagotoviti manjšinam vsaj znosno življenje. One velesile naposled, ki po mirovni pogodbi niso obvezane k manjšinski zaščiti, stoje na stališču, da se jih manjšinski problem sploh ne tiče in zato vztrajno odklanjajo vsako razpravo o njem, češ da bi pomenila tuje vmešavanje v njihove notranje razmere.

Pri takem stanju stvari je skupna ak-

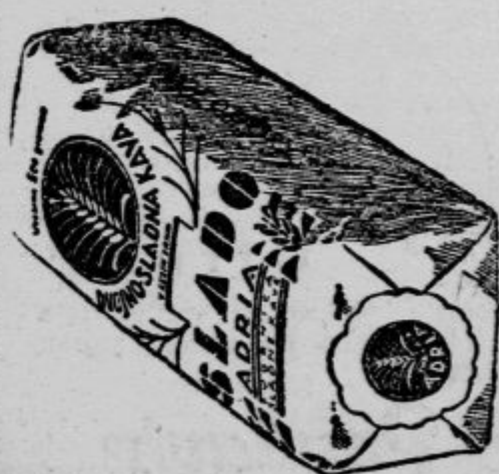
Sir Eric Drummond

dosmrtni glavni tajnik Društva narodov.

Palača Društva narodov v Ženevi

(Pogled iz letala.)

Koža divjačine

lisice, kune, dihurje, vidre, zajce itd.
Plačam najvišjo ceno. 1156
FILIP BIZJAK Selenburgova ulica 6.

Oskar Hudec:

Sivec

Ležali so v gostem grmovju. Sneg pod njimi se je bil otajal od toplote njihovih teles. Preperelo dračje je pokalo, kadar se je kateri količnik premaknil. Če bi jih bil kdo zapazil tako ležeče, svite v klobučke, tesno stisnjene druga k drugemu, bi bil mislil, da leži v grmovju kup čunjev in ne trop volkov. Tiščali so se, dremali in se groili s toplo sapo.

Solnce se je nagibalo k zatonu. V dolino so legale sence, višine so se blestele v čudoviti, rožnati barvi. Mrz je rezal do kosti. Sivcu, najstarejšemu in najmočnejšemu med volkovi, se je od mraza želela dlaka. Ležal je na robu živega kupa, z glavo med sprednjimi šapami in mežikal v zahajajoče solnce. Iz nosnic mu je sunkoma udarjala vroča sapa v mrzli zrak. Na kocinah ob smrčku se mu je bil naredil srez.

Sivec je mislil in obupal spomine. Ni se mogel spomniti, da bi bil njegovo življenje že kdaj zagrenil tak strašen mrz. Bilo je sicer že mrzko, tako mrzko, da je nehoti škripal z zobmi. A to je trajalo samo eno, dve noči. Sedaj pa trajala in pošastni mrz že večnost. V svoji volji pameti si ni mogel ustvariti prav pojma o številu teh strupeno mrzlih dni in noči. Vedel je samo, da je že dolgo zima in da postaja od dne do dne hujša. Pred dnevi bi bil skoraj poginil z vsemi tovariši vred. Snežilo je, da nisi videl niti dvesto skokov pred seboj. Zakopali so se bili v sneg in zadremali. Ker so bili malo prej v hudem boju raztrgali divjega vepra in se nažrli njegovega mesa, jim ni bilo hudega. Pod snegom je bilo toplo in spali so, dokler jih ni predramil glad. Toda čez noč se je bilo zjasnilo, sneg je bil zmrazil in postal trd ko rog. Kopalci so na vso moč, da so se rešili iz mrzle odeje. Šele po strašnem trudu se jim je posrečilo. Hudo je bilo posebno zato, ker jim je nedostajalo sape. Se sedaj so ležali sivcu mravičinci po hrbtu, če se je spomnil, kako mu je takrat strah stiskal drobno. Le enkrat v življenju se je bil menda še bolj prestrašil.

Bilo je že pred mnogimi leti. Tako mlad je bil še, da se je držal samo matere. Tudi takrat je bila huda zima, a hrane je bilo tedaj dovolj, kakor je ni bilo pozneje nikoli. Bil so čudni časi. Sredi najostreje zime je grmelo grozno negeto za časa najbolj divjih poletnih neviht. Ponoči so pod nebom sikale ognjene kače in sredi porušeni vasi in zasneženih polj je ležalo ljudi na kupe. Sivec je misljal s jezikom, ko se je spomnil, koliko je takrat pojedel sladkega človeškega mesa. Vsa volčja topla je bila rejena, da so se jim kožuh treshi od maščobe. Le enega Sivec ni razumel. Zakaj so se ljudje hoteli klali med seboj? Nekateri so bili kar strašno razmesarjeni. Mnogokrat je razmišljal o tem, a nikoli ni prišel do pametnega zaključka. Najbolj je še verjel v to, da so ljudje oboteli za steklino. Ob drugih okolnostih je takšno klanje nemogoče.

Tista leta torej se je v zimski noči zgodilo nekaj strašnega. Tolpa je bila ravno pri tem, da izpod snega izlzeče mrtveca, ko se je v bližini močno zablistelo in grozno zagrmelo. V silnem strahu, ki se je polastil vse tolpe, je Sivec utegnil zapaziti samo še to, da se je njegova mati s raztrganim trebuhom zgrudila v krvavi sneg in zamolklo renče poginila. Bil je grozen prizor.

Ob spominu nanj je vstal in dolgo, žalostno zatulil.

Med tem je že legla noč na zemljo. Na temno viješnje nebo je pričarala nešteto svetov, svetlečih se kakor demanti. Mrz je priiskal od minute do minute; lahko bi čutil njegovo utripanje. In čim bolj je bilo mrzlo, tem bolj so svetlele zvezde.

Tolpa se je dvignila. Pretegvali so

se, dlaka jim je sršala in drug za drugim so se pridružili v tuljenje žalostno in zategnjeno. Pričelo jih je zebsti. Sivec je renčal in kazal zobe. Volkovi še niso vedeli zakaj. Morda ga je preveč zeblo, morda je bil slabe volje. Zato se tudi niso upali v njegovo bližino. Kajti, če je bil Sivec slabe volje, ni bilo dobro približati se mu. Volkovi so bili svojemu vodji vdani, šli bi bili za njim v vodo in ogenj, pod njegovim vodstvom so vselej zmagali, noben lov se jim ni ponesrečil. Spoštovali so ga zaradi njegove starosti, moči in izkušenosti. A bili so se ga vendarle. Kaznoval je vsako najmanjšo nerodnost. Zato jim je bil vsak njegov glas povečje in izpolnil so ga brez oklevanja. Tudi zdaj so mirno čakali, kaj bo ukrenil.

Sikončal je svojo žalostno pesem in se jel korakoma spuščati v dolino. Volkovi niso vedeli, kam jih vodi. Šli so slepo za njim. Kmalu so se prepričali, da jih čaka nočjo težka naloga. Sivec je bil namreč nenavadno pozoren. Vsako toliko časa se je ustavil, vohal po zraku, potem spet po tleh, kratko zarenčal in spet oprezno stopal dalje.

Iz gozda so zavili na polje, se spustili v dir, krenili nazaj in spet korakoma ubirali pot. Sivec je tekel ves čas z gobcem pri tleh. Tolpa mu je sledila tik za repom. Sredi gozda pa je obstala kakor vkopana. Prišli so namreč do izvoženega kolovoza in zavohali nešteto človeških sledi. Tega so se ustrašili. Posameznega človeka se sicer niso posebno bali, toda — mnogo sovražnikov je tudi najpogumnejšemu volku smrt. Zato niso mogli razumeti Sivca, ki se je v najhujšem diru spustil po kolovozu. Teči ljudem naravnost pod kole in puške? Sivec najbrže ni mislil resno. Ne, ni se šalil, zakaj po kratkem diru se je ustavil, se ozrl in kratko zarenčal. Volkovi so razumeli, da se to pravi. Naprej! Ker se pa še niso bili popolnoma otreli prvega presenečenja, tudi niso takoj ubogali. Srepa so zrl na svojega voditelja, ki se je v tem trenutku zakadil nazaj v tolpo in besno ugriznil v smrček prvega, ki mu je prišel pred gobec. Tedaj se niso več pomišljali. Kaznovani je obilni krvavo nosnico in so z drugimi vred spustili za Sivcem. Kolovoz se je vzpel v klanec. Drveli so dalje in dalje, vedno pripravljeno, da naskočijo ali se spretno umaknejo nenadnemu napadu. Vendar so tiščali gobce v sled. Kolovoz se je spustil v dolino. Sivec je pospešil tek in v hipu so obstali na robu gozda. Pred njimi se je širilo prostrano, zasneženo polje. Zvezdna svetloba se je v mišljutih kristalov lomila v zmrazilen snegu. Sredi polja je stal kup temnih senc. Velika vas je dremala v mrzlem objemu zimске noči.

Sivec je bil poštenjak. Visoko je dvignil glavo in zatulil glasno, v kratkih presledkih, kakor da hoče naznaniti vaščanom svoj prihod. Stal je pred tolpo kot vojskovodja, ki govori svojim vojakom zadnje hrabrine besede pred bojem. Volkovi so menda razumeli, kaj jim je pravil. Sivec jim je govoril o pravici. Prav nič mu ni vest hotela, da gre na roparski pohod. Ne! Hotel je utrditi svoje tovariše v veri, da najde pravico samo tisti, kdor je išče na svojo pest.

Ljudje mislijo po svoje — volkovi po svoje. Zato ni čudo, da so volkovi Sivcu vedno sledili in da jih je vselej pričel o pravičnosti svojega delovanja. Tako tudi ta trenutek. Ljudje uveljavljajo svojo pravico do življenja vseposod, časih izlepa, časih izgrda. Ali bi je zato volčje ne smeli? V gozdu in na polju ni več nikake možnosti, da se ohrani pri življenju. Ljudje v vasi pa imajo še polne stajle ovac, ki jih čuvajo v svojem samostojstvu.

V dir!

Besno so se pognali po zasneženem polju. V svoji zamišljenosti Sivec skoraj ne bi bil opazil prvega vaškega plota. Zadnji trenutek se je zdrnil. Izprožil mišičasto telo in se v lepem loku pognal čez plot. Tolpa mu je slepo sledila. Našli so se sredi obširnega kmetijskega dvorišča. Sprejel jih je besen lajež. Prvi hip jih je bil v toliko zmedo, da so neodločno obstali, ne vedoč, kam bi se obrnili. Vedne nevarnosti pa so jih bile naučile prisotnosti duha. Nekaj trenutkov in eden izmed volkov je z enim samim ugrizom zdrobil ščenoču vrat. Sivec je zarenčal svoj: naprej! V dir

so zavili okoli vogala. Zaslišali so šlopetanje odpirajočega se okna in rezek človeški krik. Treba je bilo naglo delati. Sinitli so za majhn hlevom spet na cesto in drevili kakih pet hš dalje. Tedaj pa so obstali vsi kakor na povečje. Iz bližnjega hleva jim je bil udaril v nosove močan duh po ovcah. Bili so na cilju.

Dva izmed tolpe, najdrzejša in najmočnejša, sta se divje zagnala v vrata. Bila so očividno slabo zaprta, kajti takoj so se udrla pod težo njihovih teles. Ovce so se zgnete na kup in jele obupno bekati. Volkovom so žarele oči v divjem pohlepu po svežem mesu in topli krvi. Neki človek, ki je najbrže spal v hlevu, je skočil kakor neverica pod visil, kjer je nekaj časa tiho čepel, nato pa pričel kričati na vse grlo. Volkovi so med tem delali kot izvežbani mesarji. Mehke ovčje kosti so hrustale v njihovih čeljustih; duh sveže krvi se je čudno mešal s hlevskim smradom.

Ovce so se zaletavale iz kota v kot, nekaj jih je zbežalo skozi odprta vrata glasno beketaje nekam ven v gluho noč. Volkovi pa so klali in žrl, žrl, kakor že dolgo ne. Sivec se je sit in opogumljen po uspehu pričel poganzati proti kričarju na visilih; a čepel je tako visoko, da ga ni mogel doseči.

V svoji siti razposajenosti bi bil skoraj preslišal vpitje, ki se je bližalo z gornjega konca vasi. Tedaj se je streljal. Treba je bilo bežati.

Hipoma so zapustili okrvavljeni hlev in odšli na plano. V tem se je nekaj zabiskalo in bučno zagrmelo. Sivec je videl enega svojih tovarišev, kako se je prekopnicil in obležal v snegu. Niti ganil se ni več. Vseh se je polastil čuden strah. Dlaka se jim je nalezila, s podvojen hitrostjo so zdrli po vaški cesti. Kričanje je naraščalo od sekunde do sekunde in ko so prispeli do konca vasi, jih je sprejelo še hujše biskanje in grmenje. Nehoti se je Sivec spomnil častov velike človeške stekline in strašne matere smrti. Napel je slednjo mišico in se prožil v velike skoke.

Zopet bisk in oglušujoč pok — Sivec je zatulil v boku pekočo bolečino. Nekaj toplega mu je prilezlo po stegnu. Darjal so že preko polja. Sivcu se je meglilo pred očmi, čutil je, da peša in da ga noge ne nosijo več. Omahnil je. Ostal je daleč za tolpo, ki je brezupno drevila proti gozdu.

Sivec je opešal. Sedel je v sneg in obupno zatulil, kakor bi hotel iztuliti vso nesrečo volčjega rodu v to mrzlo, gluho zimsko noč...

Drugo jutro je našlo vznajajoče solnce volčjega glavarja trdega in iztegnjenega sredi zmrazil brozge krvi in snega. Nikoli več si ne pojde iskat pravice...

Franka Lavrenčičeva

Bobek

Polček zal je Bobek naš, škoda, da ga ne poznam! Ves rumen je, lisa bela mu krasi sredino čela.

Zobke kaže, kadar prost, kvitku zviti repček nosi, okrog vata vlnjev trak, da lahko spozna ga vsak.

Bobek zna lepo prostiti, kadar hoče mleko piti, a prikuhe ali kruha rajši niti ne poduha.

Ko prineseš mu kosilo, v kot se skrije, gleda mlo; jo, če v skledi ni sladič, jo, če v jedi ni kosilca.

Ras ga moram naučiti, da ne sme izbrčati bitti; kdor si izbira v mladih dneh, nima starca nič v zobeh!

Rešitev križanke »Zvon«

Vederavno, po vrsti: Lavar, Pavlo, Aglo, Soda, mož, nad, aj, na, Pa, Od, do, Delage, Hamudabi, Ela, čm, Tartar, Slam, Aden, Saar, Ahil, niti, Krum, Tao, Kanada, ada, mika.

Napilne, po vrsti: Lema, Egel, Vih, Aa, Ron, Iran, Sava, ba, ali, Masa, Adam, bar, in, Radio, Rimel, Tartar, tiara, Bel, Sok, aha, Rur, at, nam, Ida, ma.

Tri Snežinke

Spisala Marija Grošljeva.

Visoko, visoko nad Strmo planino imajo Snežinke svoj lep, prostorni stan. Nepréštete čredice belih devojčic se kretajo in šetajo, smukajo in vrte tod okoli.

Zima jih varuje in neguje, da bodo kdaj tepe in godne za polet na Zemljo. Ponoči spe Snežinke v srebrnih, zibajočih se posteljah in posestrime Zvezdice ter njih malčki Utrinki prihajajo k njim v vas.

In zgodi se celo, da pride tudi stara, častitljiva gospa Luna k svetlim devojčicam povasovat. Ves žareč in dobron ten je nje okrogli obraz.

Mnogo je doživela, mnogo pretrpela, vse razume, vse odpušča in vse ve.

Maia navihana Kosmica jo je vprašala: »Tetiha Lunica, povej, ali me je res prinesla štokljka? Hi, hi, hi,« je poredno namežiknila sestrice, češ: zdaj je bo pa teka v zadregi.

Toda Lunica ni nikdar v zadregi.

Dobrohotno je pogladila Kosmico po srebrnih lasih in dejala: »Ne, to je le bajka, dovolj si stara, da ti povem resnico: dete Studenčka pod Belim vrhom si. Vroče Solnce te je izpilo in dvignilo med nas.«

»In jaz, in jaz,« sta hiteči Zvezdica in Biserica.

»Snje jezero je tvoje domovje. Veter je orač nekoč po njegovih žarečih, razgaljenih grodih, da je bilo zapršlo iz njih. Zarki dobrotnega Solca so te ponesli v višave.«

In tebe je izrosilo sinje, nedolžno detinsko oko. Na razpaljenih ličkah si izhlapela ter pohitela med sestrice.

»In jaz, in jaz?«, je završalo iz drobni ustec nad Strmo planino vsenaokoli.

»Počasi, počasi, otročki moji, iz vseh dežel in krajev ste, od severa in juga ste prihitele, vzohod in zahod vas je izrosil.«

Mogočne Reke so vas nosile na vodnih peclih, polnile ste osrčja nedoglednih Morij, žarele ste kot mavričasti biseri v razpetih cvetnih vencih, rodila vas je radost in bolest.

Za danes dovolj. Zakesnili sem se. Moj gospodar Nebesni svod me že kliče, na Zemlji pa nastavljajo zbegani zvezdoslovci orjaške dalnoglede in napovedujejo konec Sveta.

Zdravstvujte, otroci!

Zmrazilo se je. Snežinke so legle k pokoji, zaprle očke in sladko zaspale.

Kosmici, Zvezdici in Biserici pa se ni dalo spati.

Svete oči so jim željno zlele v nžave, zahrepanele so po domu.

»Kje je Studenček, očka moj?« je vzdihovala Kosmica.

»Kje je Jezero, domovje moje?« je tožila Zvezdica. »Kje so sinje, nedolžne detinske oči?« je ihtela Biserica.

Razgrnilo so se, popihale iz postelje na strmo stopnišče, si pritrjale sušiljake na ušesa, se prijele za ročke — hops — in poskočile v nedogledno zračno brezno.

Zakrnelo jim je okrog nosa, bele srakice so se kot padala široko razpele, vrzelo jim je sapo, lasi so zastržali, strmoglavile so z bliskovito hitričo navzdol, vse globlje in globlje.

»Oj, ko bi se moglo ustaviti!« so vse prestrašene zaviknile in zakričale brezupno z ročkami, slepo se oprijemajoč v zraku ter klicale: »Na pomoč, na pomoč!«

Vse temno in tiho in mirno! Užajena Luna je zagrnla obično zaveso, le zvesti prijateljček Utrinek je razburjen kričaril z drobno lučko po nebu in jim dajal svetlobna znamenja.

Zaman. Tonile so bolj in bolj.

Bu—bu je zapil poredno Veter, jim izpodnesel nožice, jih prekuoval na vse strani, jih zanašal navpično, posevno in v strahotnih vijugah, da so od groze zaprle oči in da so se jim

črta rdeče otrla. Ko so pritavale v nžavo, je bila v zvoniku ponoč.

Plaze so nad Studenčkom in Kosmico je klicale:

»Ne vemo kod, ne vemo kam, zagrinja Zemljo črna noč, Studenček, očka, kje si, kje? Prihiti hčerki na pomoč!«

Toda Studenček je bil začaran. Živi vrelci so odreveneli v mrtve ledene sveče in mrzli molki je udušil njegovo poskočno popevko Pluze so nad Jezero in Zvezdica je klicala:

»Le veter je naš zlobni drug, to kazen je za drzni beg, oj, Jezero, moj krasni dom, zgrešile pot na tvoj smo breg.«

Toda Jezero je bilo začarano. Težki ledeni kristali so ga oklepali in mu dušili grudi in gosta meglena koprena ga je zastirala. Tuile so nad strehami in Biserica je klicala:

»Zdaj plešemo svoj smrtni ples, očesce, sinje ko nebo, nekoč sem ziajšalo ti bo, zdaj tvoji solzi je hudo.«

Toda bila je ponoč in vse sinje, nedolžne detinske oči so zastirale trudne trepalnice, ličica pa so kot baržunasti cveti počivala v mehkih, gorkih blazinah.

»Bu—bu—bu,« je iznova zatulil Veter ter jih zanesel v gozd, nalašč spečemu Zajčku na topli gobček, da se je hipoma zbudi in ga je mrzlo izpreletelo po vsem životu.

»Rompompom, ali vas bom, kdo se drzne?« se je raztogotil, jezno zaškrtil in tlesknil tako bojevito s šapico, da so Snežinke od groze pocapale na mah.

»Bu—bu—bu,« jih je pobral Veter, jih zanesel globlje v gozd, naravnost grabeljivemu orjaku Boru v objem.

Sirovo se je zarežal in sprožil ščeti-naste lovke.

»Hoj, hoj, Snežinke, kakšna čast, resk — pa smo vas ujeli v past, star sem zares, pa nisem glupe, prevrtam ude vam in trup!«

»Srajkaj mi trga,« je zavpila Kosmica. »Za laske me vleče,« je jokala Zvezdica. »Mezinček mi je prebodel,« je ihtela Biserica. »Bu—bu—bu,« jih je rešil Veter smrtonosnega objema.

Toda naveličali so se zabavne igre, še enkrat prav močno zatulil, jih odnesel daleč, daleč in jih posadil pred durí bele hišice.

Napol mrtve od preostalih groz so s odreveneli prstki plašno potrkali: tok-tok-tok, prenočišča prosimo!

Vse temno in tiho in mirno...

S poslednjimi, pojemajočimi močmi so se povzpelle na okno.

Rahlo zastrta rdeča lučka je močno razsvetljevala spalnico, v treh posteljah pa so pokojno spale tri sestrice.

»Tako dobro jim je, na varnem so,« so vzdihile. Storiło se jim je inace. Mālo so zaplakale.

Biserne soize so vrele po svetlem steklu in risale čudovite obrise nanj.

Snežinke so se izplakale.

Namesto njih pa so zacvele na oknu tri srebrne bele hitje, tri sestrice.

Sloka stebelca so nosila nežno upognjene, utrujene, snivajoče vence.

Bilo jim je dobro.

Jutranje zimsko solnce jih je previkno objelo, kakor bi se balo, da ne stré v zlatem objemu ledenih rož.

Ne mešite svojih otrok z rdečim očkom, kar je van decu odčevčena za

JEMALT

preparat rdečega očka, ki ima izredno upodab okus. Dobiva se po vseh lekarnah v majhni omotili po Din 25.— in v velikih omotili po Din 45.—

Sanatorij „Slavia“

Dr. Vladimira Brezovnika in Dr. Radovana Klisića

BEOGRAD — Deligradska ulica 12, (Na Slaviji) Telef. 32-31.

Z vsemi modernimi pripomočki urejeni kirurško — ginekološki institut.

Sprejema bolnike na vse operacije, ležanje in nego. Zdravilni — specialiti na vse bolezni ordinirajo preko kolega drs. Röntgen in fizikalna terapija. (Kosoro, Soluse i t. d.) Kemizno — bakteriološki laboratorij. — Travajev. 1, 2, 10 in avtobus do sanatorija.

Najboljše najtrajnejše, zato 12 najcenejšel

Odpri srce, odpri roke...

Kaj je odkrila naša akcija za siromašno deco
Pomanjkanje v mestih je hudo, na kmetih pa je revščina kričeča in
uprav obupna — Pretresljive slike podeželske bede — Nujna potreba
velike splošne pomožne akcije

Naša akcija za pomoč bedni deci gre h koncu. Nešteto je sicer še prodajnikov, ki so upali na pomoč dobrotnikov, a premalo je src med imovniki, ki niso mrzli kot kamen in led. Naša zbirka je bila mnogo, mnogo preskromna, da bi mogli vsaj hipno in malo pomagati vsem prosečim bednim. Ozirali smo se smeli le na najbednejše med bednimi in upoštevali smo z malimi izjemami izrednih bolezenskih nadlog samo bedne rodoljube, ki imajo od 4—11 otrok.

Glavni namen naše akcije v ostalem ni bil ta, da bi mi zberemo vso pomoč. V proglasu akcije smo poudarjali: Zbirajte vsi, dajte vsi, ki morete, samo da daste in priporočite imamo, da smo marsikoga zdravili, marsikoga omejevali. Mislimo, da se ne varamo, ako trdimo, da se je naša pomoč našim akcijam začela zametati po vsej Sloveniji na tisoče dobrih ljudi za gorle svojih bližnjih, in direktna pomoč vseh teh je nedvomno brezprimerno večja kot pomoč, ki jo morejo nuditi vse javne zbirke. Zlasti je važno, da so sedaj na hvalevredno iniciativno velikega županstva začele pretresati in reševati socialno bedo tudi podeželske občine, ki so v tem pogledu mnogo zamudile in mnogo zagrešile. Ne drži običajni izgovor, da občina nima za lajšanje bede sredstev, občinski zastopniki imajo ne le priložnost, marveč tudi dolžnost, da v stiski z nabiranjem pri imovitih občanib pridobije vsaj toliko vsakdanjih potrebščin, da njihovi sosedstvi ne umirajo in popadajo od lakote in mraza.

Dasi je pomanjkanje po mestih hudo, vendar pa je naša akcija pokazala, da je beda nedolžnih ljudi na deželi v splošnem še veliko hušja kot v mestih. Silno težki slučajji bede so nam bili sporočeni iz mest, a tako pretresajočih kot so podedni podeželski slučajji, pa v mestih vendarle nismo zaznali. Danes zopet pridobujemo zvečke iz originalnih opisov podeželske bede, neke v dokaz naše trditve, marveč tudi v pomenu opomin za vse, ki so ljudje in ki bi morali nositi v prsih srce: Odprti srce, odpri roke...

Citajte, kaj nam pišejo očividci:

1. ... kjer je najbolj bedno med bednimi. Bil je krojač, a že šest let mu teče iz obeh nog in dve leti je v postelji, kjer ni več mesa na njegovem telesu. Žena je skoro popolnoma slepa, hiša polna malih otrok in noben ni za delo. Najstarejši sin se uči za krojača, pa nima niti 13 let. Najmlajši je star le 1 in pol leta. Živil ni, ima malo grunta, pa še kar bi se imelo pridelati, je suša pobrala, tako da so brez vsakih sredstev in živčevja. Prosit nima kdo, ker so vsi mali, žena pa skoro slepa.

2. ... ima 4 otroke v starosti od 2 do 14 let, ki jih vdova sama preživlja z delom svojih rok. Masti že niso videli več mesecev, jedo nezabeljen krompir trikrat na dan. Kruh je takrat, kadar ga jim kdo podari. Jaz bi sicer rad sam pomagal, ali kot državni namestnik...

3. Holandski rudar! Dobil je delo v žrjavem premogokopu Hendrik. Naredil je 36 šihov. Dobil je v tem času bolezen v sklepu leve roke, nato se vrnil. Sedaj nosi roko v gipsu in ne zasuži od 31. decembra niti pare. Ima pa ženo, ki je tudi bolelna in 6 letnega sinčka, ki ga prosi vsaki dan atek dajte kruha. Kako bo revež dal, ki nima. Obiščem ga vsak dan in mu prinašam kar vem in znam. Seveda veliko mu ne morem dati, ker sem sam železničarski invalid. Iмам rente Din 29.60 mesečno, sem tudi brez vsega premoženja pa vendar sem še toliko na boljšem, da mu kolikor toliko pomorem. Dam mu kakšno zelje, krompir in kar mu morem. Želel bi si, da bi uredništvo prispevalo iz te zbirke mojemu dragemu prijatelju, ker beda je velikanska.

4. ... med razmetanimi kočami, na strmim rebro života brezposeln J. B. v majhni kurniku podobni zidanci in premišljuje, kje in kako pomagati 6 glav broječi družini, da ne postane žrtev mraza in lakote. Pozabil je na molitev in kletve, — in v teh trpljenjnih polnih trenutkih samo se pričakuje pomlad. Kaj bo spomlad, sicer ne ve, le up ga tolaži. Stirie nepreskrbljeni otroci se tišče matere ogrinjani s capami, ki bi jih še berač kakor uš pustil na cesti. Opokne koruzni močnik zvečer nezabeljeno zelje, o kruhu pa se jim samo sanja ponoči in podnevi. Lačen in premražen prihaja eden v šolo, ki se prav pridno uči. Mlada mati se joče in tolaži mlajšice. Vsi so bolehihi zaradi slabe hrane in mraza. Spe kot živina na slami, odeli z raztrganimi koci in vrečami. Mož je v drugi počen prvi žena mu je po 12 let trajajoči tuberkulozi zapustila dolgoce, ki so se danes vpisani pri trgovcu. Ni denarja — nič za v lonec in nič za pod lonec.

5. ... sem majhen posestnik v jako siromašnem kraju, kjer živijo sami vinčarji brez vsakega imetja in se skromno preživljajo, poleti z vsakdanjim majhnim zaslužkom, po 8 do 10 Din na dan in ta zaslužek ni vsak dan zagotovljen, temveč le, kadar je glavno deko v vinogradu. Zato je v našem kraju polno podpore potrebnih revežev brez obleke in vsake hrane, kakor tudi brez kuriva. Pa ker je gotovo to nemogoče, da bi se pomagalo vsem, zato prosim, za najbolj revno meni poznano družino. To je vinčar A. B., vojni invalid, ki so mu v vojni nore tako zmrzile, da je revež brez prstov in pete na nogah da komaj hodi. Invalidne podpore pa iz meni neznanih razlogov ne dobiva. Invalid ima še zraven bolno mater. V tej hiši je tako beda, da človeku, ki ima srce, solze stopijo v oči, ako pride v hišo. Bil sem 24. p. m. naš pred obedom v tej revni hiši, kosilo, sestoleče iz juhe, v kateri je bilo nekoliko koruzne moke. Ako je bila moka prekuhana, ali osoljena, nisem hotel vrašati, pač pa sem videl, da zabeljena ni bila. To je bilo baš v nedeljo. Otroka sta stala pri peči, skoraj popolnoma naga in bosa. Zalostno sta se ozirala po juhi in sta menda željno čakala, da jaz odidem, da so šli jest. Stara bolna mati je sedela pri peči in je bila le toliko oblečena, kolikor se spodobi, da se človek za sile pokrile. Gospodar je stal pri mizi zelo slabo oblečen, posebno čevlje je imel slabe. Seveda je rekel, da ga ne zebe v noge, ker jih ne čuti zaradi ozeblin, zadolženih v vojski. Pa za odrasle še ni taka sila, ker se še kolikor toliko znajo varovati, pač pa so najbolj potrebni obleke. Jaz sem reven posestnik, pomagam kolikor mi je mogoče s hrano, obleko ali denarjem pa mi ni mogoče pomagati.

6. ... pri izvrševanju svojega poklica sem si nakopal bolezen zastupljenja črev in revmatizem, tako da ne morem nič delati. Bil sem mesec dni v bolnici in so mi dejali, da ta bolezen mine sama po sebi. Zdaj se pa nahajam že skozi pet mesecev venomer v postelji. Prejemal sem zakonito brezposelno podporo na magistratu, ki sem jo pa že zdavnaj izčrpal in tako nimam od nikoder nikake podpore. Iмам ženo in tri šolobvezne otroke, ki jim nimam kaj dati jesti.

7. ... mož je pred letom odšel v Kanado, potem ko mu je bilo vse prodano vsled prevelike zadolžitve. Žena je mati petero nepreskrbljenih otrok od 7 let do 6 mesecev. Ko je bilo posveto prodano, je ostala družina brez strehe, brez denarja. Sirota mati je delala poleti pri kmetih in s tem hranila gladno deco. Prišla je jesen, slaba letina, prišla je zima — mati se je brez najmanjših sredstev zatekla v razpadlo barako in tam je s svojo deco skoro brez drve in hrane trpela mraz in glad. Kmetje so ji malo pomagali, ker sami niso mnogo pridelali. Mati je zbolela v mrzli baji, otroci pa so ozebli po vsem telesu. O možu ni ne duha ne sluha. Obupana in bolna zre mati v prihajajočo pomlad, skozi streho teče, skozi stene piha burja, v baraki sami pa jočejo nagni in gladni otroci. Pomagajte kolikor je v vaši moči!

8. V tukajšnji fari prebiva žena s tremi otroci — dečki. Oče rudar — je odšel pred leti v tujino in se ni več oglašil. Družina je brez vseh sredstev. Stanujejo v zakajeni koči. Od stropa v hiši vise ledene sveče. Mati in dečki so zaviti v raztrgane čunje. Najmlajši — 8 letni France ima konjeto jetiko in se samo plazí okoli, ker ima gnilo kolenko. Koča ni nihova — notri so po milosti. Jedo samo kadar jim kaj podarijo dobri ljudje. Lačni so in prezebrani. Najbolj potrebujejo obleke — neverjetno je v kakke cape so oblečeni. Vsak cigan je na boljšem v svojem šotoru. Groza me je tresla — ko sem videla te blede, suhe obraze — vse črne od mraza in dima — ker se grozejo pri odprtem ognju!

38 letni J. U., nekdanj čvrsta kmečka dolenska korenina, je danes mučenik invalid, pravi svetopisemski Job. Pred enim letom je še svojo okoliščino zabaval z citirami lastnega izdelka in na 10 žicah rezal kruh svoji družini, danes pa leži na postelji in čaka na koščenko... V borni koči prebivajo ljudje kakor sardine v Skafiji. Hrana je nezabeljena, repa za zafrk in večerjo. 10 kg krompirja jim je požri mraz. Dobri ljudje jim pomagajo tu pa tam s korfco kruha in drugim živežem, so pa vsled slabe letine pravi reveži. Otroci so slabotni vsled lakote. Pri vsem tem pa zelo pridni in dostojni: vsa okoliščina jih pohvali. Zlasti 12 letni Ferdinand je nadarjen in marljiv učenec. Njuna Olga hodi tudi v šolo, ta ima res nekaj plemenitega na sebi. Ko sem jo srečal

in vrašal, kako je z očetom, se je brdko nasmejala in pokazala proti nebu na sonce, le ta mu bo dal pribojšek. V rokah je imela šopek prvih pomladnih cvetic. Rekla mi je, da mi bilo sosedovih doma, da bi dobila kruha, je šla pa po rožice, da vsaj s temi razveseli trpečega očeta. Na vprašanje, če bi mi prodala 6 mesečnega bratca Benjamina, je plašno gledala v gozd in zopet proti nebu ter samozvestno odgovorila, da bodo borovnice in gobe, ki jih bo prodala, kupile bratcu lepo obleko in mleka...

9. ... to je družina bolnega in že vso jesen in zimo brezposelnega nakladalca vagonov, ki živi v Xovi baji. Družina šteje 6 otrok. Trije še ne hodijo v šolo. Najstarejši deklici je 12 let, najmlajšemu otroku tri leta. Nimajo obleke in čevljev. Ko pride starejša deklica dopoldne iz šole, obuje mlajša njene slabe čevlje, da more ta v šolo. Oče me je že večkrat prosil, da bi mu preskrbel od Rdečega križa ali kje druge obleke za otroke, da bi mogli hoditi vsaj v šolo. Ker oče nič ne zasluži jemlje mati od pietarjev v razprodajo košare in slično, da vjame kak dinar. Seveda se trudi po cele dneve in obrede obe dolini, preden razproda blago. Družina nima nikakih živin in žive starši in otroci v največji bedi in pomanjkanju. Otroci so bolni in oslabei, poleg tega jih muči še hripa.

10. Pred menoj leži prošnja županstva za P. J., ki ima 9 otrok od pol do 15 let. J. je pred nekaj leti pogorel blizu laške meje, kjer še sedaj stanuje v podrtiji. Prepričan sem, da nima nobena rodbina slabšega stanovanja v vsej Sloveniji. To ni človeško bivališče, to je hlev, so mi zatrjevali nekateri farani. Kako so oblečeni otroci? »V žakije, pa niti teh nimajo.« S čim se hranijo? »To je pa čudež, so mi odgovarjali kmetje.« Mi ne razumemo, da sploh še žive. Kd. in sosedje? Žitnice prazne, kletj prazne — vse so vzele slabe letine, še sami so potrebni podpor. P. J. celo zimo ne zasluži nič. Ogled je v blegovskih hribih, sneg in mraz sta ga pregnala od beraškega zaslužka.

11. ... ob cesti ni je na samotni in v gozdu postavil iz vej in desk barako, približno 2 in pol metra široko in tri metre dolgo. V tej baraki stanuje S. z ženo in štirimi otroci. So češkoslovaški državljani. Beda te družine je nepopisna. Dv. imajo sicer dovolj, pa kaj pomaga pri tem mrazu kuriti v baraki, ko vije burja skozi nešteto razpok. S. deka v gozdu in zasluži sedaj, ko ni skordnega dela, 20 Din dnevno. Zadnjih 8 dni pa zaradi snega sploh nič ne zasluži. Živil nimajo nobenih. Ljudje v okolici so dobri, pomagajo kolikor pač morejo, sedaj pa je tudi njim vse pozeblo.

12. ... 4 leta star fantek. Mati mu je umrla v bolnici. Oče je pohabljen, dela nezmožen. Stara mati je umrla pred 14 dnevi, največ od gladi in mraza. Stari oče je star 78 let. Zdal strdajo vsi trije. Lastnine nimajo nobene, kot napol podrti bajti, kjer stanujejo.

13. ... družinski poglavar je dela nezmožen, le letni čas napravi kak kuhinjski meter gramozna. Njegov sin dela na žagi, je 18 let star in tako šibke konstitucije, da zasluži dnevno le par kovačev. S tem denarjem plačuje stanovanje, vzdržuje sivega starega očeta, mladoletnega brata in 19 let staro sestro, ki kuha in pere. To dekle je imelo nesrečo, da je postalo z nekim delavcem noseče, ki se potem ni več brigal zanjo. Zanjeno mrzlo noč so jo prijeli porodni krči. V stisk je iskala zavetišča pri materi tega delavca, ki ji je pa zaprla vrata. Nato je sredi ceste pri — 27 stopinj porodila. V hiši ni niti ene plenic, ni hrane, le kar dobri ljudje prinesejo in tega ni mnogo.

14. V naši vasi živi vojni invalid z ženo in petimi otroci. On sam je težko bolan na malarijo, katero je dobil v vojnem ujetništvu v Turkestanu. Spodoben je samo za najlažja dela. Družina je navezana skoraj edino na zaslužek žene, katere službi borni kruh s pranjem perila tukajšnjim fin. stražnikom. Družini je v težko breme dvelena hčerka Vida, ki že od rojstva bojuje na neki ohromelosti, tako da ne more dvigniti nožek, ne glave ter venomer leži. Zaradi letošnje strahotne zime je družina brez sredstev ter ni oče že dva meseca zaslužil pare. Sovražniki so mu morali priskočiti na pomoč, da rešijo siromake iz najhujšega.

Kupitelj: **Princesko**
 Citatelj: **Zvezdano**

Kmetijski vestnik

Prva dela v sadovnjaku

Danes teži deloma še sneg na drevju, vendar se pomlad bliža skokoma. Izmed dreves, ki začno prva poganjati, je črešnja. In baš dobrih črešenj, prav zgodnjih in pa zelo poznih, takih, ki so debele hrustavke, ne pride mnogo na trg in kar jih prineso, jih lahko prodajo. A baš takih pri nas manjka.

Kjer je lega primerna in zemlja bogata na apnu, so črešnje posebno priporočljive. Mlade črešnje, ki rade nevsčno sadje, je najboljše precepiti, da imamo od njih kaj haska. Prihodnji tedni bodo najprikladnejši za cepljenje črešenj, ker črešnja prva poganja. Cepiče pa je treba že sedaj narezati ter cepiti takoj, ko pri delu preveč v roke ne zebe. Najpriporočljivejše vrste črešenj so: najzgodnejša majniška (koncem maja) ter velika črna hrustavka (koncem junija).

Pri nas se goji tudi zelo malo višev, za katere je pa na trgu veliko povpraševanje. Tudi te bi kar najtopleje priporočal, osobito Ostheimsko višino, veliki Gobet in za severno stran kot stenski špalir višnje senčnice.

Trg potrebuje danes čisto in lepo sadje ter se ne zadovoljuje več s hrpavim, škrlupastim sadjem. Hrapavost, škrlup, povzročajo glivice, katere najlažje uničimo, če jih zatremo še pred razvojem. Manj vreden pridelek povzroče tudi razni zajedalci in uši. Vse te parasite, ki žive preko leta na račun našega dohodka, uničimo, če poskropimo drevje z arboricidom.

Da zvišamo našo trave v sadovnjaku in pospešimo obenem tudi rastoč drevja, bo sedaj najprimernejši čas za gnojenje sadovnjaka s tem da navozimo v sadovnjak in vrt gnojnico. Na ta način si napravimo dvojno korist: sadje, travo in pašo.

Rjavenje vina

Letos je vse polno pritožb v vinskih krajih, da vino porjaveva in da ni stanovito. Kaj bi pa tudi ne, ko se je večina vina pridelala v mokrem in deževnem vremenu, deloma iz gnilega in nagnitega, deloma tudi iz nezrelega grozda. Taka vina, ki so podvržena rjavenju, se nerada čistijo in so v vsakem pogledu nestanovitna. Pri pretakanju, če pride vino le količkanj z zrakov in dotika ali pa če stoji dalje časa v odprtem kozarcu ali steklenici, že barvo nategne. Poleg tega dobi vino tudi neprijeten okus in sčasoma se izloča neka rdečkastorjava tvarina na dno.

Ta pojav je pripisovati ne le vplivu zračnega kisika, temveč tudi posebnim glivicam ali kvasilom, ki jih pod tujo besedo imenujemo oksidaza. Pri vsakem sadiju vidimo, če ga prerežemo, da na zraku porjavi. Nekaj podobnega se vrši tudi v vinu. Vendar pa to ni nič opasnega, kajti razne tvarine, kakor rastlinska guma, barvila, česlovina, beljakovine, se zaradi vpliva kisika nekako strdijo, postanejo raztopne v mladem vinu in se vsedejo sčasoma na dno. Nekatere snovi pri tem izpremenijo tudi barvo in vino postane temnejše barve. To se vidi tudi pri stanju, ki po večkratnem pretakanju izpremenijo barvo. S pravilnim zveplanjem to preprečimo.

V izrednih primerih pa nastopijo v vinu tudi razna škodljiva kvasila — oksidaze, ki razkrajajo snovi v grdo barvo in tudi zoprn okus. Če takemu vinu ne pomagamo, nastopijo za temi glivicami v poletnem času v topljših kletih še razne druge škodljive glivice in bakterije, ki napadejo in razkrojijo vse sestavine vina ter ga izpremenijo v smrdljivo tekočino. To bolezen imenujemo zavrekljo.

Vse te škodljive glivice najdemo v gnilem in nezrelem ali plesnivem grozdu. Odtod pridejo potem v mošt, odnosno v vino.

Pri nas je itak večina vinogradnikov loči gnilo grozde od zdravega in ga posebej predelajo, ali vkljub temu se dogaja, da pozneje na videz zdravo vino prične kazati napake rjavenja.

Torej, preden pričnemo pretakati, je treba vsakekor previdnost. V ta namen se vzame iz vsakega sode pa en kozarec vina ter se postavi na sod. Čež par dni se že vidi, če je potrebno vino podvrženo rjavenju. V tem primeru se mora vino zažveplati in pri pretakanju kolikor mogoče omejiti dostop zraka do vina. Najbolje je, da se pretaka vino z vinsko sesalko od sode v sod. Na vsaki hl vsebine se zažge 3 do 5 g žvepla (polovica ali cel azbestni trak žvepla). Če vino ni več na drožeh, se pa uporablja natrijev bisulfit ali kalijev metabisulfit. Ti dve žvepleni sredstvi učinkujeta na vino slično kakor plin iz gorečega žvepla. Dosedanji vinski zakon predpisuje, da se sme za vsak hl porabiti največ 5 g (¼ dkg natrijevega bisulfit). Ta množina bisulfit popolnoma zadostuje, da rjavenju podvržena vina ozdravi. Natrijev bisulfit raztopimo v kozarcu vode ter ga priimešamo potem v vino, slično kakor vsako drugo čistilo. Po preteku 8 dni je vino že stanovito.

Težje je popraviti pretečeno porjavelo vino. Tako vino se popravi, če mu priimešamo najprej ¼ dkg na 1 hl bisulfit, potem ga šele čistimo s epinitom, odnosno z želatino ali s filtriranjem. Ako je vino močeno porjavelo, ga prej razbarvamo z epinitom in s tem odvmemo tudi hudo dušni okus. V ta namen vzamemo 2 do 3 dkg eponita na 1 hl vina, ki ga stresemo v kak škaf, dobro premešamo in stopimo s metilno

ter vlijemo v sod, ki ga dobro povrtamo ali premešamo in pustimo 10 do 14 dni pri miru. Epinit se vsede polagoma na dno. To traja tudi več tednov. Ako se epinit noče posede, moramo vino čistiti še z želatino ali pa ga filtrirati.

Vinogradniki, ki so letos nalašč čakali s pretakanjem vina, so dobro storili, zaradi tega so preklisla vina izgubila sama od sebe preobitno kislino. Pazijo pa naj pri pretakanju, da vina ne dobe slabe barve ali okusa, kajti taka vina je težko spraviti v donar ter se jih vsak kupec brani. Manjši vinogradniki naj si priskrbe dovolj primerne posode, da vino gladko in brezhibno pretočijo.

Fr. K.

Slovanski svet

Proslava obnove Poljske

Letos praznuje Poljska, kakor smo že poročali, velike slavnosti v Poznaniu, da proslavi s tem desetletico obnove poljske države. Center teh slavnosti bo velika vsespolska razstava, ki naj poda nazorno sliko gospodarskega in kulturnega razvoja Poljske v zadnjih desetih letih. Izlozba bo odprta 16. maja in bo trajala do 30. septembra 1929. Razstavo priredijo v Poznaniu za to ker je Poznań nacionalno najbolj poljsko mesto, dasi so se Nemci več kakor 100 let trudili da bi to trdnjavo poljske narodne misli raznarodili, in pa ker je to mesto med vseh izmed vseh poljskih mest najmanj trpelo ter je kot kralj poznanskih veleposlovnikov najbolj prikladno za prireditve velike razstave. Kako velik pomen priobisu je poljska javnost tej razstavi in slavnostim, ki so v zvezi z njo, dokazuje najbolj dejstvo, da je prevelik pokroviteljstvo vseh teh prireditvev sam predsednik republike Pilsudski. Častno predsedstvo pa maršal Pilsudski s člani vlade, predsednikoma poselske zbornice in senata in oba poljska kardinala.

Razstava bo imela 32 oddelkov, ki bodo predstavljali vse gospodarsko in kulturno življenje. Na nji bodo zastopane vse stroke narodnega udeleževanja: trgovina, obrt, poljedelstvo, socialne in higienske naprave, telesna vzgoja, sport itd. Izlozba se udeležijo tudi poljska emigracija, zlasti ona iz Amerike, kjer živi več milijonov Poljakov. Prireditve v Poznaniu bo torej živa bilanca prvga desetletja poljske neodvisnosti, verna slika sodobne Poljske.

Razstavišče bo obsegalo 600.000 m² in bo razdeljeno na dva dela: na vzhodno in zapadno. Vzhodni del obsega prostor podzemneke veleposlovne in univerzitetni poslopji in Wilsonovim parkom. Ta del bo spojen z zapadnim razstaviščem s asfaltnimi cestami. Na tem prostoru bo zgrajenih 180 večin in manjših poslopj. Med temi poslopji bo namonumentalnega zgradbo poljske države, za njo pa palača poljske kulture in umetnosti. V bližini razstavišča je mesto Poznań zredilo velik naimodnejši hotel, v katerem bo prostora za 1000 oseb. V Wilsonovem parku postavijo prezidentu Wilsonu krasen spomenik, ki ga odkrijejo s posebno svečanostjo. Tu bo zgrajen tudi velik paviljon Poljakov, živčih v inozemstvu. Vse stroške za ta paviljon (45.000 dolarjev) so prispevali ameriški Poljaki.

Tekon razstave se bodo vršile natrazilne poljske mednarodne, ored vsem pa vsespolske prireditve. Spornost prireditve vseh vrst, na katere bodo povabile mednarodne sportne organizacije, bodo se vrstile druga za drugo. Vrhunec prireditve bo pa vsespolski sokolski zlet. Zl. se bo vršil v Poznaniu od 29. junija do 1. julija. Na ta zlet bo povabljeni vse slovanske Sokolstvo. Iz Češkoslovaške je razkrovljena udeležba. Računajo na kakih 20.000 Sokolov, a tudi iz Jugoslavije računajo na zelo veliko udeležbo. Značilno je, da se tega zleta udeležijo tudi bolgarski Junaki, o čemer je pripravljeni odbor v Poznaniu dobil že službeno obvestilo. Ako ne prej, vstopijo pri tej priki Boljari v Vse. slovanski sokolski savez. Zlet v Poznaniu bo torej nekaj menjk v razvoju slovanskega Sokolstva. Kakor poročajo, se sokolske zletne uritvede zaključijo v Varšavi, ki bo to pot prvič sprejela v svojo sredo Sokole vseh slovanskih narodov. Kakor zlata Praga, hoče tudi kraljica poljskih mest Varšava postati vrhunske sokolske misli in žarišče vsespolske ideje. Poljska republika s svojim 30 milijonskim prebivalstvom pa hoče slovanski rastom dokazati in da je močna in konsolidirana država in da stopa tudi ona z vsem premočjem v vsespolsko kolo.

O jugoslovensko - bolgarskem sporazumu pišejo v zadnjem času tudi bolgarski listi. Kakor našemu županju, tako je tudi bolgarskemu dala povod za diskusijo o tem vprašanju jugoslovensko - bolgarska konferenca, ki se prav le dni vrši v Pirotu. Sodeč po pisavi nekaterih bolgarskih listov, so bolgarsko javno mnenje še vedno ni dočela otrelo svojega okostnega sovražništvinskega stališča, ki ga je zastopalo slasti med vojno, toda uverjeni smo, da je tudi široka bolgarska javnost po brkljih izkušnih zadnjih desetletij uverjena, da je srcejnija bodočnost Bolgarji zagotovljena samo v sporazumu in tesnem sblizanju s bratko Jugoslavijo. Ne glede na to pa so izvajanja nekaterih bolgarskih glasov o vprašanju jugoslovensko - bolgarskega sblizanja prav zanimiva in tudi poudarna. Šofski »Mir« zaključuje na primer svoj vvodnik »Bolgarja in Jugoslavija« tako-le: »Pravo, trajno sblizanje med obema državama, predvsem pa med obema narodoma je mogoče doseči samo tedaj, ako bo prodrla pripriljanje, da je treba to sblizanje položiti na zdravo načelo medsebojnega uvaževanja in ravnopravnosti v najhujšem smislu te besede. Mesto da vedemo to sblizanje na neke neolgične in valed tega tudi neuporabljive pogoje, bi bilo bolje, da se predvsem postavimo na stališče ravnopravnosti z agradno temeljev na ozi sporazum, ki ga ni lektreno šlimo, sveda ob la revali predpostavki, da vsakdo ohrani svojo lastno fikcionomijo. Ako tako pojmujejo te vprašanje tudi v demanji Jugoslaviji, ne vidimo posebnih smprek, ne smemo da se spoznamemo, marveč da priimešemo s delom s budočo Balkansko konferencijo, kjer bo vsakdo neomejen gospodar v svojem domatu

Opasnosti zimskih plazov

V č. su, ko se mase bližajo zasneženim planinam skoraj tako kakor v poletju, je umljivo, da se spremeni njihovo čustvovanje. množica se več ne boji pred višavo, poedincu vršac ni več služba božja. Planina pa zato ni manjša in . . . ni manj opasna. Obisk v masah opasnosti ne zmanjša, marveč poveča. In baš letos — tako smo se te dni razgovarjali v družbi starih in precej preizkušenih hribovcev, — baš letos pričakujemo, da utegne priti do nesreč, ki bodo hudo prizadele neposredne žrtve in njih rodbine ter zelo škodovale razvitku našega sporta in alpinistike, organizacij pa le ne bodo zbudile iz letargije in neumevanja.

Nesreča nikoli ne počiva

V prejšnjih letih poznamo le serijo padcev in nesreč pri plezalcih. Potem so prišle zimske nadloge, ko je n. pr. smučar na Triglavu prenočil zunaj kočice, ker je . . . pozabil vzeti ključ do kočice seboj, pa so mu noge zmrznile. Ali da sta dva dobra smučarja, pa povsem neizveščana turist običala na Komni in so ju jedva rešili. To je bilo v prejšnjih zimah, ki so bile nenavadno mile, maritimne.

Letos pa imamo nenavadno ostro zimo in . . . na snežico se je okrog 30 smučarjev vrnilo s svojih tur z ozelimi uhlji, nosovi, prsti in petami. Resnejši znak in opozorilo so pa letošnje doslej javljene nesreče v plazovih. Plaz z Močica je v Srnjakovem grabnu zasul 3 drvarje, plaz je pri Polhovem gradu zasul Justinovega. Slične so vesti iz raznih srednjegorskih krajev in celo iz Haloz! Bog dal večno luč »neznanim junakom« trdega vsakdanjega življenja. Evo, pa to so bili domačini, dobri poznavalci terena, in vendar so izkušnje življenje iz tako banalnega vzroka!

Opasnost plazov

Za pravilno presojo, ali je podana opasnost plazov, je treba pravilno oceniti, kakšen je sneg in vreme, in kakšna je strmina. To strmino, ali po Tumni naklonino presodiš drugače, če gledaš od zgoraj ali od spodaj, ali od zgoraj navzdol ali od strani, in o polni solnični razsvetljavi drugače kakor v megli ali v mraku. Če gledaš s svojega na nasprotni breg, ali pod seboj, se ti strmina zdi hujša, ob pogledu navzgor ali od strani pa jo navadno podceniš. Plaz pa lahko potegne že na pobočju, ki ima le 25° naklonine!

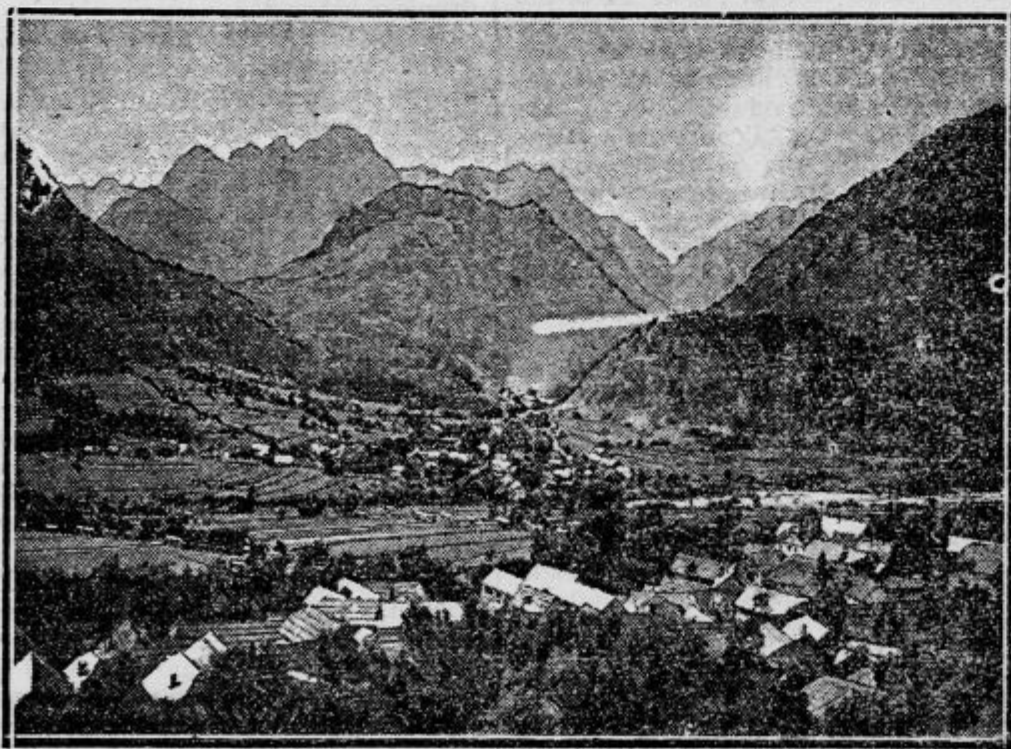
Ali pa ti plaz tudi res grozi, ali je vsaj verjeten in ne le mogoč, to se mora ugotoviti po drugih okolnostih, to je odvisno od tzv. »snežnih razmer«. Južno pobočje je drugačno od severnega, od burje spihano skalnato drugačno, od gladko travnato ali pa gozdno. Važno je, ali je bil včeraj in prejšnji teden jug ali mraz, led ali pršič, ali je na novo snežilo ali deževalo, ali so viharji rjuli, ali je bil tih mraz, — ne samo to, kar vidiš ali čutiš trenutno, danes. Trden, vseskozi zmrznjen in s celega zrasel sneg, tzv. firm (čigar slovensko ime mi žal ni znano in ga nisem pri nikomer mogel pravilno ugotoviti), — ta sneg te drži tudi na veliki strmini in ga lahko prečkaš, sekaš ali prevозиš po mili volji. Včasih se pa še precej ravna snežna ploskev pod teboj zrane in oddrži, — če je pod ravno plosčjo večja strmina, kjer ni več snega, na katerega se je preje gornja plast opirala. Čim bolj gladko in travnato je pobočje in čim enakomerneje pada, tem večja je možnost plazov. Vsaka guba ali skala pa deli plast snega, razdeli težnost mase snega in stvori manjše sklade. Vsaka terasa, vsak jarek, nezasipana cesta, vsaka skala in bolvan, drevesa, ostanki prejšnjih plazov, — vse to zadržuje in ščiti.

Teren in sneg

Razen terena je važen sneg sam. Sveže zapadli nevedli sneg, ali pa lahki pršič in celo iz pršiča polagoma zmrzujoči sneg je slabo vezan, plasti in skladi niso niti med seboj zrasli, niti s svojo podlago. Takšen sneg se zelo lahko sproži in zdrči, — tem preje, čim večja in gladkejša je strmina in čim večja je množina, torej teža snega. Kadar je torej zapadla večja množina svežega snega, je nevarnost plazov velika, celo na bolj položnih pobočjih. Velike prhke mase snega niso med seboj povezane, niso zrasle s podlago, in je treba le, da samo malo dregneš v ravnotežje, — in plaz zgrmi s smučarjem vred v dolino. Lani je tako na Sonnblicku na razmerno manj ekspoziranem, dobro prehodnem mestu plaz svežega snega naenkrat odnesel 16 sportnikov. Letošnja polhovgrajska nesreča in druge kmečke nesreče imajo isti vzrok. Pluženje pod strmino, plug preseka plast snega, vzame stabilnost, vsa plast zgrmi in zaspije voznika in konja. Posebna opreznost je potrebna ob novem snegu na osojah, kamor ne sije solnce, in na za vetrom. Kjer je n. pr. pri zadnjem snegu metlo s severa, je južna plat bila posebno opasna, če je bila za vetrom, ker se je ta sneg nakopičil posebno na mehko, kakor puh, in posebno gibko. Po močnem snežnem metanju sploh ne smeš na smučeh preko širokih gorskih pobočij, sicer uprav ključ plaz. Proti plazov svežega snega ni leka, — razen odstopnosti. O tem bi vedeli letos povedati tudi naši graničarji v karavli nad Aljaševim domom. Ad izlet v zml.

Opasen plazni teren

Kot primer letos prav opasnega plaznega terena bi se lahko navedla cela vrsta pobočij v bližnjih polhovgrajskih brdih. Zgodilo se mi je pa letos, da me je odnesel plaz na terenu, kjer bi bil to najmanj pričakoval na nizkem in položnem Kuciju nad Babno polico pri Starom trgu. Tipični »Schneebrett«. Koliko bolj se to lahko zgodi na pobočju Otošca ali pa južnoistočno Grmade ali na Slivnici ali kjerkoli med Pasjo ravno in sv. Soboto, na Ratitovu. Tipičen primer opasnosti je pobočje, katero prečkaš tik pod lizierno hosto, ko greš na poti Medvođe — Sv. Katarina, nad vasjo, menda Studenci, predno prideš na Tehovec. Pred Tehovcem moraš čez reber, pod njo je bil še pred kratkim sneg od lastne teže tako naguban, da je kazal počti, na njih dnu si videl travo. Cela plast snega je bila očitno kakih 80 cm debela, tudi manj. Šli smo nad temi gubami od izhojeni stezi, — če bi takrat zgrmel ta sneg navzdol v približno 60 m globoko gravo, bi vsako bitje, ki bi tačas bilo zdolaj, ostalo v snežnem grobu do marca, kajti reber je strma, grava ozka, da se nimaš kam izogniti. Ta običajna vsakdanja pot je prav blizu Ljubljane, a možnost in verjetnost plazov na tem mestu ni nikomur zvestna. V kraju samem pa starci še vedo, da je nekoč bilo drugače in da se drvarji v tisti kraj v zimi niso upali. V Bohinju, nad

Pogled na Mojstrano

Selci, nad Mojstrano in Ratečami in na nešteti drugih krajih ti pa izkušeni lovci ali drvarji naštejejo takih teren-skih točk, kolikor hočeš, in . . . letos se jih spominjajo, vključno 10 ženskim zimam, ki so nam kvarile alpski zimski karakter naše zemlje.

Po vsakem svežem in prhkem snegu

moraš biti izredno pazljiv. Prhek sneg, kakor je letos ležal 7 tednov neizpremenjeno, nima zveze s svojo podlago in rad zdrči. Če je prhek sneg prav globok, pa sploh ne moreš v višino ne peš in ne na smučeh. Sele ko se sneg staloži, »vsede«, ie zopet mogoče nani in z užitkom, iz »Bergsteigerja« br. 7-1924, naj na tem mestu posnamem poročilo o nezgodi v skupini Silvrette, ker je ta nezgoda ali nesreča tipična ne-le za kraj, ki je sličen naši Triglavski skupini, marveč tudi zaradi lahkomiselnosti, ki se pri nas ravno tako izraža. »Družbo štirih oseb so svarili že na poti iz Wiesberga čez Ischgl v Galtür, toda zaman. V Galtüru jih je sprejel župan, ki jih je zopet svaril, naj ne gredo na Madlensko kočo. Zopet zaman, — alpinisti so smehljaje odgovarjali: »Aj, plazove smo za danes odpovedali, sicer ie pa sneg tako mehak, da se ne more nič zgoditi, tudi če te zaspije!« Tudi so govorili: »Sneg je hladen, bodo mrtvici vsaj sveži ostali!« Pred odhodom jim je župan dal izpolniti še prijavnico, da se bo vsaj vest o sigurni smrti poslala na pravi naslov, a na vprašanje, ali je bolje po levi ali desni, so domačini odgovarjali, da je vseeno, katero plat si izbero za svojo zadnjo turo. Na poti po dolini jih je pri najvišji koči še ustavil vodnik, znani Jože Lorenz, in jih hotel obrniti, češ, da gredo v sigurno smrt. Tudi njemu so odgovorili, da so lamine za danes odpovedane, in gospodična je še nejevoljno zaklicala prvemu: »Tak hodi že dalje!« In so šli. Dvaset minut nato ie z Belunskega vrha zgrmela ogromna lavina. Več dni pozneje ie 25 članov Galtürskega smučarskega kluba zaman šlo iskati ponesrečence, zopet več dni pozneje so našli truplo gospodične, ostale tri šele spomlad.

Letos leže povsod za nas nenavadne plasti prhkega snega. V takšnem snegu so tipične in vsakdanje lavine, ki jih imenujejo »Schneebretter«, po naše morda »plošče«. Kadar te plošče oddrže, se

skorja raztrga

koš, se nakopičijo drug nad drugim ali pa se vane kakor reka navzdol. Ko se skorja razpoči, se sliši zamolkel črep. Takšne plošče so opasne na zavetrnih pobočjih, kjer veter skorje ni zbil dovolj globoko. Plošča kljub lahilstosti navadno ne zdrči sama, ampak šele,

če jo s smučkami prerežeš. Pred prečkanjem praznega pobočja ie zato dobro, če se preprčaš na več mestih s palico, kako globoko ie skorja trdna. Po novem snegu se »plošče« napravijo kmalu, drže in čakajo pa plošče včasih po več tednov in celo mesece! Posebno velja to, če ie vreme dolgo jasno in hladno, torej sedaj. Letos doslej ni bilo dežja, niti juga, in zgorenja plast pršiča leži zgoraj zaskorjena prav rahlo na starejšem snegu, ne da bi se bila z njim zrasla. Kjer ie količkej strmine, groze zato plazovi suhega pršiča in pa »plošče«, tako na Babi, na Kapi, na Debeli peči in Lipanci. Tudi okrog Vodnikov je letos posebno opasno in bo relativno najugodnejše še v Krmi do Staničeve in pa Vrščih Povsod drugod v teh višinah pa si ie treba dobro premisliti, ne-le kdo naj gre in kod, marveč ali naj se sploh gre. Manj izveščana mladina in devišvo naj se raje drži Blok, Sv. Gregorja, Višnje gore, Treh kraljev, Kuma, ali pa Petelinjeka. V višine naj gredo letos le alpinisti, — dokler ne bo spomlad! snež novsod spremenjen v lepo zraslo sol, kakor smo ie bili vajeni koncem marca druge leta. Pod Podro goro bi si ta teden in še prihodnji jaz ne uval prečkati, in okrog Vernarja ali v Mišlido tudi nekaj tednov še ne to prava.

Stari žlebovi, koder grme vsako pomlad plazovi, nima jo posla z našimi lavinami. Pozneje, ko se sol (firm) zmehča v jugu in dežju, zdrči v debelih do dna segajočih plasteh s kamni vred To so suhi plazovi, grundlavinen. Zanje

se prilično ve, zato se jim izogneš, zato niso opasni. Prhki plazovi so hudi, pa drče le z velikih strmin, n. pr. s Ponc, koder itak ni smučarjev. Mi pa smo hoteli opozoriti na plazove, ki niso v naprej vezani na žlebove in pomladno dobo in ki so zato presenetljivi in opasni.

Če pa že gredo družbe na opasna pobočja,

— vsak zase naj hodi, po 6—8 m vsak-sebi, in nikdar po sredi prazne ploskve, marveč po možnosti na zgornjem robu, pod steno, pod hosto, brez vrvi. Pri tem izbiraj plosčnata mesta, ravnišče, mimo dreves ali bolvanov, nikdar v megli. Pri smuku ne vozi zavojev in za teboj naj se vije vsaj 20 m dolg rdeč motvoz (Rebschnur).

Klubi imajo dolžnost sestaviti pregled vseh količkej opasnih mest in sestaviti tzv. kurzne skice. Predno bodo pa naši klubi prispeli do tega preprčanja, mora vsaj nekaj funkcionarjev priti v plazove. Mlada sportna javnost ne ve nič več o dr. Cerku in o nesreči na Sto'u, in ne ve nič o plazovih med vojno na Krnu in v Tirolu. Anonimne ozeblinje iz Karpotov se gnoje po anonimnih kmečkih kočah. Letošnja zima in spomlad še čakata na svoje žrtve. Mi pojdemo seveda slejkoprej vsako nedeljo ven. Doma končno tudi lahko dobiš vsak čas oeko na glavo. Svarilo ni za izgovor materam, marveč da naj se začetniki ne uajo v nego'ovost, marveč le pod vodstvom pazljivih resnih sportnikov. Če se potem vseeno še kaj pripeti, — sudbina jarac!

Zdravniška posvetovalnica

Ogajte si pred nakupom avtomobile

Ing. C. R. LUCKMANN, Ljubljana, Ahaclova 10

Tehnično redakcijo te rubrike je prevzela tvrdka Vacuum Oil Cie.

Letošnja avtomobilska razstava v Newyorku

Devetindvajseta njujorska avtomobilska razstava, ki se ie vršila pod okriljem National Automobile Chamber of Commerce, ie bila posebno zanimiva zaradi tega, ker so bili na njej prvič zastopani tudi inozemski avtomobili in ie razstava tako došla internacionalen značaj. Zbornica ie šla inozemskimi gostom v vsakem oziru kar najbolj na roko. Priredila ie tudi trgovsko konferenco o raznih aktualnih problemih iz področja prodajanja in plačevanja avtomobilov.

Na razstavi ni bilo tovrstnih avtomobilov, ker za nje ni bilo — prostora. Pač značilno. Nad sto osebnih vozov in posameznih delov ie zavzemalo štiri nadstropja navadnega trgovskega lokala, ker v New Yorku se nimajo posebnega poslopa za razstave kakor v raznih evropskih državah. Tudi značilno.

Napredek v primeri z lanskim letom ie bil očitven, čeprav razstava ni prinesla kakih revolucionarnih novosti. Zlasti ne, kar se tie motorja: mnogo bolj so se brigali za zunanjo obliko. V vseh ozirih pa se ie pokazalo znatno izboljšanje.

Kar se tie motorja, se tudi v Ameriki vedno bolj čuti tendenca po štirikratnem prigonu (hitrosti). Lani ie bil tak samo Graham-Paige, dočim sta sedaj prešla na četvrti prigon tudi Durant in Stutz, prvi celo pri motorju na šest cilindrov. Vendar pa ni upati, da bi ti evropski principi splošno obveljali. Razen tega pa ie treba omeniti, da se v principu pravzaprav ni spremenilo skoraj nič, ker se pri ameriskem štirikratnem sistemu uporablja prva hitrost samo izjemoma; četrta ie direktna in novost ie samo ta, da ie pri tretji hitrosti ropot minimalen. Tretja hitrost služi za rapiden pospešek in za naglo vožnjo navkreber.

Motorna sila se ie skoraj pri vseh tipih povečala. To so dosegli enostavno na ta način, da so zmanjšali prostor za zgorenje in tako povečali kompresijo. Mnogokrat ie tudi število ur večje; pri tem ie vprašanje samo, kako eliminirati povečano vibriranje, kar so poskušali na razne načine.

Dalje skušajo povečati trajnost motorja. Za vse dele, ki bolj trpe in ki so v glavnju, porabljajo trši material, predvsem za bate, obroče itd. Začeli so tudi s pripravi, ki bi varovale motor pred smetmi in nečistočo, tako na primer cnilo za olje in čistilec za zrak. Tudi benzin se pri nekaterih sistemih precejja predno pride v razplinjač.

Tudi zavora na štiri kolesa se ie v Ameriki že udomačila, mnogo pozneje kakor v Evropi. Da ne bi cestno blato, prah in voda kvarili zavoro, so začeli graditi kompletno zaprte zavoro. Kot posebno naj navedemo, da ima nek znanak med drugimi armaturami tudi uro z napisil: suho — dež — sneg — led. Vozač mora postavljati kazalo po vremenu in s tem regulirati pritisk zavoro. Mnogo pozornosti ie vzbudila Stutzova priprava proti drsenju, ki preprečuje, da bi drsel voz nazaj po bregu, kadar ni zvezan z motorjem. Kakor hitro se voz zveže z motorjem, se priprava avtomatično odstavi, kar ie za enega samega vozača zelo pripravno, ker lahko potem postavlja zavoro brez vsakega orodja, samo vijak obrne.

Skoro prav nič se ni spremenilo hlajenje in prav tako se ne more v Ameriki udomačiti centralno mazanje.

Sasija ie mnogo močnejša, ima več povprečnih členov ter leži globlje, da bi bila stabilnost večja in zunanja oblika avtomobila bolj priključiva; tudi za večjo udobnost so poskrbeli.

Električni sistem se ni mnogo izboljšal. Včasih se uravnava starter z roko in sicer na krmilnem kolesu ali pa na tabli za armaturo. Cela vrsta znamk ie odpravila separatno svetilko »parking« in uvedla drugo hruško v žarometu. Vzvod za plin in za prižiganje se ie večinoma preselil s krmilnega kolesa na tablo za armaturo, ki ima danes še merilo za kazanje količine bencina in eventualno tudi števec za ture in termometer za vodo.

Zelo izrazita ie tendenca za manjšimi kolesi s širšimi obroči. To nahajamo celo pri srednjedrugi vozovih in tovarne gumijastih obročev se bodo kmalu morale prilagoditi novemu standardu. Velikosti 29x4.40, ki so veljale še pred enim letom in deloma še danes kot normalne, so prešle na 29x5 in na še večje širine. V serijah prevladujejo lesene žbice, kolesa ie cele plošče so pa izgubila teren. Nasprotno so postala zelo priljubljena kolesa z žičnimi žbicami in to celo pri natežjih vozovih z osmimi cilindri. Dnes lahko kupite vsako znamko s kolesi na žične žbice; razlika znaša 50 do 200 dolarjev, kakor ie pač voz velik.

Isto tendenco po luksusu in estetiki opazamo pri karoserijah, ki se ie pač naj bolj spremenila. Tehnik ie stopil v ozadje in vrepstil svoje mesto stilistu in estetu. Težišča vozov leže niže. Forma ni več oglata, ampak prevladujejo krivulje. Kar ie bilo pri jubilejnih Buicku še ekstrem, to ie danes normalno, standard. Ni dvoma, da ie na te zaokrožene forme vplival novi Fordov model. Tudi notranjost se ie izpopolnila. Material za sedeže ie boljši in po želji kupca ie usnja ali iz blaga. Barva notranjosti ie v skladu z barvo karoserije. Monotonost v barvi ie spleh izginila in večinoma uporabljajo dve barvi. Celo blatnik ie pri nekaterih vozovih porbarvan. Tudi na to ie vplival Fordov novi model.

90% vseh vozov ima karoserijo limuzino z dvojnimi vrati; na drugem mestu ie kupa. Tudi limuzine s štirimi vrati se ie vidijo, viktoria ie ni več tako priljubljena. Pri odprtih vozovih prevladuje roadster, phaeton ie redke in precej zane-marjen.

Izrazita karoserija za vsako vreme, ki ie zelo razširjena v Evropi, ima v Ameriki zelo malo pristašev. Nasprotno »elo povprašujejo po kabrioletu z zlojljivo streho in z zunanjimi sedeži. Chevrolet misli izdelovati take vozove celo v serijah.

Končno ie zanimivo, da ie na ameriških tablah za armature vedno več kontrolnih instrumentov. Poprej ie bilo normalno imeti samo merilo za hitrost, števec za milje, amperemeter, mero za olje in petelin za dovanje zraka v razplinjač; danes so se pa temu pridružili še termometer za vodo, elektromagnetna mera za količino bencina, semintja merilo za pritisk zavoro, števec za ture in starter. Vzvod za dovanje plina in za prižiganje se nahajata večinoma še na krmilnem kolesu, vendar pa tudi že na tabli za armature, češ da se pri modernem avtomobilu s posebno pospeševalno sesalko in z avtomatičnim prižiganjem »edko rabi vzvod za dovanje plina in za prižiganje.

Motor s štirimi cilindri ie stopil bolj v ozadje; najbolj so bili zastopani šestcilindrski avtomobili (najnižja cena 750 dolarjev loko tovarna) in v precejšnji meri tudi motorji z osmimi cilindri od 1300 dolarjev dalje, a tudi čez 4000 dolarjev.

Končno nas bo zanimalo, da se Ford ni udeležil te razstave, ampak ie imel svojo posebno na drugem koncu mesta. On namreč ni član Narodne avtomobilske trgovske zbornice.

Kdo vse rabi motorno kolo

Pred kratkim se ie pojavil na dunajskih cestah trafikant, ki ie na svojem motornem kolesu montiral celo trafiko. Ta novost ie seveda vzbudila na Dunaju precejšnjo senzacijo in mnogi ljudje so prorokovali podjetnemu trafikantu kaj kmalu konkurz. Do tega pa ni prišlo. Možakar ie postal sedaj za Dunajcane prava potreba in vsak pasant, ki rabi cigarete, rad kupuje pri tel potujočih trafikah.

Sedaj posnema tega trafikanta brusar nožev in škarij, ki potuje na motornem kolesu od hiše do hiše in izvršuje svojo obrt. Kadar postavi motorno kolo na sto-jalo, vrte kolesa brus potom jermena. Brus ie montiran zadaj na držalu za prtljago.

V Nemčiji se ie ustanovil nedavno klub osemdesetletnih motociklistov. Predsednik kluba ie enindevetdesetletni gosp. Hermann. Pridobil ie že dvajset članov, ki so vsi stari nad osemdeset let in ki hočejo še dolgo voziti z motornim kolesom.

Prva avtomobilska tovarna v Rumuniji. Tovarna letal v Braşovu bo pričela spomlad s fabrikacijo avtomobilov in bo v začetku izdelovala lahke osebne avtomobile. V Rumuniji ie še vedno veliko povpraševanje po avtomobilih in zato ie verjetno, da bo nova tovarna z lahkoto plasirala svoje proizvode. Novo podjetje ie dobilo od vlade dovoljenje, da najame v inozemstvu posojilo 15 milijonov švicarskih frankov.

Kako ie treba čistiti karter? Kakor hitro prekinete vožnjo, izpustite toplo in dobro zmešano olje. To gre zelo hitro in lahko ste prepričani, da bo olje vzelo s seboj največji del smeti iz karterja. Nikdar pa ne smete izpirati karterja s petrolejem. Petrolej ne izhlapi hitro in dobro in njegov v ostanki razredčijo sveže olje. Večinoma zadostuje, da izpustite toplo olje. Drugače ie pa treba karter razen tega še izplakniti z litrom svežega olja. To olje se lahko potem prececi in uporablja za mazanje isto-tako kot sveže.

Dame kot soferji. Po statistiki neke ameriške zavarovalnice imajo dame kot soferji ravno toliko nesreč kakor moški. Moškim se največkrat pripeti nesreča pri vožnji, zlasti če hitro vozijo, dočim pri zadeva žnam največ težav vožnja v garaže in iz njih ter na ozkih mestih.

Kako lahko hitro naoklete poskodovano mesto v cilindru? Če morda cilindri kje malo počli, potem najdete dotično mesto na ta način, da napolnite hladnik z vodo do vrha, odstavite pripravo za prižiganje in obračate ročko. Tako bo komprimiran zrak uhajal na mestu, kjer ie cilindri počen in na tistem mestu se bodo pojavljali v hladniku mehurčki.

75 urna vožnja na Wanderingu 22. rund na Avus-u

Sredi najhujše zime ima novi 2½ šestcilindrski voz »Wanderer« zaznamovati omembe vreden uspeh. Novo generalno zastopstvo tega blagikata v Berlinu, firma Rudolf Caracciola & Co., tako nazvana po znanem dirkaču Rud. Caracciola, ie poslala novi model »Wanderer« s tremi vozači na Avus-krožno potovanje, ki ie trajalo nepretrgoma od 27. decembra svečer do 30. decembra zvečer. Kljub poliedli snegu, ivju in megli, ki ie »virala razgled, ie omenjeni voz, obtežen s 4 osebami (delno s svincom), v 75 urah prevozil 4680 kilometrov in to brez defekta. S tem ie dosegel povprečno 62,4 km na uro v nad 223 rundah. Zadnja runda, dolga 22 km, ie bila najhitrejša s s. 85 km na uro. 2718

Sport

Sportni drobci

Zopet sportna kriza! Kakor dogovorjeno je 15. hazenski izstopilo iz hazenske sekcije SK Ilirije, ker niso zadovoljni s tehničnim vodstvom sekcije. Med njimi je večina članov prve družine, ki je dosegla toliko lepih uspehov za slovenski hazenski sport. Upamo, da bo odbor Ilirije našel sredstva, da se hazenska sekcija zopet konsolidira in da se odvrnejo vzroki nezadovoljstva.

Nogometaša brata Gazzari, ki sta dolgo časa igrala pri sp. skom Hajduku, sta, kakor znanu, zapustila Split ter se naselila v Trstu, kjer igra ta. U. S. Triestina. Eden izmed njih je postavljen v drugo italijansko garnituro kot branilec ter je s tem postal italijanski internacionalec.

Norveška ima svojo največjo zimsko sportno prirediteljo, holmenkollske tekme za sodelovanje. V sredo so se vršili tradicionalni smučski tek na 50 km, pri katerem je zmagal Šved Utterström v času 3:46:45. Drugi je bil Norvežan Rudstaden 3:48:45, tretji pa Šved Holm 3:49:37. Norvežani so odposlali na to tekmo svojo smučarsko ekipo, ki pa ni imela posebnih uspehov, saj so ostali v prvem mestu.

Uspehi naših smučarjev v tujini

Naš JZSS je pripravil letos precej obsežen program za mednarodne tekme, ki ga je v celoti izvedel. V naslednjem podajamo celokupni pregled rezultatov, ki so jih dosegli naši smučarji v tujini.

V ŠVICI

I. švicarske zimске igre v Davosu. Tekmovanje so švicarji, Čehi, Finci, Italijani in Jugoslovenci.

18 km (21 tekmovalcev): 16. Leon Knap v času 1:45:43. (Prvi je bil Fincec v času 1:19:28). 17. Stane Bervar 1:47:16. 21. A. Banovc 1:57:40. — Starostni razred: IV. Tomaž Godec 1:43:29.

V ROMUNJI

Tekmovanje za državno prvenstvo v Brasovu.

30 km (15 tekmovalcev): 1. Joško Janša pred Poljaki, Čehi in Romuni v času 2:12:5. inž. Janko Janša (III. v I. razredu) 2:24. 9. dr. Stane Kmet (II. v seniorskem A razredu) 2:42.

15 km (30 tekmovalcev): 1. Joško Janša pred Poljaki, Čehi in Romuni v času 1:35:43. 9. inž. Janko Janša 1:45:55. 12. dr. St. Kmet 1:54:32 (II. v seniorskem A razredu).

Kombinirano tekmovalje (50 tekmovalcev): 3. Joško Janša s 576,5 točk. (Prvi je dosegel 626,8 točk). Dr. Kmet in inž. Janko Janša nista startala.

V NEMCIJI

Tekmovanje za državno prvenstvo v Klingenthalu. Tekmovalci Nemci, Čehi, Avstrijci in Jugoslovenci.

18 km (148 tekmovalcev) I. razred: 36. Joško Janša v času 1:27:41. (Čas prvega je bil 1:19:48). I. starostni razred (14 tekmovalcev): 11. dr. St. Kmet v času 1:41:40.

Kombinirano tekmovalje (55 tekmovalcev): 42. Joško Janša s 499 točkami.

NA POLJSKEM

Evropsko prvenstvo smučarske federacije v Zakopanah. Tekmovalo 16 držav. (50 km 32 tekmovalcev): 27. Tomaž Godec v času 4:56:20. (Čas prvega 3:50:01). Brata Janša in dr. Kmet zaradi zamude na potovanju iz Klingenthala niso startali.

18 km (99 tekmovalcev): 16. Joško Janša 1:37:17. (Čas prvega 1:20:03). 26. Tomaž Godec 1:37:31. 29. inž. Janko Janša 1:39:12. 35. dr. St. Kmet 1:47:08.

NA ČESKOSLOVASKEM

Česko državno prvenstvo v Štrbskem Plesu. Tekmovali Čehi, Poljaki, Nemci, Romuni in Jugoslovenci.

18 km (43 tekmovalcev): 3. dr. Stane Kmet v starostnem razredu 2:06:53. Drugi naš tekmovalac Boris Jenko se je moral zaradi infekcije na roki vrniti.

V FRANCJI

Francosko državno prvenstvo in tekmovalje za Coupe de France. Tekmovali Francozi, Čehi, Poljaki, Norvežani in Jugoslovenci.

18 km (39 tekmovalcev): 3. Joško Janša v času 1:28:19. (Čas prvega 1:22:34). 6. inž. Janko Janša 1:30:44. 10. T. Godec 1:33:56. Tekmovalje na 45 km je naša vrsta zaradi zamude vlakom zakasnila.

Pripominjamo, da je bil dr. Kmet na vseh tekмах prehlajen, ker je dobil v Romuniji gripi. Godec se je prehladil v Franciji, kjer je prišel iz Zakopan (—40 stopinj) v Francijo v pomladansko vreme. Ako upoštevamo veliko število tekmovalcev in njih visoko mednarodno kvaliteto, moramo priznati, da so dosegli uspehi naših smučarjev nadvse častni.

„Sport“ v Mehiki

Razon vseh panog sporta, ki jih goji star svet, ima daljna Mehika za svojo sportno publiko še posebno atrakcijo, ki je v Evropi znana, toda tudi že precej pozabljena, samo še v Španiji. Tudi v tej državi se pojavljajo sportniki in manjšerji obeh nasprotnikov ločen, ker bi si sicer v prvem navdušenju ali razburjenju za svojega ljubljena skočili v lase, kot se le prado dogaja tudi pri nas. Najbolj zanimivi pa so — tekmovalci.

Kaj vedo naši petelinji, ki se odabno sprehajajo po nočnih dvoriščih in ponosno kraljujejo med svojimi kokoši, o lepoti zmage nad nasprotnikom? Kakor nekdanji sultani uživajo vse udobnosti v krog svojih odalisk, toda brez slave in brez priznanja. Vse drugače je življenje njihovih bratov med Mehikanci. Oni ne doživljajo žalostnega konca, ki ga evropskim petelinom določa skrbna gospodinja, temveč padajo v boju v areni. Priznati je treba, da mehikanski petelinji ne dosegajo evropskih v lepoti. Toda v njihovih očeh se iskri odločna volja za boj in za zmago. Ti petelinji so rojeni borci in so srečni le tedaj, če lahko zakikirajo nad premaganim truplom svojega nasprotnika.

Očitno, ki je prisostvoval važnemu petelinjemu matchu v Orizabi v pokrajini Vera Cruz, popisuje petekundno borbo naslednje:

»Dvorana je velika, nizka in potemna. Okoli so dolge vrste klopi, amfiteatrsko. V sredini je ograjen prostor, par kvadratnih metrov, nad katerim gorita dve rdečkasti električni žarnici. Klopi so gosto zasedene, publika je večinoma v narodnih nošah.

V splošnem ropotu množice se šuje glas: »Črn petelin, ki tehta 1,80 kg proti rdečkastemu petelinu, ki tehta 1,90 kg! Kdo stavi na črnega? Nato se prične stave. Med tem se v kotu, ki je blizu vhoda, vrše priprave za boj kakor pri boksu. V navzočnosti zastopnikov obeh petelinov steha sodnik še enkrat oba nasprotnika. (Boji v prosti teži se vrše običajno med nasprotniki od 1,70 do 3 kg.) Nato pritrdi sodnik obema petelinoma ošpičene kovinske ploščice na ostruge. Če sta nasprotnika približno enako težka, pride ploščica na levo ostrugo. Če je razlika v teži ali odločnosti prevelika, dobi slabši ploščico na desno ostrugo. Nato pograbita manarjer oba tekmeča ter gresta na prostor. Običajno iztrga vsak svojemu petelinu per, nato poboža žival po perutih in ji z vodo poskropi rep ter zasede s petelinom določeni kot v kolu.

Takoj nato sledi epizoda, ki je popolnoma svojevrstna in menda potrebna zato, da nasprotnika ne pozabita, da sta prišla na boj. Sluga prinese v sredino ringa kokaš, ki jo pusti par trenutkov tamkaj — petelina sta takrat še v rokah manarjerov — nato pa jo zopet odnese.

Sedaj se prične pravi boj. Sodnik odredi, da je konec stav in določi mejo, kjer je treba tekmeča razdvojiti ter zaščititi v znak otvoritve. V tem trenutku često odloči spretnost manarjerja, od katere lahko zavisi izid tekme. Spustiti mora petelina tako, da ne izgubi terena niti ne čaka v svojem kotu na napad nasprotnika. Petelina se počasi bližata drug drugemu; ploščici na ostrugah jima sprva dolata sitnost. Ko si gledata iz oči v oči, sta si tudi že v telesih. V par sekundah je zadet rdečkasti; črni se zavijati nanj in zakikirika. Nato odide. Manarjer premaganca je blid kot zid; gospodar se je izgubil. Črni so dobili stavo!

Često se dogaja, da je nasprotnik ubit. Mnogo pa je petelinov, ki so izvajali številne boje, pa še vedno uspešno nastopajo. Zgodi se celo, da petelin, ki nima izgledov za zmago, pobegne. To je največja sramota za lastnika. Ubogi petelin plačuje z batinami!

Po vsem tem je razumljivo, da je petelinji rod v Mehiki iskan in dobro plačan. Dobri petelinji stanejo do 3000 dinarjev; seveda morajo biti čistokrvni. Lastniki imajo zanje rodovnike in jih vzgajajo samo za borbo. Tudi stave pri petelinjih bojih dosegajo horendne vsote.

Kakor je stvar za nas civilizirane Evropece morda barbarška, nečloveška ali celo nemoralna, ne smemo pozabiti krute resnice, da sledi življenju smrti. In smrt na bojnem polju ni bila nikdar in nikoli nečastna!

Prvenstveni tekmi na Dunaju

Dunaj, 2. marca. a. Ključno slabim terenskimi prilikami sta se danes vršili dve prvenstveni prvenstveni tekmi, ki sta bili dobro obiskani. Hertha je proti Avstrijci z 1:1 (1:0) igrala neodločeno, BAC pa je premagal Wacha z 1:0 (1:0).

Službene objave LNP

(iz seje upravnega odbora dne 27. II. 1929.) Zapisnik rednega občnega zbora medklubskega odbora LNP v Mariboru z dne 29. I. se odobri ter vzame na znanje novoizvoljeni M. o. predsednik g. Jos. Nerat (SSK Maribor), tajnik g. I. Kurat (SSK M.), odborniki g. E. Frankl, Amos (SK Rapad), Ilvar (SK Zeleničar), O. Samuda (SK Ptui), H. Kokot (SK Svoboda), Kemny (SK Mura).

Na znanje se vzame ostavka člana poslovnega odbora g. Jos. Bačarja.

Na znanje se vzamejo novotvoljeni odbori SK Svobode, Maribor (predsednik g. Beneš, tajnik g. Hinko Kokot, Dančkova ul. 10) in SK Mure, Murska Sobota (predsednik g. Ivan Peterka, tajnik g. Sitar Stefan).

JNS je glasom dopisa št. 246 oddelil prošnjo SK Zeleničar za prepostavitve zapisnika 14. redne seje medklubskega odbora v Mariboru.

Na podlagi dopisa JNS št. 247 se preda kazenskem odboru lgr. Mirograd Doberlet (SK Ilirija) radi prestopov po §§ 15. in 25. k. p. v mednarodni tekmi LNP; ZNP 3. II. v Zagrebu. Navedeni se obenem suspendira do izročanja kazni.

Kaznuje se SK Zeleničar z globo Din 50.— po § 52. k. p., ker navzlic večkratnim urgencam ni odgovoril na dopis LNP-a z dne 15. I. Klubu se pod prejšnjo posledico po § 53. k. p. določi za odgovor nov rok do 10. II. m.

Ponovno se pozivata SK Ilirija in ASK Primorje, da predložita načrt svojega igranja po službeni objavi od 16. II.

SK Zeleničar (Maribor) se suspendira v smislu načelnega sklepa upr. odbora LNP od 26. 10. m. I. do plačila dne 1. marca zapadle globe Din 300.—.

Glasom dopisa JNS št. 265 so razveljavljeni sodniški izpiti, ki jih je 12. in 13. m. m. priredil SK Zeleničar v Mariboru brez vodnosti LNP in ostalih mariborskih klubov.

Verifikira se s pravico nastopanja dne 8. I. m. za SK Celje igr. Diamant Ivan; igralce Josip Petrič bo verifikiran, čim poravnava znastole obveznosti do svojega prejšnjega kluba SK Reke. — Tajnik I.

Dražičke SK Ilirije je zopet urejeno ter je na razpolago občinstvu.

SK Ilirija (sabljaška sekcija). Prijave za sabljaško sekcijo se sprejemajo do 7. marca t. l. na naslov: major Ivan Koprivec, Aleksandrova cesta št. 9. Dan, čas in kraj prvega sestanka oziroma začetka treninga bo objavljen po časopisih. Trening bo vodil podpolkovnik v p. gospod Cvetko in ne, kakor je bilo pomotoma objavljeno, popok. g. Cvini.

SK Ilirija. — Vozne ugodnosti na železnici za članstvo. Članstvo se vnovič vabi, da izkoristi ugodnost polovične vožnje, ki pristaja vsakemu članu SK Ilirije (rednemu in podpornemu) po trikrat na leto v času od 1. januarja do 31. maja in od 1. novembra do 31. decembra za potovanja s osebnim vlakom. Član, ki reflektiralo na to ugodnost, naj pošlje fotografijo za izkaznico in Din 20.— za stroške, kakor prejmejo v nekoliko dneh izkaznico. Ta izkaznica velja tudi za bivanje v obsejtem pasu kot legitimacija napram graniciranjem. — Tajnik.

SK Ilirija. — Redna planarna seja klubovega odbora se vrši v torek 5. t. m. ob 20. uri v kavarni »Emona«, I. nadst. Zaradi posebnega važnega dnevnega reda je potrebna polnočevitna udeležba. — Tajnik.

Revmatizem. — Irganje v kosteh. gih. uspešneje REUSANAL PASTA. Dobi se v vseh lekarnah. Proizvaja lekarna ARKO, Zagreb, Rila št. 12.

Sokol

Sokol — Tabor javlja svojemu članstvu, da bo pričel v ponedeljek 4. marca zopet z redno telovadbo. Moški oddelki telovadbo ob ponedeljkih, sredah in petkih, ženski pa ob torkih in četrkih. Telovadna ura, kakor pred ukinitvijo, Bratje, sestre in mladina, napolnite telovadnico! Starši in obrtniki, pošljite svojo deco, svoje vajence v telovadnico, da si s telovadbo okrepijo zdravje! — Zdravilo — Odbor.

Pred sodniki

Temistoklej in njegova ljubezen

Lolze, ki ima grško ime, je preprost delavec doma v ljubljanski okolici. 3. januarja letos se je vrnil v svojo prilitelico Pavlo proti Ljubljani. Ko sta sedela v vlaku, se je pridružil neka poostnica ki je v vagonu, kjer je bilo toplo, kmalu začela. Ko je obstal vlak v Ljubli, je začutila sunev v roko. Ko se je prebudila, je opazila da Temistokleja in njegove spremljevalke ni nikler. Sedla je po svoji ročni torbici, v kateri je imela potni list, ključ, svitčnik karto, zlato žensko uro in 130 Din denarja, pa torbice ni bilo nikler. Schlafova je zadelo takol naznanika. Ko so orožniki aretirali čez 14 dni v Lazah Lolze in njegovo ljubico, ker sta se fim zdela sumljiva, so našli ukradeno zlato uro. Lolze je trdil da le to uro kupil za svojo ljubico v Zagrebu, kjer je dal za uro samo 50 Din.

Temistokleja bo zopet zrlinl za 4 mesece. njegova Pavla na kar za leto dni. Pavla je bila že večkrat kaznovana.

Zastojkar

Fant je doma iz Novega Sada in je po poklicu delavec. Karol, tako mu je ime, se zelo rad vozi po železnici in sicer kar zastoji. To zastojkarstvo ga je zdaj stalo 3 tedne strogega zapora. Karol je oskodoval državo za 188 Din. Decembra lani se je vozil iz D. M. v Polju v Ljubljano in še leti dan iz Ljubljane v Zagreb. Fant je pokazal sprevedniški režijsko karto, čeprav ni železničar. Ker ni imel denarja, da bi plačal, je zastavljal svoj deželni plašč, a v Zagrebu, kjer bi se bil moral javiti na ravnatelstvu, je skočil iz vagona. Se preden je vlak obstal, Karol se tudi vozil iz Zagorja v Ljubljano in nazaj. Naposled je tihka izročil sprevednik na direktiji v Ljubljani, kjer se je pri preiskavi ugotovilo, da je imel 5 voznih kart in kar 2 režijske, a katerimi se je vozil križem krašem po naši domovini. Vseled tega njegovega vzorenja je bil tudi osumljen, da se prežvižva z žeparstvom, kar se mu pa zanekrat še ni moglo dokazati. Karol je priznal, da se je res vozil okoli, češ da njena deca in je iskal službo.

Če se invalid sanka

Invalid Jože si bo pač zapomnil, kdaj se je sankal tam gor na Tržičem na Gorenjskem, kjer je tam doma. Jože je 100% invalid, vendar ga sankanje še vedno veseli. Pred nekaj tedni je zapel svojo trgovinico in se šel sankat. To prihodnost je uporabil delavec Janec. Fant je bil radi hudodejstva tatvine že trikrat kaznovan, vendar je ostal stari grešnik. Zdal bo sedel 14 mesecev. Janec je namreč prekal s sekiro vrata invalidovega lokala in mu odnesel več perila in obleke. Janca pa to še ni bilo dovolj. Napotil se je dalje in v režijski okolici je obiskal znanca Janeca Škerjanca. Škerjančevi so ga smatrali za poštenega človeka. Ko je neko noč pozabil gospodar zapreti vrata, je prišel Janec zopet na obisk. Vrata je našel odprta. hiša je bila pa že popolnoma temna. Janec je stulil, da že vsi sp. Spoznal se je v hišo in odnesel nekaj obleke. Fant je potem odšel dalje, predal obleko, ki je bila skupaj vredna okoli 7000 Din, za 2600 Din. Sreče pa ni imel, bil je kmalu aretiran in zdaj sklada drva na jetniškem dvorišču ter premišljuje svoje grehe.

MLADOSINA LEPOTA

CREME ROSE CENTIFOLIA, najidealnejša francoska »mla krema«. — Daje močni ljubki in atri ten z relov ne uporabo od-tranimo vse neznanje. a obraz postane mladostni, svet in zdrav. — Vse do kasne starosti. Po-trebnost je vsaki modrica. I. a m. I. kot podloga za pudr in šminke za vseslice, oia in oromazije — 40 Din.

GOLD CREAM originalna angleška radioaktivna mast za noč, krema, katere tovrstno prodira v vse gube in tako tečno hrami in izvaja pomlaje obraz. Z naravnost trapanato blagotvorno od-tranja vse gube in namrečno kožo spodi oči in na slepihah, pa je treba, da bo na vsaki toaletni mizi moderne dame 42 Din.

CREME »ORIS« EMAIL DE BEAUTE, navlelja izumitve moderne kozmetike ter istočasno teja vseke dame. Krema daje obojedarno koloraturo ter emalirani ten, sačeviti ali alabastrski belila pa do zaslepega rešila. Perifiktno pokriva vsaki znak starosti. Čas vsje je potrebnost za pice in veselice. Dobi se v vseh barah — Din 28.

RECILO noem in obraz dela vsakega grdega — 8 preparatov proti rdečilu noem odpravime rdečilo. Noe in obraz postanejo svet bel — Din 65.

VITKA POSTAVA. Velik krebum in veliko močino sala izgubimo hitro, ako nosimo »Bata pas« od dr. Ballowitza. Pas je napravljen izko precizno in elegantno postavo. Vsa-kmu daje ritiko in elegantno postavo a deha-lout s vsakim dnemv para. Cena do 100 cm 185 Din. do 100 cm 195 Din.

CENTIFOLIA kozmetički savod. Zagreb, Jurčkova ul. 8. — Zadržavajte brezplačne ilustrirane prospekte.

NAZNANILO.

V nedeljo, dne 3. marca

otvoritev gostilne na Glincan cesti IX, št. 30. GODBA — PLES

Za dobro postrežbo bo preskrbljeno.

Obilne udeležbe pričakuje

3:65-a

M. FRIGL, gostilničarka.

CENE globoko znižane. PREPRICAJTE SE v manufakturni trgovini IVAN KROSELJ na Martinovi cesti 15 in Zaloški cesti 17

Manufakturna trgovina

FRANC NEDOG V PTUJU

nudi državnim in stalno nameščanim zasebnim uradnikom

NAJCENEJŠE BLAGO NA MESEČNE OBROKE

V KARLOVCU in okolici na glasu 24 let obstoječe in za 16 delavcev istočasno urejeno

strojno mizarstvo za stavbe in pohištva

je na prodaj po zelo ugodni ceni z ali brez zaloge materiala radi smrti poslovnega druga.

L. Bareis Karlovac

Canadian Pacific Railway Co., Ljubljana zastopa zopet

L. O. ZIDAR — DUNAJSKA CESTA 31

Kyffhäuser-Technikum Frankenhausen, Nemčija

Inženirski in delovodski oddelki za zgradbo strojev in avtomobilov, tehnika za šibki in laki tok. Najstarejša posebni oddelki za kmetijske stroje, avtomobilsko in letalsko tehniko.

HOTEL in RESTAVRACIJA

„FERLES“ Kočevje

vis-a-vis kolodvora 8541a

se ODDA v najem ali se tudi s vsem posestvom vred in vsem inventarjem prodaja. Vprašati je pri lastniku letotam.

Prodajalko,

starejšo moč, izvežbano v manufakturni in posamenterski stroki spre mem

v svojo trgovino takoj. Plača po dogovoru.

Ferdinand Sajovic v Kranju.

Zobni atelje

kompletno urejen, s dobro prakso, s priključenim privatnim stanovanjem, brez konkurence, v večjem kraju Slovenije, radi družinskih razmer

NAPRODAJ.

Le resni, plačila smojni reflektanti naj pošljejo svoje zahteve pod »Lebensversorgung« na ogl. odd. »Jutra«.

Že 32 let v službi bolnih in zdravih

stoji Fellerjev pravi prijetnostični »Elsafud«

Za bolnega

je Fellerjev Elsafud zanesljivo domače sredstvo in kozmetikum za umirjanje bolečin, katerega delovanje se hvali z neštetiimi zahvalnicami tudi iz visokih krogov ter iz dalekih krajev pri hudih bolečinah na obrazu ter na celotnem telesu, pri trganju v sklepih, zobobolu, glavobolu, nastiranju pri revmatičnih bolečinah, kot obkladec na rane ter pri mnogih drugih slučajih, kjer je potrebna pomoč.

Nekoliko kapljic na sladkorju uteti notranje bo kožne in vplivajo povoljno! Dobiva se v lekarnah in sorodnih trgovinah, poizkusna steklenica za 6 Din, dvojna steklenica 9 Din, ali pa velika specialna steklenica 26 Din. Po pošti vsaj en zavoj, kateri vsebuje 9 potiskanih ali 6 dvojnih ali 2 specialni steklenici 62 Din. Šest takih zabojev samo 250 Din.

— Vse že s poštno in zavojno pri: Eugon V. Feller, lekarnar, Stubica Donja, Elzabtg 245. Hrvatska.

Ako pa potrebujete kaj dobrega za Vašo prebavo, naročite obenem Fellerjevo blago detajlo: Eisa-kroglice, 6 stekel 12 Din.

Za zdravega

zanesljivo obrambno sredstvo pri čemurni občutljivosti za hladni zrak, za ječenje mišic in živcev, za osveženje upadle moči, kot razkuževalno sredstvo za roke, obraz, sobe, nata in dihalo, kot obramba proti prehladu, kihanju in gripu, za razpuščanje sluzi pri grganju, proti kašlju, hrupavosti itd. Za nego glave kot dodatek dnevnih vodi za pranje itd.

Nekoliko kapljic na sladkorju uteti notranje bo kožne in vplivajo povoljno! Dobiva se v lekarnah in sorodnih trgovinah, poizkusna steklenica za 6 Din, dvojna steklenica 9 Din, ali pa velika specialna steklenica 26 Din. Po pošti vsaj en zavoj, kateri vsebuje 9 potiskanih ali 6 dvojnih ali 2 specialni steklenici 62 Din. Šest takih zabojev samo 250 Din.

— Vse že s poštno in zavojno pri: Eugon V. Feller, lekarnar, Stubica Donja, Elzabtg 245. Hrvatska.

Ako pa potrebujete kaj dobrega za Vašo prebavo, naročite obenem Fellerjevo blago detajlo: Eisa-kroglice, 6 stekel 12 Din.

Občina Ljubljana Mostni pogrebni zavod

Ignac Šetinc naznanja v svojem in v imenu vseh ostalih sorodnikov, da je njegova nadvse ljubljena soproga, oziroma sestra, svakinja in teta, gospa

Josipina Šetinc roj. Berzin

hišna posestnica

danes, dne 2. marca t. l. ob ½ 6. uri zvečer, previdna s tolažni svete vere, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v ponedeljek, dne 4. marca 1929. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Rožna ulica št. 41, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 3. marca 1929.

Zahvala.

Poslužite se

Velikonočne okazijske prodaje

v detajlnem oddelku veletrgovine

I. Grobelnik, Ljubljana

Mestni trg 22.

Moško sukno od Din 48— dalje do najfinejših kvalitet
 Modno damsko blago od Din 35— dalje
 Volneno „ „ „ „ 28— „
 Razne svile „ „ 24-50 „
 Šifon od Din 7-80 dalje
 Cefirji, oksfordi „ „ 9-50 „
 Klot „ „ 17— „

Vsled pomanjkanja izložb se vabite k ogledu v trgovino brez vsake
 Prepričajte se! obveznosti nakupa. Prepričajte se!

Sprejememo v Ljubljani dobro vpeljanega

zastopnika

za prodajo dobro idočega konzumnega blaga
 proti visoki proviziji za Ljubljano in okolico.
 Zasluge sta en. Pismene ponudbe je nasloviti
 pod „DUBRA MOC 4“ na ogl. odd. Jutra.

Oblastveno koncesionirana
Šoferska šola
 J. GABERŠČIK, bivši komisar za šoferske izpite
 Bleiweisova 52.

Prilagodni tečaj prične radi mraza mesto
 1. marca dne 4. marca popoldne.

Na razpolago zaprt in odprt avtomobil.

Naznan lo!

Slavnom občinstvu in mojim dragim odjemalcem vrnem
 naznan, da razprodajam do konca marca vso zalogo blaga valed
 imenitve iz lokal. Za velikonočno bodo že v zakopi priznane dobre
 ženske in druga mesnina.

Prilagodni tečaj

MARIJA KALUŽA, defektosa
 Ljubljana, Maršala trg 8.

Zahvala.

Težka bolezen mi je ogrozila življenje. Z zaupanjem sem se
 obrnila do g. dr. Janko Halnerja, spec. zdravnika v Ljubljani, ki
 mi je s spretno operacijo popolnoma pridobil zdravje.
 Za vsa sva mi izrekam tem potem javno svojo najodkriti-
 arnejšo zahvalo.

MARIJA STRAN
 posestnica in gostilničarka, Zalog pri Ljubljani.

ZAHVALA.

Gosp. dr. JANEZ ORAZEM

v Ribnici.

Najboljše, najprejnejše, tedaj tudi najcenejše
 zdravilnost, katero ste mi v moji težki bolezni pokazali. Osebi ste
 mi življenje, za kar se Vam ponovno zahvaljujem in Vas vsakemu
 res toplo priporočam.

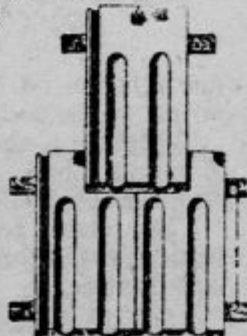
JANEZ BOJC, Nemikava.

Opekarna F. P. VIDIC & KOMP., Ljubljana

tovarniška zaloga stavb. materiala, krasnih končnih peči in šte-
 dilnikov, čeških emal, plošč za štedilnike in obložitev sten
 samotne opeke itd. v poljubnih množinah prvovrstne

zarezano strešnike

Najboljše, najprejnejše, tedaj tudi najcenejše
 krije streh sedanosti. — Pravilno žgano goso
 blago, brez apna, prezimno dobro in se ne lušči
 ter ne pije tako vode kakor nekateri drugi
 izdelki. — Strešnik ima ravno prekritje na način
 kakor domači strešnik bobrovec, ter se doseže
 dobro zapeto streho in gost strešni krov. — Na
 željo pošljemo popis in ponudbo.

CENENO ČESKO PERJE

1 kg sivga opuščenega perja 70
 Din, napol belo 90 Din, belo 100
 Din, boljše 125 Din in 150 Din,
 mehko kot puh 200 in 225 Din,
 boljše vrsta 275 Din. Posiljate
 carine prosto, proti povzetju, od
 300 Din naprej poštnine prosto. Vzorec sastonj.
 Blago se tudi zamenja in neugajajoče vrzame na-
 zad. Naročila samo na Benedikt Sachsel, Lobež
 št. 1, pri Piznu, Češkoslovaška. — Poštno po-
 šilke rabijo iz Češkoslovaške v Jugoslavijo pri-
 bližno 10 dni.

Pomladanska oblačila
 za gospode in dame

Izdeluje po najnovejših krojih

Alojzij Lombar

Spodnja šiška, Celovška cesta 53
 lastna zaloga prvovrstnega angleškega in če-
 škega blaga.

Solidna postrežba! — Zahtevajte ponudbo!
 Zvonarna in livarna, St. Vid nad Ljubljano

Zvonovi za cerkve in za javno prvo-
 vrstne bronovine v skladu in v
 vseh velikostih. Odlikujejo se po iz-
 redno lepem, čistem in močno donečem
 glasu. Mnogobrojna priznanja na razp-
 lago.

Kovinski arna - Zelezoliva na
 Vrhvanje odlitkov po vzorcu, modelih
 ali načrtu iz litega železa, bakra, fos-
 forne in strojne kompozicije, rdeče
 litine, medenine, aluminija, cinka, svine-
 ca in drugih kovin — surovo lito ali po
 želji obdelane.

Odlitki za ležaje, vagonete, peči, šte-
 dilnike, spominske plošče, telovadno
 orodje, avtomobile, za vse industrijske
 ter obrtne svrhe v najboljši in zajam-
 čeni kvaliteti.

Konkurenčne cene! — Hitra in točna
 postrežba!

Prisni Harzerj

od 10 m naprej prodajati
 pisninski pari, snobobeli
 kanarčki, kletke, tišja kr-
 ma, sadrila na tle —
 Ilustrovani eniki sastonj
 Veletrgovina Heydenreich
 Bad Suderode 150 — Harz

LOKOMOBILE

MOTORJI DIESELOVI IN NA
 SESANI PLIN
 JAREMNIKI PINI & KAT
 KOMPL. ZAGE

Povolni oplačni pogoj!

Braća Fischer &
 ZAGREB, Gundulićeva ul. 36

MAKULATURNEGA PAPIRJA

Za trgovce,
 za obrtnike,
 za peke, kg 4 Din
 za mesarje,
 za industrijo

večja množina
 na razpolago po ugodni ceni

Naslov pove uprava »Jutra«.

Velika moda

so pomladanski in letni
 plašči, posebno če so fini
 in krasno izdelani. Predno
 si letos nabavite plašč
 pod nobenim pogojem ne
 opustite ali preje ogledati
 novi veliki ilustrovani ee-
 nik veletrgovine STER-
 MECKI, radi tega plašča se
 dajna po njega, ker ga
 dobite popolnoma sastonj
 Cene plašča so: moderno
 križasti 250 Din, moderno
 melirani 350 Din, kasha
 410, kasha s cviljo podlo-
 ten 505, coverkot 600,
 kasha dunjski model 840
 in 1115 Din. Razen tega
 najdemo v eniku krasne
 modele od bluz kostumov,
 kril, otroških obleke in
 več tisoč slik od raznih drugih predmetov
 kar ne ugaša so zamenja ali vrne denar

Veletrgovina R. STERMECKI.
 CELJE šte. 20 (Slovenija).

Gozdno veleposestvo 1000 m višine
 z lesno industrijo sprejme 3562a

izkušenega gozdarja.

Ponudbe z izpričevali na upravo »Jutra« pod »Gozdar«

Hranilnica in posojilnica v Šmarju pri Jelšah

ima svoj

redni občni zbor

v soboto 23. marca 1929. ob 16. uri
 popoldne v lastni pisarni.

1. Poročilo načelstva
2. Letni račun za leto 1928
3. Čitanje revizijskega poročila Zadrzne zveze ter ukrepi
 vsled istega.
4. Dodelitev čistega dobička rezervnem fondu.
5. Volitev: a) načelstva, b) nadzorstva
6. Slučajnosti

Ob nesklepnosti se bo vršil drug občni zbor eno uro kasneje s istim
 dnevnim redom v istem prostoru ob vsakem številu udeležencev.

Zahvala.

Za številne pismene in ustmene izraze sožalja,
 katere smo prejeli ob prerani izgubi našega srčno
 ljubljenega nenadomestljivega soproga, očeta, bra-
 ta, strica in svaka, gospoda

Ivana Poljšaka

posestnika, trgovca in hotelirja na Jesenicah

se tem potom najprizrečnejše zahvalimo. Istotako se
 najprizrečnejše zahvalimo č. gg. duhovnikom, gasil-
 nemu društvu z Jesenic in Hrušice, kakor tudi vsem
 sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so spremili
 našega preblagega pokojnika na zadnji poti k več-
 nemu počitku.

ZALUJOČI OSTALI.

Michele Zévaco:

V krempljih inkvizicije

Zgodovinski roman.

Svečenik v žalnem ornatu se je vzpel po stopnicah k oltarju. Orgle so zabučale ter napolnile božji hram s svojimi turobnimi, pretečimi zvoki. In zdajci so se oglašili menihi vsi kakor eden ter zagrmeli »De profundis« ...

Zadušnica se je pričela ... Blazen od groze, ves drgeč od smrtne slutnje, je Pardailan prisostvoval svoji lastni mrtvaški maši!

Jel je tužiti, s pestmi in nogami butati ob neusmiljene stene svoje ječe. Toda orgle so bile glasnejše od njegovih obupnih kričkov. In čim srditeje je razbijal, tem bolj brezčutno so rjaveli menihi:

»Miserere nobis ... Die Israel Dies ille«

Ko je bilo vendar že konec neskončne službe božje, so menihi krenili, kakor so bili prišli, strežaji so pogasili sveče na oltarju in po kapelici sta spet zavladala polmrak in molk. Ob mrtvaškem odru ni bilo nikogar več, razen četvorice menihov, ki so nosili krsto.

Toda vse še ni bilo končano ...

Pardailanu so se naježili lasje in mrzla groza ga je obšla od glave do pete, ko je eden teh menihov s krotko pohlevnostjo vprašal:

»Ali je grob tega nesrečnega že izkopen?«

66

»Uro bo, kar je pripravljen.«

»Odnosimo ga brzi in pokopljimo ga, zakaj čas bo, da gremo k večerji.«

In Pardailan je čutil, kako so ga dvignili in odnesli.

Tedaj je zbral vse moči, pritiskal usta na rešetko in zakričal:

»Saj sem vendar živ! Lopovi, menda me ne mislite pokopati živega!«

Nihče ga ni poslušal, nihče se ni zmenil zanj ...

Da je mogel vitez izdreti bodalo, bi se bil gotovo rajši zaklal, nego čakal strašnega trenutka, ko ga živega zagrebnejo v zemljo. Toda njegova krsta ni bila navadna. Bil je veliko tesnejša od krst, kakršne delajo za prave mrtiče, in ga je stiskala z vseh strani. Kakorkoli se je zviljal, orožja ni mogel in ni mogel doseči.

Kmaku mu je udaril v obraz čistejši zrak. Videl je, da so ga prinesli na vrt, pod milo nebo.

»Pokopališčel ...« je vztrepetal.

In že so nosilci obstali. Začutil je, kako so ga postavili na tla. Čutil in slišal je, kako so zdrknile pod krsto vrvi, ki so ga vzdignile in rahlo spustile v grob.

»Requiescat in pace!« je zagrmel debel glas.

In zbor je odgovoril:

»Amen!«

In prst je trdo zabobnela na krsto ...

Tedaj se je Pardailan vdal v usodo. Z obupom, v katerem je bilo še vedno nekaj njegove stare posmehljivosti, je zamrmral:

»Zdaj sem pa menda res mrtve in pokopan!«

A ta obup ni dolgo trajal. Vitez se je mahoma osvestil in jel dvije kričati, suvati v pokrov ter se upirati s komolci in rameni, da bi razgalil krsto.

Koliko časa je minilo ob tem?

Ali so bile to minute ali ure? Ni se jih zavedal.

In ko se je, gotovo že stotič, iznova upel v pokrov, se je iz zdajci vzdignil, kakor sam od sebe.

»Tako mi vseh peklenščkov in svetnikov! Tako mi satanovih kopit! Tako mi matere!« ni je Pardailan olajšal srce.

Drgetal je. Od groze in togote mu je bil obraz bled kakor smrt. Zasopel je globoko, kakor da se mu pljuča ne morejo napolniti zraka, in si potegnil z roko po čelu, ki ga je curkoma obtival znoj. Nato je pokleknil v svoji krsti in kakor blazen pogledal okoli sebe.

Izprva ni niti opazil, da je na vrtu, ne pa na pokopališču, kakor je bil uverjen. Opazil ni niti tega, da ni njegov grob prav nič globok in da je bila prst je kakor za šalo nametana nana.

Ničesar, ničesar ni videl. Zavedal se je samo, da je živ in svoboden, da ga obdaja sveži zrak in da že vzkipeva v njem žela po osveti za prebite muke. Čutil je, da bi se v tem trenutku brez pomišljanja vrzel na še tolikšno število nasprotnikov, ne meneč se za njihove muskete.

Mračilo se je. Pardailan je počasi zlezal iz groba in v strahotni odločnosti krenil naravnost proti vratom, ki jih je videl pred seboj.

Ko je prišel do vrat, je izdri rapir, mahnil s njim po zraku, da je zažvižgal, in naglo pritisnil na ključ.

Vrata so vodila na dvorišče, na katerem je bila razpostavljena stotnja vojakov.

Pardailan je odločno stopil dva koraka naprej. Naletel je na povezujočega gardnega oficirja, ki je ob pogledu nanj začudeno vzkliknil:

BAZAR
S. STUPICA, Ljubljana,
Vodnikov trg št. 5
Nudi nakoneje v veliki izbiri novo
došlo blago. Ugodna prilika za nakup.
Samo po Dln 8 in Dln 12.

1/3 življenja
preživite v postelji, zato polagajte
važnost na dobre posteljne opreme,
katero dobavlja trdika
»WEKA«, Maribor 9.
Ilustrovani cenik brezplačno!

POLNILCI
za limonadno industrijo
s avtomatsko črpalno na dovajanje soka v
steklenice pri polnjenju edini v največji iz-
biri ter tudi kompletne uredbe za proizva-
janje sodavice se dobivajo pri firmi:
Industrija ogljikove kisline
ADAM FILIPOVIĆ
Pancevo — Zemun.
Podružnice:
BEOGRAD, Karadjordjeva 18.
NOVI SAD, Futoški put 36.

Na drobno! Brez konkurence! Na debelo!

**Oglejte si specijalne detaljne in engros trgovine
vrvarskih lastnih izdelkov**

Prepričali se boste, da je blago napravljeno iz prave in dolge konoplje,
garantirano in sicer vrvi za zvonove, transmisije, dvigala in za telovadno
orodje vseh dimenzij. Posebno močne opri za transmisije (Mühlenturten),
opri navadne vseh širokosti, vrvi in mreže za seno, ribje mreže in
vrvice, gugalne mreže (Hängematten), bombažne vrvice za otroške postelje
v vseh barvah, tržne torbice, vrvi za perilo, štrange, uzde, oun-
gelne, povodce, tesarske zidarske in trine vrvice, trakove in vrvice
za žaluzije. — **Motvoz in dreta** po tovarniških cenah!
Specijalno montiranje (splajsanje) vrvi za transmisije in dvigala se izvrši
solidno in točno.

PRVA KRANJSKA VRVARNA IN TRGOVINA S KONOPNINO
IVAN N. ADAMIČ, LJUBLJANA
SV. PETRA CESTA št. 31 — TELEFON št. 2441
Podružnice: MARIBOR, Vetrinjska ulica št. 20 — Telefon št. 454.
CELJE, Kralja Petra cesta 33 — KAMNIK, Šutna 4.
Naročila in popravila se točno in vestno izvršujejo.

Stoewer
srednji pisalni stroj za potovanje in pisar-
no, konstrukcija in material prvovrstna.
Plačilne olajšave.

Ed. Barača, Ljubljana, Šelenburškova ulica št. 6
Telefon št. 298

Zahvala.
Ob bridki izgubi naše ljubljene in nepozabne mamice, stare mamice,
prastare mamice in tačče, gospe

Marijane Grilc

ene prejel od vseh strani toliko dokazov iskrenega sočutja, da moremo le
tem potom izreči vsem najgloblješo zahvalo.
Zahvaljujemo se vsem, ki so izkazali zadnjo čast pokojnici na mrtva-
škom odru, vsem darovalcem cvetja in vencev in vsem onim, ki so v tako
velikem številu spremili našo mamico na njeni zadnji poti.
Vsem, prav vsem najpriščnejša zahvalo.

Zapuše pri Lescan, dne 1. marca 1929.

3850 **Globoko žalujejo ostali.**

je **NAJBOLJA!**
Dokazano
najpopolnejša!

„OLLA“
GUM ...

Sivi lasje
se v ravnici največji os-
vešči mladosti, a gotovo
kvarijo lepoto vaše glave
»EXCELSIOR« HENNEL
od dr. Dornas & Co.,
Pariz, burva las, perfekti-
no in maku v vseh zlasah
kega posameznika. Ne ma-
kaj, roke, glave ali perla
Popolnoma neškodljiva za
lasje in za vseh vrstah
jandimo. Garancija 30 Dn
CENTIFOLIA, kozmetički svad,
Zagreb, Jurčičeva 3
— Zahtevala brezplačno ilustri-
rano prospekt št. 206-a

FIGOL
APOTeka
DE SEMELIC
DUBROVNIK 2.

V težjih slučajih bolezni

ne smemo opustiti, temveč takoj ki-
cati zdravnik. Če kdo oboli in se ne
počuti dobro in dobi vročino, naj vz-
ame, dokler zdravnik ne dope, takoj
nekoliko žlic zdravilne specialita-
te: Figol-eliksira.
Figol čisti želodca in črevo ter po-
spešuje delovanje notranjih organov
kot ledvice, jetra itd.
Figol se dobiva v vseh lekarnah,
a proizvajalca ga in pošilja po pošttem
povzetju
Lekarna Dr. Semelid, Dubrovnik 2.
Cena 3 steklenicam 105 Dln, 8 stekle-
nicam 245 Dln, 1 poskusni steklenici
40 Dln. Zahtevala na ogled prospekte
in mnogoštevilne zahvalnice in prizna-
nja o Figolu!

Revmatizem.
Izjava zahvalnosti

Veleocenjenemu gospodu
dr. R. Rahlejevu, Beograd, Sarajevska 70.
Čast mi je prositi Vaa, da bi mi poslali
Vaše — izmed vseh do danes preizkušenih
— najboljša zdravilo zoper revmatizem. Va-
ša sposobnost in trud se širi na vse strani,
ker so v našem mestu trije težko trpeli na
revmatizmu, a s Vašo pomočjo vidimo danes
vse tri popolnoma zdrave. Zato Vas prosim,
da bi mi takoj odpelali to močno zdravilo,
ker trpi moja družina težko na revmatizmu.
Vdano se Vam zahvaljuje
Niko Čračević.
Vir Passar (Crna gora), 5. oktobra 1925.
Zdravilo Radio-Balsamika izdeluje, prodaja
in razpošilja proti naplati Laboratorij
Radio-Balsamika dr. I. Rahlejeva, Beograd,
Sarajevska 70.
Zdravilo se dobi tudi v vseh lekarnah in
drogerijah. 168

Trebušne pasove
(Hüftform)
vse vrste po meri priporoča A. HUTTER,
Ljubljana, Tavčarjeva ulica 11/II, poleg
sodnija. 2604-a

Za spomladansko saditev
vse vrste dreves — raznih vrst — za okras
in drevorode, cvetlično grmovje, plesake, gr-
movje za ograjo, vrtnice, ukrasno igličasto drev-
je (konifere), sadno drevje itd. po zmernih cenah.
Cenik na zahtevo zastoj. Uprava veleposelstva
Tilma, polta Rankovci (Prekmurje). 2673-a

AMOL
edino sredstvo
proti mollem

AMOL
DESINFektor
(Šistilec zraka)
Dobiva se v lekar-
nah drogerijah in to-
zadevnih trgovinah.
Samoorodala:
Zagreb »Techna« Prilaz 36-a

PREŠERNOVA
ulica, poleg železniškega
sodnija **4**

H. SUTTNER
Lastna, protokoliрана tovarna UR v Švici
Največja zaloga UR, ZLATINE in SREBR-
NINE
NIZKE CENE. SOLIDNA POSTREŽBA.

SAMO	SAMO
49 dinarjev	49 dinarjev
60 para	60 para

St. 100. Kovinska anker-Rokopel Dln 69.20
St. 111. Kovinska anker-Rokopel s radum
ševilkami in kazalcem Dln 69.20
St. 108. Bedilka, 16 cm visoka, s prevratnim
anker-strojem, Dln 64.20
ZAHTEVAJTE BOGATO ILUSTRIRANI CE-
NIK S KOLEDARJEM, GRATIS IN FRANKO!
od
H. Suttner, Ljubljana 4

Kopajte samo KINA SRE-
BRNO JEDILNO ORODJE,
S PETDESETLETNO TO-
VARNIŠKO GARANCIJO pri
H. SUTTNER
Ljubljana,
Prešernova ulica **4**

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni svet

Mimi Sark naznanja v svojem in v imenu svoje
hčerke Lenke ter ostalega sorodstva, da je naš iskreno ljub-
ljeni soprog, oče in brat, gospod

Rudi Sark

podravnatelj Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo
v Ljubljani

dne 25. februarja t. l. v Brucku ob Muri nenadoma preminul.
Zemeljski ostanki blagega pokojnika so se dne 1. marca
t. l. v mestni bolnici v Brucku slovesno blagoslovili in odpe-
ljali v Ljubljano, kjer se vrši pogreb z glavnega kolodvora
na pokopališče pri Sv. Križu v nedeljo, dne 3. marca t. l.
ob 1/2 3. uri popoldne.
Potrti v neizmerni žalosti prosimo tihega sožalja.
Ljubljana, dne 2. marca 1929.

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni svet

Umrla nam je naša dobra mati, gospa

Ivana F. Budinek
zas:bnica

dne 2. marca 1929, mirno in bogu vdano.
Triplje blagopokojne se prepelje v nedeljo, dne 3. marca
v Kranjsko goro, kjer se vrši pogreb v ponedeljek, dne 4. marca
1929 ob 9. uri popoldne na ondoto pokopališče.
Ljubljana-Kranjskagora, 2. marca 1929.
Žalujejo ostali.

Ustanovljeno 1852.

Teod. Korn
LJUBLJANA
Poljanska c. št. 3
(prej Henrik Korn)
krovec, stavbnik, ga-
lantijski in okras-
ni klepar. — Insta-
lacija vodovodov in
central kurjave. —
Naprava streho-
vov; kopališke in
klosetne naprave.
.....
Čitate vedno
naše oglase!

Najstarejša parketarška tvrdka

FERDO PRIMOŽIČ, LJUBLJANA

Trnovski pristan 4

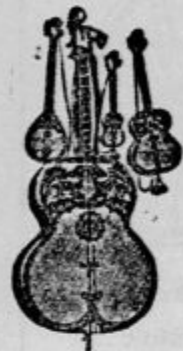
ne priporočam za dobovo in polaganje vsakovrstnih parket-deščic, kakor tudi za popravila in struženje starih podov. 3726

Dr. Schaeferjev Epilipsan

proti

epilepsiji, krčem in padavici

Se je izobno obnesel tekem 15 let Dnevno prihajajo priznanja Pojasnila in naročila izvršuje lekarna Sv. Stjepana Mr. M. Fister Osijek III. 1772

Najboljše tamburice

Parkatovega in srebrnega sistema izdeluje in razpošilja ob amstvu

stara hrv. tvornica tamburic

Stjepan M. Gilj

SISAR 610

Kačičeva 174 (Hrvatska)

Cenovnik tamburic pošljem na zahtevo zastop. Odklikovani slatimi kolonama

PERJE!

naravno, ne skabljeno

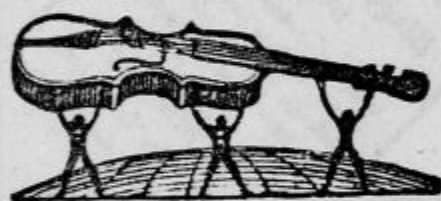
kokoške perje, pasano Din 15.— na kg
goste perje 80.—
rače perje 50.—
franko Maribor, vreče po lastni ceni, po povzetju ali v 5 kg poštnih paketih po povzetju, poštne prosto

kokoške perje Din 110.—
goste perje 440.—
rače perje 390.—

Eksportna družba Mathels. Suppan in drug.
MARIBOR, Cvetlična ul. 18.

Kupimo les:

mehak, rezan, vrste I. II. III.
bukov: rezan in okrogel
žel. prage: hrastove, bukove
Okrogel les: la hlode
hrast, javor
Bukova drva, cepljena
Plačilo v gotovini
Natančne ponudbe le s
skrajno ceno:
Celje, poštni predal 21.

Veliki ilustrovani cenik dobite zastop!

Zahtevajte ga od skladišča

MEINEL & HEROLD

Ivornica glasbil, gramofonov in harmonik

R. Langer MARIBOR, št. 101-B

Violine od Din 95 Ročne harmonike od Din

85. Tambure od Din 98. Gramofoni od Din

345 dalje

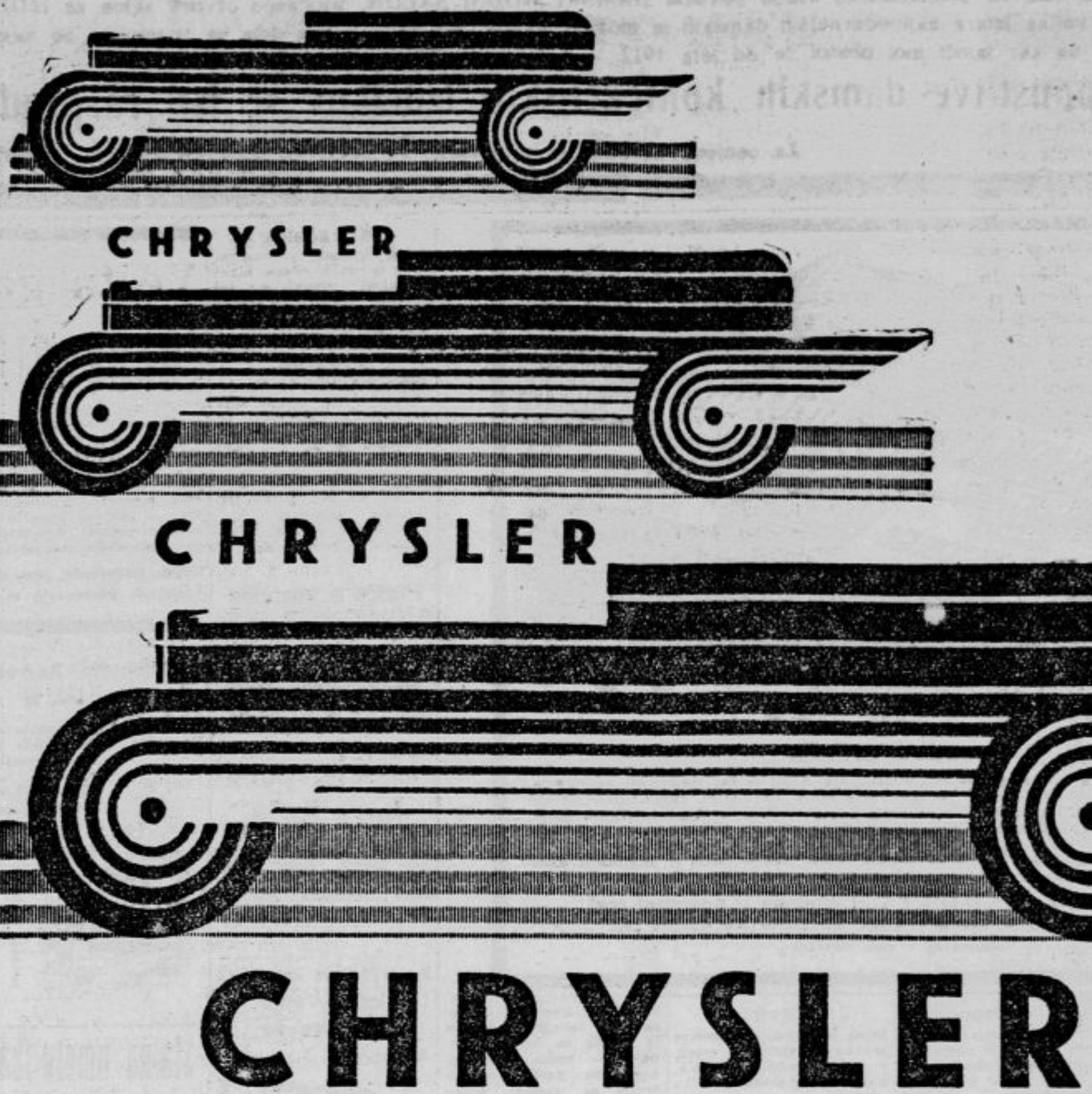

Ozeblina

se pojavljajo na nogah in na rokah Pričeno se z rdečasto-vijoličastimi pekami in povzročajo znanemarične hude rane. Za odstranitev ozeblin le treba vroče kopeči okoli treh litrov vode, ki vanjo vsujemo jedilno žlico soli sv. Roka za noze. Pri zadeti del kooilemo 20 minut za nato vtrimo s čisto vasilno in ovijmo s mehkim blagom. — Tedenska poraba soli sv. Roka orepreči ozeblina.

Veliki zavoj soli sv. Roka za noze stane Din 16.— Dobi se po vseh lekarnah in drogerijah. 2851

65

75

IMPERIAL

Chrysler Motors, Detroit, Michigan

Trije veliki tipi 6 cilindrskih Chrysler-jevih voz. Chrysler Imperial je od vseh Chrysler-jev največji. Chrysler '75' je od vseh Chrysler-jev najpriljubljenejši. Chrysler '65' je 6 cilindrski Chrysler, ki je zelo poceni. Vsi vozovi imajo izredno močne stroje - hidravlične zavore in peresa, podložena z gumijem. Oglejte si bogato izbiro razkošnih voz v zastopnikovih izložbah in napravite z enim izmed njih poizkusno vožnjo na cesti. Chrysler-jevi vozovi so vseh tipov in po vsaki ceni.

GLAVNI ZASTOPNIK ZA JUGOSLAVIJO: W. H. SMYTH, BEOGRAD, ZASTOPNIŠTVA: LJUBLJANA: AMERICAN MOTORS LTD. ZA MARIBORSKO OBLAST-MARIBOR: AMERICAN IMPORT CO.

Zahtevajte v vseh trgovinah samo:
Jugobanat-patent-moko
ker boste potem
s svojim pecivom zadovoljni!

Ivovarna POHIŠTVA

I. I. NAGLAS, Turiaški trg št. 6

priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnega pohištva po najnižjih cenah. 145

Fabrikantom soda-vode!

Dober zaslužek

dozvoite samo tedaj, ako Vaše rešnje do skrajnosti izkoristite.

Nadamo Vam dober in truden zaslužek s vzročitvijo samoproduktivne naše s zakonom zaščitene ŠAMPANJ-LIMONADE s mično kislino, ki jo morete izdelavati poleg Vaših dosedanjih pijač.

Povsod, kjer se je pojavila, je osvojila prvo mesto kot najkakovnejša brezalkoholna pijača.

Zelo efektne etikete in reklamni material.

Samo resni, dobro zvedeni in dobro situirani fabrikanti soda-vode in depozitarji piva naj se obrnejo na

Prvo Francusko-Jugoslavensko fabriko Šampanj-limonade, Beograd, Telefoni: 45-96, 21-96

3544

Direkcija drž. rudnika Velenje, razpisuje na dan 11. marca t.l. nabavo

motornega kolesa s prikolico

Pogoji se dobe pri podpisani izpisne Direkcije drž. rudnika Velenje, br. j 2124/II. 3569

„SPECTRUM“ d. d.

IN? KOPISTA DURSKEY IN KRSTIC

Ivornica ogledal in hrastenega stekla

Ljubljana VII se nahaja od 1. novembra na Celovški cesti 91 telefon 2113

Zagreb Osijek — Središnica Zagreb

Zrcalno steklo, portaino steklo, maslinasto steklo 5-6 mm, ogledala hrastena

v vseh velikostih in oblikah kakor tudi hrastene prizorne tipe, izbučene plošče

vstevljanje v med — Pina navadna ogledala

MEDNARODNI VELESEJEM V PRAGI

17.-24. MARCA 1929

SHAJALIŠČE TRGOVCEV IN INDUSTRIJALCEV CELEGA SVETA — IZLOBA CELOKUPNE ČEHOSLOVANSKE INDUSTRIJE KI UŽIVA SVETOVEN SLOVES — UGOODNA PRILIKA ZA NEPOSREDEN NAKUP KAR POCENI BLAGO

VELESEJMSKA PALAČA — ODPRTA CELO LETO

UGODNOSTI ZA POTOVANJE:

POPUSTI NA ŽELEZNICAH ZA OSEBNE IN BRZOVLAKE: JUG. SLAVIJA 25%, ČEHOSLOVAŠKA 33%, AVSTRJA 25%, OG. SKA 25%

VIZUM NI POTREBEN — ZADOŠTUJE POTNI LIST

POJASNILA IN LEGITIMACIJE DAJE:

ČEHOSLOVAŠKI KONZULAT LJUBLJANA, BLEIWEISOVA CESTA — ALOMA COMPANY, LJUBLJANA, ALEKSANDROVA C. 2 — „PUTNIK“, LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA 1 3553

Sadjarji!

nabavite si pravočasno originalne

„Holder“ sadne brizgalnice

svetovnoznane od strokovnjakov najbolj priporočane. Glavna zaloga:

Pe'ar J. Miovič, M. ribor, Kopitarjeva ul. 6
Kr. dvorni doba, tel. 3586

Popravila in čiščenje orožja

izvršuje najceneje in najvestneje

F. K. KAISER, puškar, LJUBLJANA
Kongresni trg 9

SAMO 7 DNI

prodajamo izpod nakupne cene

Izkoristite izborne švicarske ure, šepne s rubini po Din 89, 99, 129, 189, SD2 190. Steenske ure od Din 180, 250, 350, 450. — Odpiata K. D. Kraja Petra 64. Beograd.

Najpopolnejši Stoeper šivalni stroji

za šivanje, krojenje in čevljarje ter za vsak dom. Preden si nabavite stroj oglejte si izrednost pr

Lud. Baraga, Ljubljana

Selenburgova ulica 61.

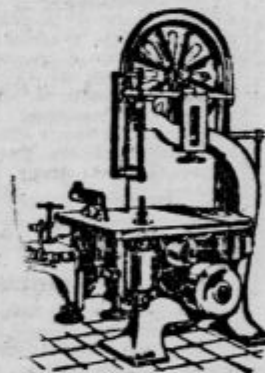
Telefon št. 981.

Specijalna tovarna strojev za obdelavo lesa KLEIN & STIEFEL v Fuldi

Zastopnik:

Peter Angelo, Ljubljana

Gledališka ulica, 4/L

Specijaliteta mizarški in kolarski stroji posamezni in v vsaki kombinaciji, izdelani in elektromotorji pogon brez jermenski pogon.

Dolgotrajen kredit brez menične podlage

Zahtevajte ponudbo ali brezplačni obisk zastopnika

Gradb. ur. št. 12/1.

Razpis.

Mestna občina Ljubljana razpisuje oddajo zidarskih, betonskih in težakih del, dalje tesarskih, ključavničarskih, leskarskih in steklarskih del ter oddajo železne strošne konstrukcije, polaganje keramitnega tlaka in obloga sten s žančnimi ploščami za napravo novega prizidka mestne električne centrale v Ljubljani.

Vsi potrebni podatki se dobe med uradnimi urami v mestnem gradbenem uradu, Šolski dvored 2/II, od torka, 3. III. 1929 dalje.

Ponudbe za železno strošno konstrukcijo je vložiti do 11. marca 1929 do 11. ure, za ostala razpisana dela pa do 15. marca 1929 do 11. ure pri imenovanem uradu.

Ljubljana, dne 1. III. 1929.

3547-a

MESTNI MAGISTRAT LJUBLJANSKI

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Jediniška glavica
Din 50.000.000—

Skupne rezerve ca:
Din 10.000.000—

Istanovljen 1900.

CENTRALA: LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA

Istanovljen 1901.

PODRUŽNICE:

Brezice, Celje, Crnomelj, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Novo mesto, Ptuj, Rakek, Sava, Svoje Slovenj Gradec, Solit, Tuzla, Trst

GRZOJAVNI NASLIV BANKA LJUBLJANA.

Telefon šte. 2861, 2413,
2502 in 2503.

se priporoča za vsa bančna posla